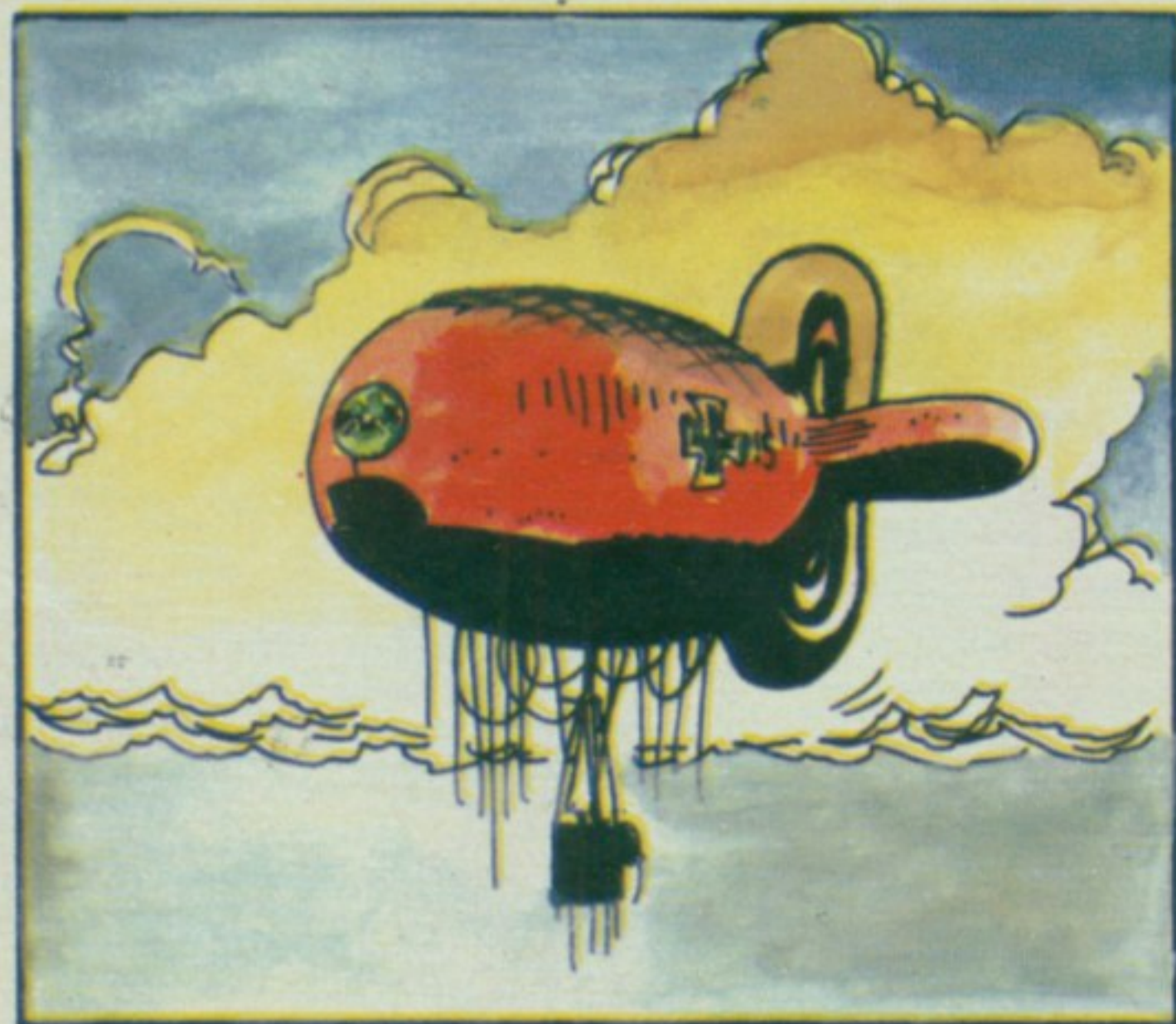
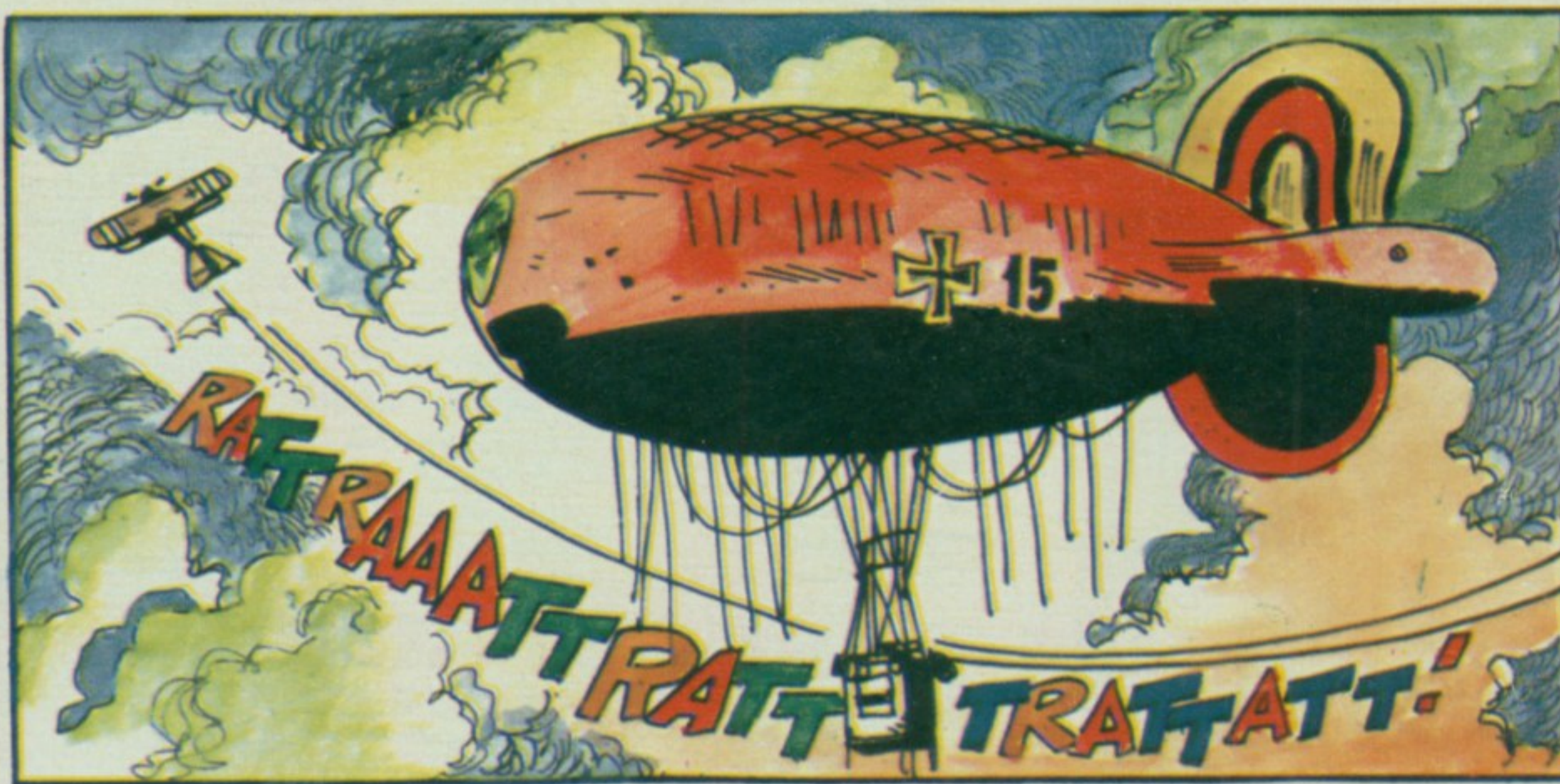

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

2. III 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 9 ДИН. • БРОЈ 1992

НЕБЕСКИ АСОВИ
I СВЕТСКОГ РАТА
НА СТРАНИ 6-7:
НИКАДА
МЕ НЕКЕ
ЗАРОБИТИ!

Фирме

Веровати или не!

ПОСУДЕ
ЗА
ВОДУ

ДОМОРОЦИ СА
ИНДОНЕЖАНСКОГ
ОСТРВА ТИМОР
ПРАВЕ ОД САМО
ЈЕДНОГ ПАЛМИНОГ
ЛИСТА.

ТИБЕТАНСКИ ПОНИ

СА УВЕК ЗАЛЕЂЕНОГ
ЈЕЗЕРА ПАХАРИА,
КАД ОЖЕДНИ КО-
ПИТАМА КОПА ОТ-
ВОР У ЛЕДУ И ТАКО
ДОЛАЗИ ДО
ВОДЕ.

СПОМЕНИК

У БЛИЗИНИ ЛОРЕНСА
НА НОВОМ ЗЕЛАНДУ
ОБЕЛЕЖАВА МЕСТО
НА КОМЕ ЈЕ ГАБРИЕЛ
РИД МАЂА 1861. ОТ-
КРИО ЗЛАТО, А НА-
ПРАВЉЕН ЈЕ ОД
ПИЗУКА И ЛОПАТЕ
ОВОГ КОПАЧА.

Макету
цркве

ВИСОКУ 1,3 МЕТРА И
ШИРОКУ 1 М. НАПРАВИО
ЈЕ АРГЕНТИНАЦ МИГЕЛ
АНХЕЛ ПРЕСЕНДА ИЗ
ПАРАНЕ ОД 15 000 000
ШИБИКА.

КУЋЕ -ПЕЋИНЕ

У КОСКОНАРУ,
НА ШПАНСКОМ
ОСТРВУ
МАДОРКА,
ИЗГРАЂЕНЕ СУ
ПОД САМОМ
СТЕНОМ.

БИГОТ КУКА

У БИНЧЕСТЕРУ
(В. БРИТАНИЈА)
ВЕКОВИМА ЈЕ БИЛА
СВЕТИЛИШТЕ У
КОМЕ ЈЕ СВАКИ
КРИМИНАЛАЦ
БИО СИГУРАН
ДА НЕЋЕ БИТИ
УХАПШЕН.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● „Чајна дејли” објавио је недавно да су кинески фармаколози успели да дођу до препарата који лечи хркање у 90 одсто случајева: довољно је пре спавања ставити две капи у нос и – обезбедили сте миран сан себи и својој околини. Тренутно се припрема масовна производња овог лека, а лиценцу за нови производ већ су купили Јапан, Западна Немачка, Француска, Сингапур и САД.

●●● мада се енглески градић Бингли не налази на морској обали и никад га нису нападали пирати, два пута годишње над зградом град-

ске школе вије се застава с „црним Роџерсом” украшена лобањом и укрштеним костима. Наиме, директор школе Џон Чарлтон на овај необичан начин обавештава родитеље да се завршило полугође или да почиње летњи распуст и да су деца сада – њихова брига.

●●● чекић с резервоаром за ексер произведен је недавно у Шведској. Ексери су смештени у шупљој дршци од пластичне масе и захваљујући посебно подешеној опрузи падају право под удар чекића.

●●● анкета спроведена у Француској показала је да 69 одсто Француза зна шта значи спонзор, а само 42 одсто зна за реч меценат која се широко употребљавала у француском језику док се није појавио енглески „уљез” са приближно истим значењем.

●●● румунски проналазач Јон Ромике Киру из града Констанце направио је оригиналан музички инструмент – мешавину флауте и хармонике и већ са својим хибридном инструментом наступа у радио-програму.

●●● амерички фармери гроше све мање пестицида откако им је на располагању огромни усисивач који, уграђен на трактор, уништава штетне инсекте на пољима засађеним јагодама. Усисивач има четири „грла” тако да истовремено може да опслужује четири реда јагода. Инсекти које јака струја ваздуха усиса са лишћа биљке брзином од 50 километара на сат падају на вентилатор и истог часа угину, а њихови остаци избацују се напоље.

Илустровао: Зоран Петковић – Петко

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

ДРЕВНИ НАРОДИ И ОБИЧАЈИ

Код многих старих народа Новоме месецу се додељивала срећна година. Неки су у њену част приносили жртве, а том приликом се, на различите начине, увек пуцало...

СРЕЋНА НОВА ГОДИНА

Код готово свих древних народа Нова година је имала истоветна обележја, али и различита „правила заједништва“. И данас је различите религије смештају у време које њима одговара. Осим тога, није се, као што знамо, одвајкада славила првог јануара.

Стари Египћани су првог јануара славили силазак богиње Изиде, заштитнице брака, медицине, ратарства и пловидбе на земљу. Нову годину, међутим, славили су 12. јуна по нашем данашњем календару. У време када је над Египтом звезда Сиријус најсјајнија, када се један од њених „патуљака“ (назван Сиријус Б) види голим оком и када, што и јесте смисао свечаности у славу обнове живота, надође ђудљиви Нил и излије душу на жедну земљу па онда почне да се повлачи, почиње свечаност. У славу бога Озириса, бога вегетације и воде, ритуално се сеје зрневље жита у посвећени земљани ђуп. Озирис је, по предању, васкрсао у часу док је жито клијало — тада почиње аграрна

година и нови циклус различитих обреда и кулних свечаности све до поновне појаве „најсјајније звезде на небу“ — Сиријуса.

И стари Хетити, чија се историја дубоко закопала у земљу и сећање, терали су о Новој години зле духове из својих храмова и сејали жито. Један хетитски краљ оставио је у својим „глиненим аналима“ белешку да се током читаве године одржавају свечаности обнављања живота, али увек

с истим циљем: да земља буде плодна а ратници успешни.

Стари Грци славили су Нову годину два пута годишње. Оба пута смисао светковине је исти а обреди различити. У седмом месецу, у време летњих уштапа, предвиђене су жртвене свечаности у славу Диониса. Те свечаности, колико данас може да се докучи, потичу из Фригије и старије су чак и од самих Грка. Друга прослава била је везана за Аполона и тада ни слав-

на пророчица Питија није давала савете. На тај дан за истим столом седели су газде и робови а ова пролећна Нова година, која је падала за равнодневице у марту, имала је и своје име — анестерије.

Жртве за срећну Нову

Римљани су наследили од Грка не само основне појмове и представе о натприродним појавама већ и начин слављења Нове године два пута годишње. Једном у славу богиње Ане Перене, која је даровала дуг и срећан живот и плодну годину, и у славу Атиса, бога вегетације који би васкрсавао сваког пролећа у време прославе. И опет, крајем децембра, Римљани су славили зимско мртвило и неплодност земље као завршетак једне године и почетак новог, бољег и плоднијег раздобља. Реформишући календар Јулије Цезар је увео обичај да се Нова година слави само једном годишње и то првог јануара, на дан и у славу Јануса, бога промена и почетка. Било је касније различитих покушаја да се Цезарова реформа измени, на пример Калигулин када је враћен стари обичај да се прославља два пута годишње, али је, као што видимо, победио први јануар.

Шта је било на Истоку? Тамо су обичаји били знатно мање у служби политике и за-

снимали су се на старим, на-
слеђеним веровањима. Од-
лазећи на Исток ми се, запра-

МА ШТА КАЖЕШ

У земљама Југоисточне Азије постоји веровање да екстракт добијен из жучи мрког медведа лечи многе опасне болести. Резултат: за једну жучну кесицу овде се на црној берзи плаћа и до 3000 долара. Велика потражња медвећег жучног мехура у Азији довела је, сасвим очекивано, до наглог пораста криволова у Сједињеним Америчким Државама! На северу и западу ове огромне земље још има мрких медведа у великом броју, али ако се убијање настави овим темпом – а одстрелују се чак и младе животиње – судбина читаве врсте биће доведена у

во, враћамо нашој, прасло-
венској, колевци. Из иранске
и хундуистичке традиције по-
никао је и Сванте или Свети
Вид, Световид, код Словена
творац света. Код Иранаца се
Нова година славила уочи ле-
та, 21. јуна у летњем солсти-
цију. Но, иста се свечаност, уз

даривање шећера и колача
пријатељима, гостима и хра-
мовима, славила у време
пролећне равнодневице 21.
марта. Персијанци ће касније,
и све до наших дана, славити
само 21. јун, али ће славље
зато потрајати шест дана.
Слави се, пре свега, Ормузд,
бог добра. Тај „слатки“ обичај
преузели су касније мухаме-
данци и он се одржао до на-
ших дана.

Сачувано је више предања
о томе како су стари народи
одређивали дан када заврша-
ва једна а почиње друга годи-
на. Имали су објашњење за
све појаве у природи које се
деле на четири циклуса. У
пролеће све цвета, у лето по-
лако сазревају плодови, у је-
сен су углавном зрели и беру
се, а зими природа спава. Та-
ко Израелци, на пример, сла-
ве Нову годину дрвећа, Келти
прослављају ноћ-мајку, а ве-
сели Гали из стрипова о Асте-
риксу 1. децембар када у сла-
ву Нове године и борбе зиме
и лета, мрака и светла, добра
и зла, приносе жртве. На ото-
ку Бали, иако година траје са-
мо 210 дана, Нова година
слави се десет дана, уз до-
бро охлађена пића, молитве
за кишу и древне игре.

За тајанствене Астеке ова
свечаност имала је изузетан
значај. Ритуал је почињао у
први мрак када би сви у сво-
јим домовима загасили ватре
на огњиштима а два свеште-
ника у храму настојала су да
је трљањем лука и камена об-
нове. Било је и приношења
људских жртава, било је об-
редних игара и молитви а нај-
мање – весеља. Тек када би
се након вишечасовног чека-
ња појавио пламен, свако је
односио своју бакљу, свој
део ватре, у кућу и обнављао
је на огњишту. У новогодиш-
њем ритуалу старих Астека

РАТ ЗБОГ МЕДВЕЂЕ ЖУЧИ

Илустровао: Зоран Петковић Петко

питање. Уз то, порастао је и
број убијених јелена и лосо-
ва што је такође у тесној ве-
зи с кријумчарењем њихових
рогова на тржиште Далеког
истока где се за њих верује
да чудотворно делују на
мушку снагу.

Американци су одлучили
да се супротставе ловокра-
дицама, па се у том циљу
осам савезних држава уједи-
нило и своје снаге ставило
под команду Министарства
лова и риболова државе Ка-
лифорније. Армија доброво-
љаца наоружана строгим за-
конским прописима, али и
правим пушкама, кренула је
да брани мрког медведа. ■

жртвовано је на хиљаде пти-
ца док је њихово перје „за-
клањало видик“. Мотиви овог
заноса остали су до данас не-
разјашњени. Осим птица Ас-
теци су жртвовали и две де-
војке.

Пуцањ тера зле духове

У Кини се Нова година
празнује у фебруару, жртво-
вањем једног играча и исте-
ривањем духова на све чети-
ри стране света.

Стари Словени нису знали
за Нову годину већ за младо
лето. На сто су износили ме-
со, печене главе многих жи-
вотиња. Једино се није јела
живина јер има крила, па би,
веровали су наши преци, сре-
ћа и добро могли да одле-
пршају. Нова година славила
се, дакле, у вези са праста-
рим ратарским култовима
плодности: земља је била у
„сну земље“ и требало ју је
пробудити. Када би домаћин
изнео пред госте пшеничну
погачу и преломио је, започи-
њало би славље и весеље уз
омиљену медовину и будну
пажњу да се не угаси ватра
на огњишту.

Додајмо још да је мит о
Деда Мразу најстарији мит,
или бар међу најстаријима, да
потиче из Сибира... али то је
посебна прича.

Шта је с празноверјем ве-
заним за Нову годину? Наши
преци сматрали су да су они
који су рођени 1. и 2. јануара
несрећни, да читавог живота
остају сиромашни и неуспеш-
ни. На тај дан треба избегава-
ти путовања и свадбе јер су
бракови склопљени на Нову
годину лоши, доносе свађе и
неверу.

Али, ако желите (а ко не
жели?! да у новој години бу-
дете срећни, учините следе-
ће: кад се у поноћ поклопе
казаљке на сату, скочите са
стола или столице. Ако то ни-
сте учинили сада, запамтите
па урадите следеће године.
Вероватно вам никада није
пало на памет зашто се за Но-
ву годину пале петарде или
пуца. Наши стари веровали су
да се пуцањем терају зли ду-
хови који би у новој години
могли да нас ометају. И још
нешто: ко на Нову годину
много троши – биће растро-
шен читаве године, ко рано
устане биће раноранилац, ко
крпи и шије радиће то читаве
године. Леп новогодишњи
дан значио је плодну годину,
ако је ведро и хладно, биће
пуно здравља. По народном
веровању онеме коме црна
мачка, она која увек доноси
несрећу, на Нову годину
пређе пут, биће, замислите,
прави срећник!

Д. Димитровска

НЕБЕСКИ

АСОВИ

ПРВОГ

СВЕТСКОГ

РАТА:

НИКАДА МЕНЕ НЕЋЕ

Остали пилоти били су једнодушни. Френк Лук био је неподношљиво уображен, а уз то још и лажов који заслужује преки суд. Веровао му је једино Џо Венер што се и дало очекивати – тај је, по свему судећи, био немачки шпијун...

Френк Лук! Бунџија, хвали-савац, неподношљив тип... Мајор Харолд Хартни, заповедник 27. америчке ескадриле стациониране у Тукену у Француској, унапред је рачунао на главобоље с новим пилотом. Придошлица је у потпуности оправдао његова страховања. За свега две недеље прекршио је свако правило војне дисциплине које се дало прекршити и у два маха за длаку избегао преки суд. Уз пут је силно нервирао остале пилоте који га, најблаже речено, нису подносили.

Каква досада

Пилот Лук ни у чему није губио време, па ни у налажењу прилике да избежуми претпостављеног. Два дана по доласку у Тукен укључен је у петочлану патролу. Тиме је био за-

довољан, али не и оним што је следило. Лет у уредној формацији, без иједног непријатељског авиона на виду, каква досада! Пола сата после узлетања Френк Лук се издвојио од осталих и нестао. Када се вратио у базу, промрмљао је нешто о некаквом квару на мотору. Оправдање је било крајње неуверљиво, мајор Хартни разјарен, али се на томе све и завршило.

Што се Френка тицало, патроле, такве какве су биле, представљале су траћење времена. Њему лично на памет није падало да губи и један једини тренутак рата. То је доказао већ приликом првог следећег лета. Поново је напустио формацију и изгубио се. Овога пута није помињао невоље с мотором него немачки двосед који, пошто

га је већ угледао, није могао да пропусти тек тако. Невоља с овим оправдањем састојала се у томе што нико други из ескадриле нигде није видео никакав немачки авион. Мајор Хартни казнио је Луку са недељу дана „приземљења“. Уз пут му је објашњено како ескадрила није расположена да у својим редовима трпи хроничног дезертера.

Првог дана по истеку казне Френк Лук је искористио прилику која му се пружила да још једном одлети у непознатом правцу. „Оборио сам Швабу“, објаснио је запенушаном мајору. Када је овај затражио да му подробније опише окршај, Лук није имао богзна шта да дода првобитној изјави, изузев тврдње да се непријатељски авион сурвао на земљу у пламену. Мајор Хартни је наредио да се поведе истрага. Подаци који би ишли у прилог причи о обореном немачком авиону нису откривени.

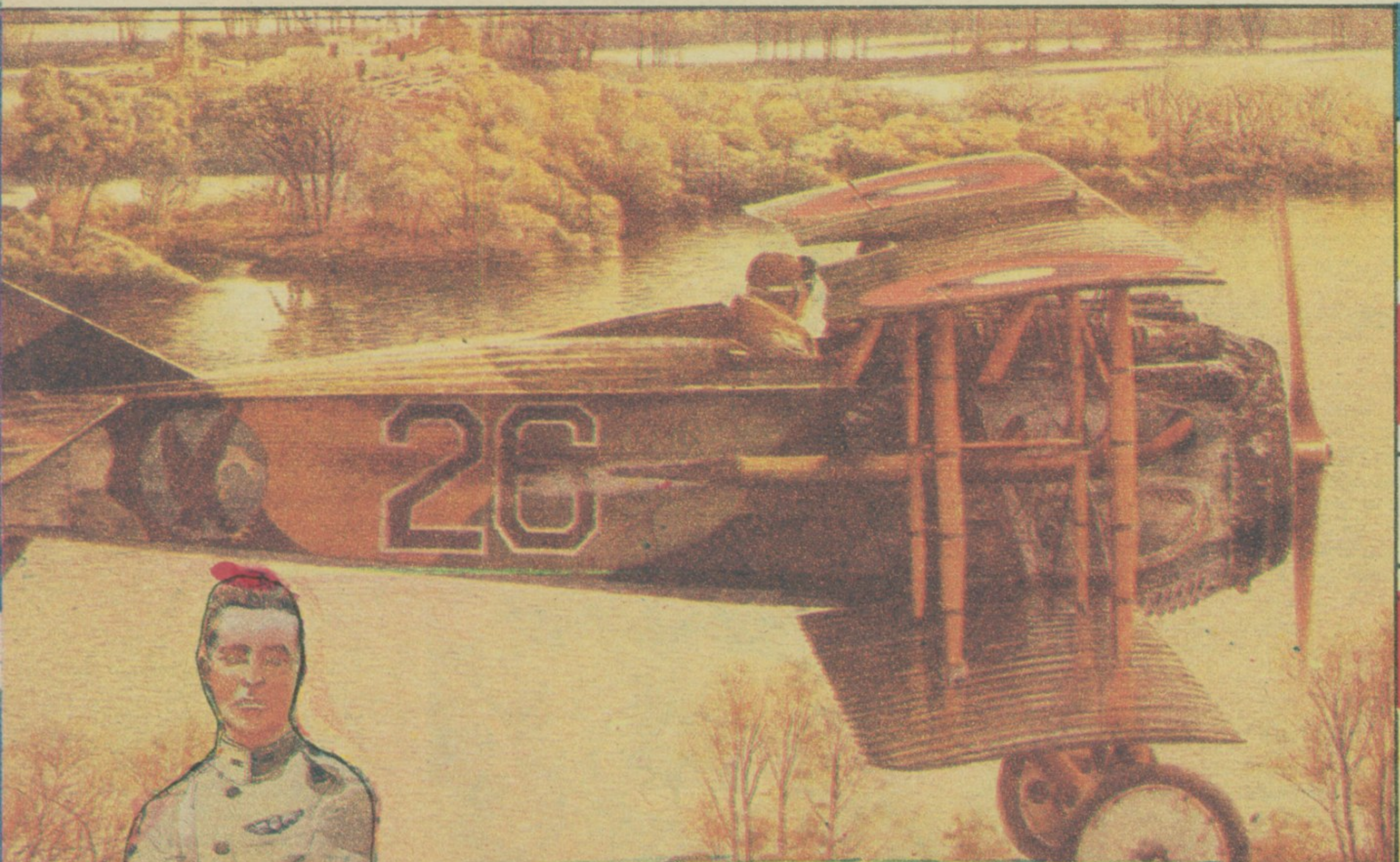
Поред свега осталог, Френк Лук је тако доказао и да је нешто што се не прашта: лажов. С њим више нико није хтео да разговара. С једним изузетком, а тај изузетак је и сам био отпадник. Звао се Џо

Венер. Његов грех: немачко порекло и чињеница да је као члан једне америчке хуманитарне организације као добровољац разносио пошту заробљеницима у немачким логорима. Чим су САД прекинуле дипломатске односе са Немачком, Џо Вернер се вратио кући. Прекасно. Војна обавештајна служба држала га је под присмотром, у њега се сумњало.

„Лажовчина“ и „шпијун“ постали су нераздвојни.

Тип ипак има петљу

Једне вечери у септембру 1918. у официрској мензи базе у Тукену разговарало се о немачким баражним балонима који су озбиљно угрожавали савезничке трупе. „Нема већег искушења за пилота од швапских балона“, закључио је један учесник расправе.

Излућивао је претпостављене, нервирао остале пилоте и постигао рекорде које нико после њега није остварио

ЗАРОБИТИ!

Френк Лук је то случајно чуо. Балони, дакле!

Напади на баражне балоне углавном су имали два исхода: пилот их је или обарао или гинуо, чешће ово друго. Једном речју, изазов као створен за Френка Луку који је право из мензе отишао код Џоа Венера:

— Сутра ћу оборити један швапски балон, али ми је потребна твоја помоћ. Треба само да ми скинеш с врата „фокере“.

У зору следећег дана, 12. септембра, два „спада“ узлетела су с писте у Тукену и упутила се у правцу Маријела где се, по извештајима, налазио један немачки балон. Мета је заиста била на месту, циновска и трома, њихала се и заносила на ветру.

Тек када се виноу до висине са које је балон изгледао као тачкица у даљини, Лук се

обрушио ка мети. Готово истовремено небо је експлодирало: облаци црног дима, фијукање митраљеских метака, гранате минобацача... „Спад“ се тресао, заносио и пуцао по шавовима, али је Лук настављао лет. Када се нашао надомак мете, отворио је ватру. Заправо, покушао да је отвори: оба митраљеза су заказала!

Повукао се да избегне паљбу са земље, откочио леви митраљез и поново се устремио на балон. „Мешина“ је експлодирала неколико тренутака пре него што се „спад“ измакао таман толико да и сам не одлети у парампарчад, али га је зато експлозија одбацила увис као играчку.

Тек када се уверио да му је друг изван опасности, Џо Венер је и сам кренуо у лов. Нешто касније још један немачки балон нестао је у експлозији.

— Средићу их ја још. Видећете, средићу још врашки много проклетих швапских балона! — изјављивао је Френк свакоме ко је био спреман да га слуша. Сада је, истина, далеко више осталих пилота било спремно да га слуша, али су се сви и даље слагали како је момак несносно хвалисав.

Механичари који су крпили авион после лета били су нешто уздржанији у погледу наведеног мишљења. Тај Лук је имао због чега да се хвали! „Спад“ је био у запрепашћујућем стању. Труп изрешетан и расечен шрапнелима и митраљеским мецима, крила пробушена и скресана, на пилотском седишту, 12 центиметара од места на коме је седео, дубока бразготина коју је оставио шрапнел. Уображен или не, момак је имао петљу.

Гарантовано луд

Балон број два био је оно што се зове „тврђ орах“. Постављен недалеко од града Бизија задавао је савезницима силне главобоље, али су сви покушаји да се обори остајали без успеха. Испод те „кобасице“ у свако доба чуцијато „фокера“, говорило се, а то је за Лука већ било сасвим довољно да се заинати.

Овога пута јато „фокера“ није Немцима било од нарочите помоћи. Балон изнад Бизија изгорео је у експлозији за неколико тренутака. Пошто је то обавио, Лук је закључио како је још рано за повратак у базу. Недалеко од Буенвила нашао је другу „кобасицу“. Нови погодак. И, што је за Френка било вероватно подједнако важно, најзад једнодушно мишљење ескадриле како неотесанко из Феникса у

Потпоручник Френк Лук: 21 година, 20 победа у ваздуху, за 30 сати лета, први амерички пилот кога је Конгрес одликовао

Аризони можда јесте много шта, али је свакако и јунак.

У извештају пилота потпоручника Френка Лука од 15. септембра 1918. године стајало је: Буенвил — један немачки балон; шума Буа д'Енгри — један немачки балон; Ажер — један немачки балон. Три швапске „кобасице“ у једном дану! Учинак Џоа Венера: један балон, два „фокера“. Лук и Венер више ништа никоме нису морали да доказују.

Шеснаестог септембра ујутру два друга кренула су у нову акцију. Пилотима који су се затекли на писти Лук је у пролазу добадио: „Не скидајте очи с она два швапска балона. Први ће експлодирати у 7 часова и 15 минута, други у 7 часова и 19 минута“. Момак је боловао од неизлечиве уображености. „Гарантовано луд“, гласило је друго мишљење.

Све очи биле су упрте у немачке балоне. У 7 часова и 15 минута одјекнула је експлозија, а небо на североистоку је плануло. У минут тачно. На писти је завладао мук. Погледи су летели са ручних часовника на небо... 7 часова и 17 минута и 18 минута... 7 часова и 19 минута... Ништа. У тренутку када су казаљке склизнуле на седам и двадесет небо је плануло. Други немачки ба-

лон ишчезао је са хоризонта.

Френк Лук био је опијен успехом, а то је значило да ни за шта на свету не би пропустио прилику да подвиг понови. Два дана касније имао је и тражене мете: два немачка балона у Ле Бевилу и један у Сен Илеру. Венерова помоћ се подразумевала.

Дан какав се не понавља

Прва два балона оборили су лако. Сен Илер, дакле! Ту су се другови раздвојили. Лук је кренуо у правцу балона, Венер остао у заштитници. Убрзо се проломила експлозија, само што овога пута Лук није био довољно брз да избегне густ дим. Једно време летео је наслепо, а када се видик пред њим рашчистио, приказ који је угледао није обећавао ништа добро. Према њему су летела три „фокера“.

Из прве је оборио предводника, за њим се ка земљи суновратио други немачки авион. Трећег ће оставити за неку другу прилику. Направио је оштар заокрет и кренуо назад у базу. На пола пута до Туkena пред њим је искрсао је-

дан „халберштат“. Осим што није имао избора, Френк Лук није имао ни жеље да пропусти прилику која му се указала. Испалио је плотун. Немачки авион обрушио се ка земљи вукући за собом стуб црног дима.

За мање од пола сата оборио је два немачка балона, два „фокера“ и један извиђачки авион! Пет победа у једном дану, четрнаест укупно. Више није могао да постигне. Титула аса над асовима америчке авијације била је његова. Дан какав се не понавља. Само, где је до врага, био Џо? Тражио га је свуда, али од њега ни трага.

Неколико дана касније „шпијун“ Џо Венер умро је у једној немачкој болници. Оборен је у окршају са три „фокера“ негде изнад непријатељске територије.

Неколико дана после Венерове погибије, у 5 часова и 22 минута, са аеродрома у Тукену узлетео је Луков „спад“. Нешто касније прелетео је у ниском лету америчку балонску базу у Сујуу. Иза њега на земљи је остала порука: „Посматрајте три швапска балона на Мези“.

Једна за другом две експлозије запарале су небо. Минути су проицали, али се ништа није догађало. Френк Лук се те вечери није вратио у базу. За појединости о његовој погибији сазнало се неколико дана касније.

При покушају да обори трећи балон Луков авион тешко је оштећен. Осим што је њим на једвите јаде управљао, на репу му се нашло и пет „фокера“. Пошто није могао да им умакне, над градом Мирвоом морао је да прихвати борбу. Мештани су гледали како Американац обара два „фокера“ и како затим засипа паљбом немачке војнике који су покуљали на улице. Покусио је једанаесторицу, али се авион, очигледно, једва одржавао у ваздуху.

За принудно спуштање изабрао је једну пољану недалеко од града. Док се извлачио из кабине, Немци су му се већ трчећи приближавали позивајући га да се преда. Извукао је пиштољ из футроле и чекао. Испалио је три хица пре него што се, покошен рафалима, сручио на земљу.

Пар месеци раније, пред одлазак у рат, Френк Лук је новинару једног малог листа из Феникса изјавио: „Једно ми се сигурно неће догодити. Никада ме неће заробити!“

Припремила Мина Илић

Сви подаци, фотографије и илустрације из Архива Ваздухопловног музеја у Београду

ТУТАНКАМОНОВЕ СУПАРНИЦЕ

У данашње време углавном се не догађају археолошке сензације, из простог разлога што је све од чега дах застаје већ одавно откопано. Али! Крајем прошле године археолози су у северном Ираку открили гробнице двеју асирских краљица које се по нађеном благу и луксузу могу поредити само са Тутанкамоновом. Занимљиво је да су на месту где су сада откривене ове гробнице изграђене од цигала, британски археолози копали још у прошлом веку, пошто се ту, јужно од данашњег (а и древног) града Мосула налазила Нинива, царска престоница Асирије. Ту су, међу осталим, нађене чувене глинене таблице које се данас налазе у Британском музеју, а споменик су првих облика писмености на нашој планети.

Да ће баш на овом месту цео век после откопавања Ниниве искрснути можда највеће археолошко налазиште, било је велико изненађење иако је позната ствар да је ту био и древни град Нимрод, престоница асирских краљева Саргоса I и II. Баш Саргос II подигао је палату негде око 880. године пре нове ере, а из тог времена су и гробнице краљица Талије и Јабе.

Тако су на светло дана изрониле силне нарукнице, огрлице и прстење од „сувог“ злата, све украшено што драгуљима, што стаклићима. Најблиставији предмет је круна висока готово пола метра и, разумљиво, златна.

Планиран је и наставак ископавања на овом месту. Живи били и видели! Може да искрсне још штошта.

МАГИСТРАЛА ПО ОКЕАНУ

Путеви којима јуре китови и делфини личе на све остале аутостраде, каже др Маргарет Клиновска, експерт за ове животиње на универзитету Кембриџ. Разлика је, наравно, у томе што ове „ма-

гистрале“ теку кроз океане. То су, у ствари, магнетне струје које кривудају преко целог глобуса пратећи обриси континената. Занимљиво је, у ствари, како и зашто китови и делфини непогрешли-

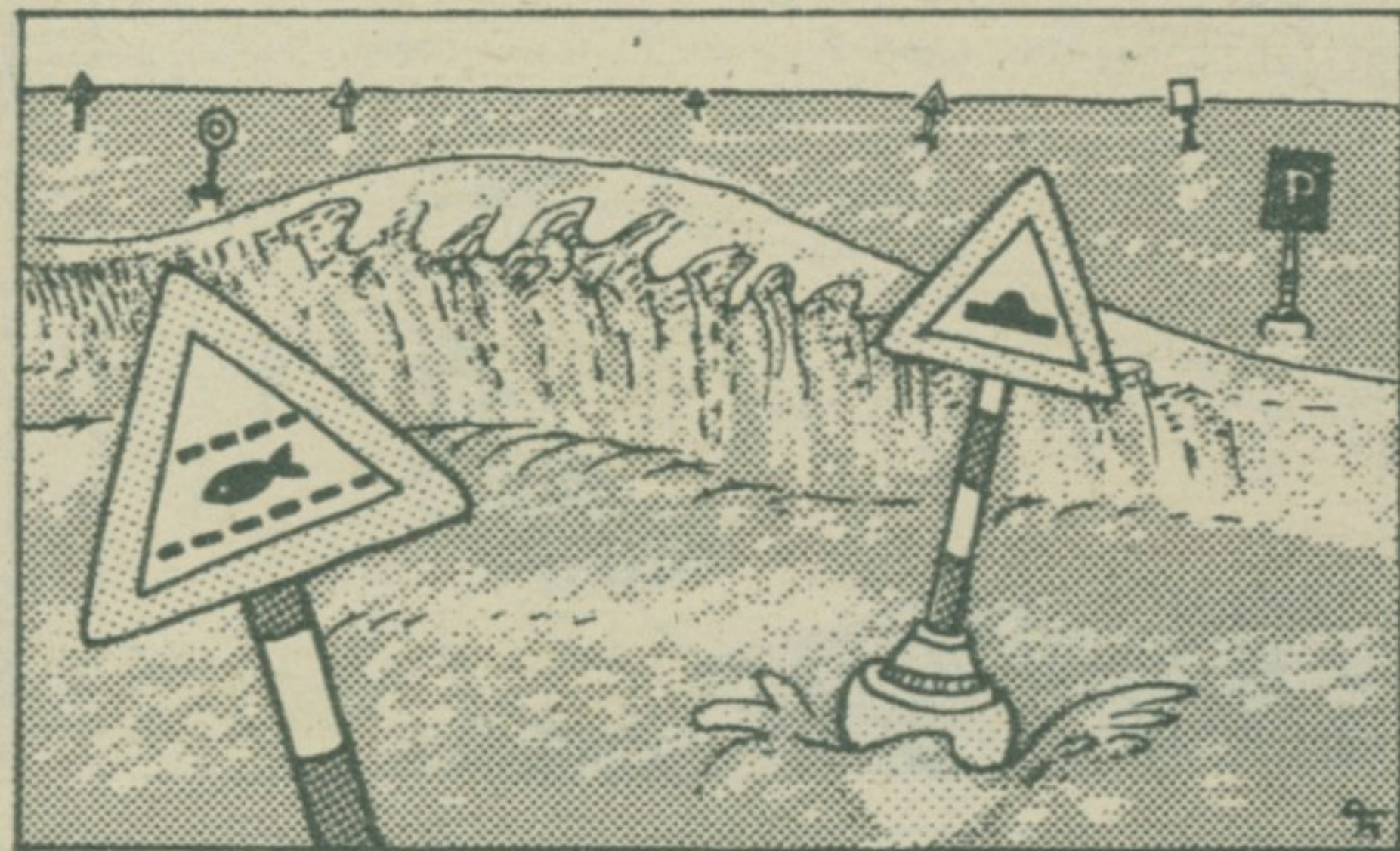
во плове овим магнетним струјама.

Др Клиновска је дошла до сазнања да су китови осетљиви на промене у јачини магнетног поља и прате их и то пливајући стопу (око 33 см) изнад или стопу испод струје. Баш та њихова особина и помаже ловцима да их на одређеним местима сачекују и убијају у читавим јатима.

Феномен осетљивости ових животиња на магнетно поље заинтересовао је и Гунтера Бермана из Поларног института у Бремену. Он је закључио да се „антене“ налазе у китовом језику, слично као код електричних јегуља и да захваљујући њима они плове магнетним струјама.

Захваљујући овој особини китова, они могу да послуже као неки природни часовници: свако јутро снага магнетног поља опада, а око поднева почиње поново да расте, тако да се по положају китова у свако доба може одредити време! Али, тај биолошки часовник зна и да се „поквари“, а то се догађа после магнетних олуја које се дешавају под утицајем Сунца. Тада китови „испадају“ са својих магистрала, изгубе се у океану, хвата их паника и неретко страдају.

Зато др Клиновска позива поморце да када наиђу на китове изван њихових уобичајених путева, нека их врате тамо. Ове велике животиње не знају да говоре, али ће им бити захвалне!

АУТО НА ВЕШ-МАШИНУ

Контроверзни британски научник сер Клајв Синклер, прослављени конструктор кућних рачунара, изумео је ново чудо технике. То је нека врста аутомобил(чи)ја на три точка, названог Ц-5. Када је сер Клајв најавио да улаже осам милиона фунти у еколошки трицикл, многи су мислили да је сишао с ума и да му та сума сигурно пропада.

Данас све изгледа сасвим другачије, а сер Клајв ни пошто не личи на Деда Стају. Пластични трицикл ради на мотор за веш-машину, што значи да се пуни на струју и сходно томе не загађује околину пошто не испушта никакве гасове ни друге штетне материје. Како

је порастао општи интерес људи широм планете за екологију, тако је и на тржишту скочила цена свему што чува околину. Тако се пластична возила сер Клајва изванредно продају упркос чињеници да узбрдо треба њихов погон потпомоћи – окретањем педала. Али, ништа зато, зар рекреација није здрава?

Уосталом, у развијеним земљама путеви су углавном добри и равни. Па тако све више људи уз осмех среће плаћа 900 фунти за „машину“ коју, кажу циници, могу у оригиналном издању (мисле, наравно, на ону за веш) да плате само 499. Живела екологија!

М. К.

Илустровао: Растко Ђирић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Кад би се само насмешила: тајанствена Мона Лиза

МОНА ЛИЗА БОЛОВАЛА ОД СИФИЛИСА ?

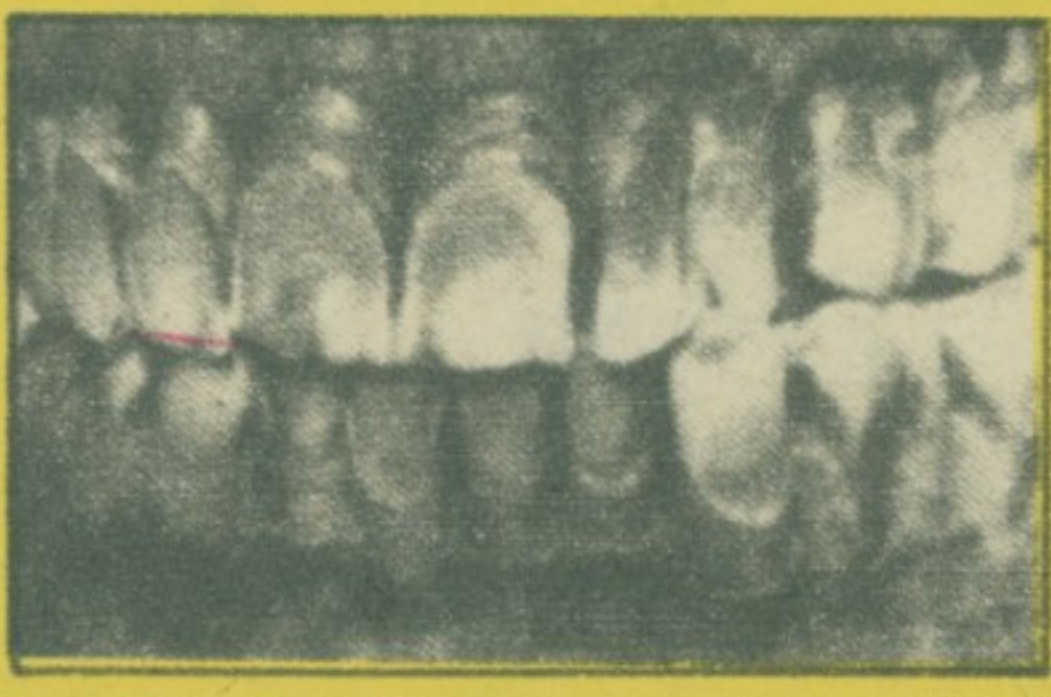
ИЗА ЗАГОНЕТНОГ ОСМЕХА ДА ВИНЧИЈЕВЕ ЂОКОНДЕ

**Анализом зуба
племкиње Иза-
беле Арагонске,
за коју се тврди
да је послужила
као модел гени-
јалном сликару,
установљено је
да је умрла од
опаке болести**

Шта се крије иза загонетног осмеха Мона Лизе?

У одгонетању тога питања многи писци и уметнички критичари потрошили су силно мастило. Литература о Да Винчијевој Ђоконди, попут њене славе, бесконачна је. И данас ова особа поново побуђује интересовање научника.

Тројица италијанских истраживача су, да би открили поменућу тајну, направили студију о хигијени и примени козметике у фамилији једног ита-

Изабела Арагонска, највероватнија инспирација, и њена вилица на којој су откривени трагови живе

лијанског племића из 15. века. Франческо Дерико из Института за хуману палеонтологију у Паризу, Ђулијано Вила из Лабораторије за хуману палеонтологију у Торину и Ђино Форнађиари из Института за патолошку анатомију у Пизи урадили су палеопатолошко испитивање познате италијанске ренесансне породице Арагон.

Изабела Арагонска, рођена 1470. године, кћи краља Алфонса II, била је, највероватније, инспирација Леонарду да Винчију у сликању његовог ремек-дела. Многи њени портрети, изложени у музеју Кастело у Милану, откривају невероватну сличност са Ђокондом. Када је умрла 1524. Изабела Арагонска је сахрањена у опатији Светог Доминика у Напуљу.

Италијански научници почели су истраживање пре четири године. Кожа која прекрива вилицу Изабеле Арагонске похабала се на необичан начин, што је одмах привукло пажњу истраживача. Да би утврдили шта се догодило, Франческо Дерико је узео отиске неколико зуба и анализирао их најпре под оптичким, а потом и под електронским микроскопом.

На зубима су се појавиле врло јасне, танке упоредне бразде, што је указивало на то да су они трљани некаквим храпавим предметом. Какав је био практичан смисао тога?

Истраживачима је све било јасније кад су испод опазили некакву мрежу црних линија, што је упућивало на то да је Изабела своје зубе стругала да би са њих нестало црнело које их је ружило. А од чега је оно настало? Кључ тајне је откривен кад су научници урадили хемијску микроанализу вилице. На зубима су нађене наслаге живе!

Изабела Арагонска користила је, очигледно, живу за лечење. У 15. веку у медицини су многе помаде и текућине израђиване на бази живе. Највише да би се зауставило напредовање сифилиса. Изабела Арагонска, показало је истраживање, боловала је од сифилиса!

Да је ова италијанска племкиња заиста послужила као инспирација за портрет Мона Лизе, како се иначе тврди, поуздано бисмо сазнали да се модел насмешио, и при томе открио зубе. Али, сликарска естетика 15. века допуштала је да жене буду само очешљане, а не и да се смеше. Уста су обавезно била затворена. Зато се Ђоконда са платна осмехује стиснутих усана.

С. М. С.

Историју
пишу и
безобзирни

ЈЕДИНА

ЖЕНА = ФАРАОН

Хачепсут је
жарко желела
да ступи на вла-
дарски трон,
али јој је за то
била потребна
брада!

Египтолози су непобитно утврдили да је Хачепсут живела педесет девет, а владала двадесет једну годину и девет месеци и да је умрла 1501. године пре наше ере.

Прича почиње жељом девојчице Хачепсут да влада. Староегипатски закон сматрао је светогрђем да жена заузме фараонски трон и тако се умеша међу божанства! Да, којим случајем, не настане забуна, знало се – фараон мора да има браду!

Памет у главу – каменом

Хачепсут је била кћерка Тутмоса I. Но, када смо код Тутмоса, или 18. династије египатских фараона, ваља рећи да су они готово сви имали нешто заједничко – физичку и духовну дегенерисаност. Ништа необично, пошто су владари имали гомилу ванбрачне деце која су касније најчешће између себе ступала у брак. Радоскрнављење је, дакле, било обична појава. И династија Тутмоса се родоскрнављањем наругала природи, али је и она њој узвратила. И то већом мером.

Тутмос I, Хачепсутин отац, није марио за државничке послове нити је знао шта се догађа у земљи. Дванаестогодишња Хачепсут нашла се у прилици да доноси одлуке уместо њега. Дете као дете, свидело јој се да наређује доглавницима фараона. Истина, они су девојчици наређења кришом мењали и успели да, колико-толико, одрже земљу. Али, Хачепсут је стасала. Чим се задовојчила, одлучила је: устоличиће се као фараон или је неће бити! Дале је све постало питање безобзирности и сече глава!

Хачепсут се прво удала за свог полубрата Тутмоса II, али се у држави за њега готово није знало. Разуме се, Тутмос II је наследио оца на фараонском престолу. Боље да није. Женствен, пискавог гласа, слабог здравља, неодлучан у свему, то је био он. Наравно, Хачепсут је владала, а Тутмос II, иако одрастао, забављао се играчкама! Ипак, Хачепсут је чезнула за титулом. Испречио се закон: није могла да буде фараон јер није била

Одлучила је да погази закон. Дворјани се не смеју успротивити, а народу, који ионако није у прилици да види фараона уживо, поделиће се неколико хиљада биста с њеним ликом и – брадом! Речено – учињено.

Претходно је Хачепсут „позавршавала неке кућевне послове“. Мужа је отровала, а његовог полубрата и наследника Тутмоса III, од главе до пете дегенерика, потчинила себи. Догодило се да је Тутмос III пожелео да стане на чело војске. Хачепсут није хтела ни да чује. Да би га одвратила, сваког јутра ударала га је каменом иза уха „да се уразуми“! Чак је растурила војску. Луда срећа за Египат да га тада нико није напао.

Платио је нос

Осим малог броја људи на двору нико није знао да је Тутмос III прави фараон. Земљом је кружила биста фараона са лепим ликом (Хачепсут

је одиста била лепа) и брадом што је народу било сасвим довољно.

Хачепсутина реч била је прва и последња. Све што је било намењено фараону, било по земаљским било по божанским законима, припало је њој. Као израз владарске моћи фараони су најчешће подизали велелепне грађевине којима се човечанство и данас диви. Хачепсут није била изузетак. Запослила је младог и лепог градитеља Сенмуга. Момак је био талентован, али сиромаш. Хачепсут се заљубила у њега и уздигла га до главног државног инспектора радова! Сенмут није био незахваљан: у част Хачепсути (њеним новцем) подигао је величанствен храм у Деир Ел Бахрију. Зидове је прекрио хијероглифима и сликама које говоре о Хачепсут као кћери бога Амона коју је он лично тослао на фараонски престо. У њену славу изграђен је и трелеп обелиск.

Интриге, унапређења, синовања и тровања постали су свакодневица египатског двора и сврставају се у „ситуације“!

Када је Хачепсут умрла, званични фараон Тутмос III наплатио се од среће и две недеље се није трезнио. Наредио је да се са свих споменика тодигнутих у славу Хачепсут састружу хијероглифи, а са њених кипова да се одвали зрх носа – нека се види наказа! Врхунац је био његов захтев да се лепи Хачепсутин обелиск зазида са свих страна како будуће генерације не би знале да је постојала!

Обелиск је много, много година касније откривен, а тронађени су и остаци осталих споменика из тог времена. Већина је пренесена у Метрополитен музеј у Њујорку. Обављена је реконструкција и склопљена прича о једном времену и жени фараону,единој у историји.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

УДАРИЛО МУ У ГЛАВУ

Лорц је почео трку с најбољим намерама и чак је извесно време водио. Али, негде око петнаестог километра, ухватио га је такав грч да је био принуђен да прекине такмичење и стопира расклиматани камион који је туда пролазио.

Док се возио према стадиону, грч је попустио и, када се камион, на осам километара од циља, покварио, он је помислио да би ту раздаљину могао и да претрчи.

Лорц је, наравно, знао да га је превезао камион, али гледаоци начичкани на путу према стадиону, као ни они унутра, нису. И, када се Лорц, свеж као ружа, указао на виду, сви су помислили да је он победник маратона који је далеко иза себе оставио све друге такмичаре и почели су одушевљено да му кличу, плескају и машу заставицама.

Он је намеравао да стане и све објасни, али је у том тренутку пожелео да се, док не каже истину, мало забави и нажива. А уживао је толико да му је поглед на препун стадион који га поздравља сасвим ударио у главу.

Лорц се сав блажен смешио маси која је громко извивала његово име и тријумфално је подигао руке увис чим је пресекао врпцу на циљу. Тако се добро осећао у улози победника да није видео због чега не би уживао у слави још који тренутак.

ОТРОВАНИ ПОБЕДНИК

Амерички тркач, иначе професионални забављач британског порекла Томас Хикс, онај што је лежао као мртав за време гунгуле око Лорца, за служио је златну медаљу захваљујући стрихнину

Маратон је на Олимпијади у Сент Луису 1904. трчан по ужасавајућој врућини. Томас Хикс је преценио своје могућности, сувише оштро је стартовао и на двадесетом километру био је полумртав и спреман да одустане од такмичења. Али, помогли су му његови моторизовани навијачи који су га у стопу пратили давши му да цугне доста коњака коме су, за сваки случај,

додали неколико сирових јаја и мало стрихнина.

Громовити коктел је имао дејства. Овде треба напоменути да стрихнин јесте моћан отров, али и да у медицински дозвољеним дозама даје мучевит подстрек и осећај снаге и блаженства. У току од неколико минута Хикс се виноу прашњавим путем као избачен из праћке.

Стрихнин има и то својство

Фред Лорц је јунак највеће подвале у историји олимпијских игара. Он је, на Олимпијади у Сент Луису 1904. године, успео да превари на хиљаде гледалаца, безброј спортских званичника и, накратко

стајао је усред стадиона и скромно примао плесак и овације који су га заплускивали са свих страна. Тек када је угледао Алису, кћерку председника Сједињених Америчких Држава Теодора

Рузвелта, како му прилази с пригодним смешком на лицу и лаворовим венцем и златном медаљом у рукама, сетио се да он није победник и да је куцнуо час да се свима каже истина.

До исповести ипак није дошло јер су у тај час почели да пристижу и остали учесници маратона и, пре него што би застали да мало предахну, сакупљали се око „победника“ говорећи шта се догодило. Само је први који је утрчао после Лорца прешавши линију циља пао као покошен. Сви остали ужасно су галамили.

Лорц се тада стидљиво осмехнуо и све признао. Била је то, рекао је званичницима, само мала безазлена шала. Уместо да се слатко насмеју овом одличном вицу они су за олимпијског победника у маратону прогласили Томаса Хикса, који је и даље лежао као мртав, а духовитог Лорца на лицу места доживотно дисквалификовали.

Он је ипак следеће године учествовао у чувеном Бостонском маратону и сасвим поштено победио.

Његов организам био спреман да поднесе и, док је улазио у стадион, издао га је централни нервни систем. Успео је само да протрчи кроз циљ и сруши се као проштац. Стигао је шест минута пре најближег противника и, после непредвиђене паузе настале због Лорцове „шале“, проглашен је за победника.

Новопечени маратонски олимпијски шампион који је лежао у коми о свему томе ништа није знао и, што се њега тиче, могли су да га прогласе и за Мис Хемије 1904. Напори да га врате у живот нису успели и хитно је пребачен у болницу где је прва дијагноза гласила да је Хикс сада већ покојни олимпијски победник.

Срећом и по њега и по оне који су му давали отров, он се некако ипак вратио из мртвих и недељу дана касније био је у стању да прими посету званичника Олимпијских игара који су му уручили златну медаљу за маратон уз скромну али дирљиву церемонију покрај кревета у коме се опорављао.

Припремила Б. Дожић

Како искористити
светињу

ДУША ЈЕ НА

Стручни израз је „транслација“, али та латинска реч заправо не значи ни више ни мање него „пренос“ или „превоз“. Прва у историји позната „транслација“ догодила се 254. године наше ере. Кости мученика Вавиле, погубљеног један век раније, тада су из првобитне гробнице близу Антиохије пренете у Дафну (оба места су данас у Турској), у цркву саграђену посебно у ту сврху, тачно наспрам једног много посећиваног светилишта бога Аполона. Данашњим историчарима јасно је да је црква хтела на тај начин да сузбије Аполонов култ.

У време када је хришћанство водило борбу за превласт са још живим паганским веровањима, вернике је требало привући неким упадљивим светским фигурама, с којима би се могли поистовестити. Такве фигуре нађене су у мученицима – људима који су се, по угледу на Христа, жртвовали за своју веру. Свештеници су убрзо утврдили да култ мученика много доприноси јачању вере, поготову ако су верници могли својим очима да виде њихове кости. Или макар и једну једину кост, или делић одеће, или справе помоћу којих су мучени. Тако је настао појам реликвије – предмета који се шује као успомена и као светиња.

Касније, у средњем веку, откривене су и друге користи од реликвија. Показало се да оне доносе добру зараду, јер привлаче ходочаснике са свих страна. Привредни успон Келна, на пример, почео је 1164. године, када су у тај град, преко Цариграда и Рима, донете кости „света три краља“ (тројице источњачких владара који су, према библијској легенди, дошли да се поклоне новорођеном Исусу).

Слично је било и са оближњим Ахеном. Од 1349. па све до данас, у том граду се сваких седам година верницима излажу „четири велике светиње“. Изгледају као обичне старе крпе, али за онога ко верује нису нимало обичне. Једна је, наводно, Богородичина хаљина, друга – пелена малог Исуса, трећа – платно које је на крсту носио око бедара, а четврта – свилена марама у коју је била умотана глава Јована Крститеља када

је погубљен по наређењу цара Ирода!

Пошто опроштење?

Захваљујући њима Ахен је пре неколико векова био моћан центар „верског туризма“, како бисмо то данашњим речником рекли. Године 1496, рецимо, само током једног дана кроз градске капије је прошло 142.000 ходочасника. Око катедрале с реликвијама подигнуте су дрвене трибине, места на прозорима околних кућа изнајмљивана су за суво злато, а било је мртвих и рањених кад се под теретом окупљених верника срушио један кров.

Ипак, ниједан град у свету нема толико да захвали једној реликвији као Сантјаго де Компостела, у северозападној Шпанији. У њему се чувају, наводно, мошти светог Јакова, једног од дванаест апостола, који је према средњовековном веровању први донео хришћанство у Шпанију. Погинуо је мученичком смрћу, после чега је његово тело стављено у брод који је требало да га врати у родну Јудеју. Али гле чуда – снажан ветар скренуо је брод и однео га далеко, да се насуче на пустој обали на крајњем северозападном углу полуострва. Ту су свечеве мошти, не зна се зашто, нађене тек у деветом веку.

Боље речено – зна се зашто. Северозападна покрајина, Галиција, уз још један мали део Каталоније на северистоку, још је једино у то време била под хришћанском влашћу. Цео остатак полуострва држали су Арапи. Позивајући вернике у Шпанију на ходочашће, црква је истовремено позивала Европу у борбу против исламских освајача.

У томе је савршено успела. Иако је Сантјаго неприступачан, на самом крају континента окружен је мочварама и високим планинама, верници су навалили чак из Скандинавије да се поклоне моштима апостола. Захваљујући њима, Сантјаго, дотле бела тачка на карти, доживео је буран развој. Чак је и име добио по свом заштитнику: Сантјаго на шпанском значи „свети Јаков“. Готово преко ноћи саграђене су улице, цркве, мостови, гостионице и свратишта. Зидари, лекари, архитекти,

мењачи новца, занатлије свих врста похрлили су у град где је за све било посла. Одлично се зарађивало и продајом шкољки (шкољке су симбол светог Јакова), а још боље – продајом потврда о опроштењу грехова.

Узалуд ће се и многи католици бунити због те трговине светим стварима. Узалуд ће реформатор Мартин Лутер, много касније, грмети: опроштај се не може купити за новац, не може се добити никаквим путовањем, него само искреним покајањем! Побожни људи и даље ће, уз напоре и одрицања, прелазити високе пиринејске литице да би стигли у Сантјаго и себи обезбедили место у рају. У прошлом и овом веку наука је доказала да у Сантјагу, заправо, леже кости неког непознатог човека. Испоставило се да апостол Јаков никада није био у Шпанији, да је побркан с другим свецем истог имена и да је постојало укупно тринаест светих Јакова чије су се легенде током столећа безнадежно измешале. Свеједно: Сантјаго је до данас остао једно од највећих светилишта Католичке цркве.

Исус из 14. века

Нешто слично догодило се када су научној анализи подвргнуте мошти у Владимиру, старом граду недалеко од Москве. Три реликвије штоване током читаве руске историје, наводно, епископ Иван, света Јефимија и света Еуфросина, показале су се као сасвим профани остаци монголских ратника. Чак и у земљи која све доскора није религији признавала никакву званичну важност, то је изазвало шок. Побожни Руси столећима су веровали да три светиње штите њихову земљу, да захваљујући њима ниједан освајач никада није успео да завлада Русијом: ни Татари, ни Наполеон, ни Хитлер. Зато је 1941. године чак и Стаљин, мада атеиста, у свом говору војницима на Црвеном тргу поменуо ове реликвије.

У Торину се још од 15. века чува „свети синдон“, покров у који је, како се тврди, Исус био умотан после скидања с крста. На њему су, посебно у области лица, остале мрље од крви и зноја које омогућавају да се као на грубом фо-

Неки мисле да
пут у рај води
преко обожава-
ња реликвија.
Овде историја
има реч

ДРУГОЈ ОБАЛИ

тографском негативу препозна лик покојника. Вековима, убеђени верници падали су у занос при помисли да на том платну виде „лице Спаситеља свога“. Могло се закључити, између осталог, да је покој-

ник био висок 175 центиметара.

Онда је црква издала дозволу да се „свети синдон“ анализира у три научна института, у Енглеској, Швајцарској и САД, методом радиоактив-

ног угљеника. Закључци научника били су једногласни: покојник, ко год био, није живео у првом, него у четрнаестом веку. Није Исус, дакле. Многе обичне вернике та вест је потресла. Теолози и црквени

достојанственици, напротив, објашњавали су, додуше помало нервозно, да није битна аутентичност реликвије, него искреност осећања која она буди у верницима.

Илустровао: Брана Јовановић

Реликвије нису искључиво хришћанска појава. Имају их и будисти и муслимани, мада у њиховој вери не постоје свеци нити такав материјализовани, „очовечени“ бог какав је у хришћанству Исус. Још и две хиљаде година пре наше ере, широм Средоземља, ходочасници су посећивали света места, клањали се божанским киповима, светим каменовима, остацима светих биљака, лешевима светих животиња и тако даље.

Глава за под главу

Очигледно да код свих људи постоји нека урођена, психолошка потреба да обожавају предмете које су прогласили светињама, да у њима траже утеху и заштиту. Како је настала та потреба и какав је њен смисао?

Одговор на та питања треба тражити тамо где се религиозна осећања јављају у најчистијем, најизворнијем облику: код примитивних народа. Још од прошлог века, кад су етнологи и антрополози почели да испитују живот и обичаје домородаца у Африци, Америци, Аустралији и Океанији, њихову пажњу привукле су распрострањене појаве као што су култ предака, обожавање животиња, врачање, фетишизам, веровање у зле духове, празноверице свих врста. Крајњи разлог свих тих веровања може се изразити једном једином речју – страх. Примитивни човек стално стрепи да би покојници могли да се врате у виду демона или вампира. А пошто између себе и животиња не види битну разлику, исти страх преноси и на убијене животиње: и њихови духови могли би доћи да се свете и да му загорчавају живот.

Шта да се ради? Постоје три могућности: незгодан мртваца треба силом спречити да се врати, или га збунити, или га умилостивити. Најдиректнији метод примењују неки домороци у Малаји и Полинезији, који покојника сахрањују са везаним рукама и ногама (сигурно је сигурно!), или му на гроб натрпају тешке стене. Други покушавају да га заплаше, па се сахрана обавља уз вику, пуцњаву и галаму, а ожалостњени рођаци носе језиве маске и костиме. У многим деловима света обичај је да се леш из куће изнесе кроз посебна врата која се одмах затим зазидају. Ако покуша да се врати – налетеће на зид.

Понегде се метлом бришу трагови на путу погребне поворке, или сви присутни носе маске, или се маска ставља

самом покојнику: све су то начини да се нежељени гост збуни. У неким племенима сви рођаци умрлог мењају имена, или облаче посебну одећу (и наша црнина поникла је из тог обичаја). Другде, опет, погреб мора обавезно да пређе преко воде, да би мртвац остао „на другој обали“. Отуда и три загробне реке у грчкој митологији – Стикс, Ахерон и Лета.

Најраширенија је ипак „уличка тактика“: покојника треба што боље ожалити и одати му што веће почести, па неће гајити осветничка осећања према живима. Зато он добија и опрему, која може ићи од обичног новчића стављеног у уста (да плати чамцију који га превози на онај свет), преко јела, пића, одеће, оружја, па све до кочија и бродова, као у гробовима фараона. У гробнице моћних некада су остављани и убијени робови, да газду послуже на оном свету, или се – као у некадашњем језивом индијском обичају „сати“ – од удовице захтевало да се сама спали на мужевљевој ломачи.

Да се покојник не би вређао што је избачен, неки домороци га сахрањују под зидом колибе, или чак чувају његове кости у кући. Ловци на главе на Новој Гвинеји употребљавају лобање својих предака уместо јастука. Код неких индијанских племена у Северној Америци култ мртвих важио је и за убијене непријатеље. Победник у двобоју морао је месецима да живи сам у шуми, с грудвом иловаче на глави у знак кајања. Било му је забрањено да гледа у ватру, да разговара било с ким, да једе месо или со. Само би му нека старица повремено доносила оскудну храну.

Занимање за реликвије, то јест предмете цењене не због своје материјалне вредности него због везе са изузетним догађајима и људима, још једна је општа људска особина која се само узгред везала за религију. Имајмо у виду, најзад, да реликвија има и свог световног „брата“ – сувенир. Кич-ћинђуве с Трга светог Марка у Венецији, прамен косе вољене особе, наливперо славног писца, струна са гитаре Елвиса Прислија, мајица Бориса Бекера – сви ти предмети представљају својеврсне „реликвије“ за онога ко је склон да им прида посебну важност. Од својих прадавних, сујеверних предака наследили смо особину да сопствена осећања пројигирамо на ствари око себе.

С. С.

ЗРКЦА
ЗНАЊА

ВЕКА

И

МАЊА

Корисно сујеверје

Кад летње жеге постану неподношљиве, а усевима хитно треба влага, многа афричка племена окупе се на такозвани „кишни плес“. Европљани су се смешкали наивности ових људи који верују и да ће им играње око ватре помоћи да изазову макар и иједну кап више од оног што је природа одлучила. Међутим, стручњаци који су проучавали какав ефекат имају ови древни ритуали наишли су на разлог да се озбиљно замисле. Истраживања су, наиме, показала да игре за кишу постижу жељени резултат много чешће него што то теорија вероватноће допушта.

Није ваљда да молитве заиста стижу на небо? И није, али су зато научници открили да се за молитвену ватру

вековима користи дрво чији пепео, или стручно речено његове аеросолне честице које се дигну у ваздух, привлаче влагу потпуно исто као што то чини азотасто сребро које данас распршују авиони метеоролошке авијације да би изазвали кишу.

Заслађена јакхт

Професор Ерик Свенсон из Шведске просуо је чај по столу и заборавио да га обрише. Кад је сутрадан видео како је површина течности постала глатка, кад се осушила, у његовој глави родила се луцкаста идеја. Одлучио је да „заслади“ корито своје јакхте како би смањио њен отпор у води. Наравно, не обичним шећером јер се он брзо раствара. Расејани професор показао се и способан, па је успео да пронађе

постојан материјал који се добија од полисахарида, нуспродуката индустрије хране. Сладак слој дебео двадесет микрона задржава се на кориту јакхте читаву недељу.

Недавно су овај рецепт професора Свенсона искористили британски спортисти на једној регати и – победили. А професор је и тачно утврдио: код зашећерене јакхте отпор воде смањен је за четири одсто.

Одело – усисивач

Радио-електроника је једна од „најчистијих“ индустрија. При неким операцијама чак није пожељно ни присуство човека. Јер, ма колико водили рачуна о чистоћи, не може се избећи да у ваздух доспеју најситнији делићи коже, кристала соли од зноја или влакно тканине. Зато су јапански стручњаци за особље у таквим творницама израдили нарочит веш који се облачи испод радног комбинезона. Минијатурна пумпа ствара испод одеће нижи притисак и захваљујући томе ни најмањи труп са одеће не може да падне на осетљиве делове електронских уређаја.

Нађена два здрава новицара

Показало се да уопште није једноставно изабрати једног јапанског новинара који ће летети на совјетску космичку станицу МИР. Конкурисало је 98 сарадника телевизијске компаније „Токио бродкаст систем“ која је и потписала уговор са Главном управом за космос СССР. Од њих је, међутим, само седам прошло прелиминарни лекарски преглед. Након строже контроле остало их је само четворо, да би совјетски лекари који су

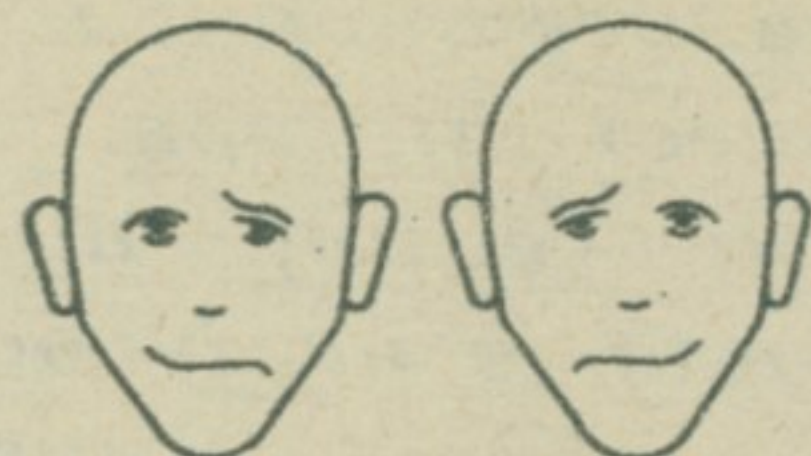
октобра прошле године допутовали у Јапан да направе избор космонаута, одбацили и њих с напоменом да би двоје после лечења могло да крене на пут у васиону.

Очигледно, неће бити лако наћи одговарајућег кандидата: Компанија која је уложила велики новац у овај подухват тешко да би се задовољила тиме да у космос пошаље апсолутно здравог али непознатог и неискусног новинара. А здравље свих новинара који су стекли неко име уопште не одговара космичким стандардима – познато је колико је ова професија штетна по здравље.

У тренутку кад је овај број „Забавника“ ишао у штампу јапанске новине су донеле вест да су ипак нађена два здрава новинара, кандидата за лет у космос.

Ваш тип?

Ако желите да сазнате која је половина мозга више ангажована у вашем мишљењу и понашању, баците поглед на ове две ругобице. Која вам изгледа веселија? Осамдесет одсто људи сматра да је то лева. Ако је и са вама такав случај, и код вас превладава десна страна мозга. Ако вам задовољнији изгле-

да десни портрет, значи да је код вас важнија лева хемисфера.

Тест је изазвао велико занимање и међу научницима и међу лаицима, а предложио га је амерички психолог Џефри Џејн.

Телевизор на носу

Амерички инжењери израдили су необичан телевизор: то је микрокинескоп уграђен у дршку наочара, а слика се преноси на стакла. Оптички систем је тако савршен да човек који стави ове наочаре има утисак као да пред собом гледа екран телевизора уобичајене величине који је од њега удаљен један метар.

Уз овај телевизор иде и мини компјутер који се причврсти за каиш панталона. Он управља радом телевизора и омогућава да се играју разне видео игре.

В. М.

Заштита ОД глупости

Тако би са енглеског могао, најприближније, да се преведе термин који означава посебну заштиту инструмената и уређаја од неправилног руковања. Јапанска фирма „Кенон“ решила је то

на оригиналан начин. Ако власник не укључи правилно стерео уређај, апарат се истог часа огласи: „Неправилно! Прочитајте још једном упутство.“ Ова реченица, снимљена на минијатурном магнетном диску и уграђена у апарат, понавља се три пута после чега се уређај сам искључује. Поново се може укључити тек после 30 минута. То је време, сматра произвођач, довољно да и власник који теже схвата проучи упутство и не понови грешку.

Живот пише драме

У ИНАТ ПОСЕЈДОНУ

Брзином од преко осамдесет километара на сат ветар је ваљао таласе високе и до петнаест метара. Атлантук се није шалио, а онда је на југословенски брод „Звир” стигао S.O.S. Доктор Данило Војводић није се двоумио...

њене Америчке Државе и навраћ, у домовину. Увек жељан непознатог, др Војводић се није много двоумио. У другој половини јануара 1980. ушао је у амбуланту на моторном броду „Звир” ријечке „Југолиније” и отпловио. Два месеца касније, на повратку из САД, недалеко од западноафричке обале, десио се догађај о коме је известила Радио-Казабланка.

Невреме се на Атлантику данима није стишавало. Дувао је ветар јачине 9 бофора (82km/h), на 11 бофора бродови тону. „Звир”, носивости 12 хиљада тона и дугачак око 100 метара, одолевао је разбуђеном Посејдону. Недалеко од Азорских острва наишли су на олупину брода. Доцније су, кад су се коначно укотвили у Казабланци, сазнали да је брод страдао два дана пре њиховог наилаaska и да је том приликом нестало 12 чланова посаде.

И тада је на „Звир” стигао S.O.S. са турског танкера „Гурхан Гунер”. Јављали су да је једном њиховом морнару витло одсекло руку изнад шаке и да све који имају бродске лекаре моле за помоћ. Наш брод им је био најближи, по том (не)времену бар осам сати пловидбе. Заповедник Цвитан питао је доктора да ли може.

– Наравно да сам могао. И смео – говори данас др Војводић сећајући се догађаја од пре десет година. – Онда сам био млади, смелији. Ничега се нисам плашио. Сада бих, пре него што бих се одлучио на тако нешто, вероватно добро промислио...

Увезан као пакет

„Гурхан Гунер”, турски танкер, био је права грдосија према нашем „Звиру” – преко 80.000 тона носивости. Због безбедности у простору где су таласи наликовали Динари и Велебиту, бродови су се усидрили на 300 метара један од другог. Са два члана посаде доктор је у малом чамцу савладао то парче побеснелог мора и мердевинама се испентрао на танкер.

У обичним околностима, у безмало свакој амбуланти хируршки захват код овакве повреде не би био ни сложен, још мање би тако дуго трајао. Овако, док се брод бесомучно љуљао, лекару Војводићу требало је – да би зауставио крварење – и по десетак минута да увуче конач у иглу. Јер, након чишћења ране ваљало је ушити је и зауставити крварење, до прве праве болнице.

Пуна три сата је др Данило Војводић провео импровизујући амбуланту, често се и сам убацивајући на иглу којом је покушавао да помогне несрећном морнару.

Повратак на „Звир” с обзиром на то да су таласи нарасли, био је језив, искуство које јунак наше приче никада пре није доживео. Турци су га увезали као пакет и више од двадесет минута, док је онако беспомоћан висео на конопцу, покушавали да га убаце у мали чамца са „Звира”...

Пре него што је, на крају, ипак нашао онај бар у коме је Сем свирао песму за Хемфрија и Ингрид, др Данило Војводић је сазнао да је турски морнар срећно стигао до Мадере и да му је тим лекара, на копну, само превео рану. О томе је говорила Радио-Казабланка, у оном делу вести који доктор Данило Војводић није чуо.

П. Милатовић

Јунаци наше приче:
др Данило Војводић и моторни брод „Звир”

У даљини, у првој измаглици ноћи, назирали су се светла афричког Париза. Казабланка, највећи град Марока и лука у којој су у последњем рату Немци и савезници тражили упориште.

Загледан у град који је знао само захваљујући истоименом филму с непоновљивим Хемфријем Богартом и лепом Ингрид Бергман, Данило Војводић, бродски лекар на „Звиру” ријечке „Југолиније”, нестрпљиво је цупкао на палуби. Велики таласи нису дозвољавали југословенском броду да уплови у луку. Морао је, док се море не примири, да се усидри на безбедну удаљеност од лукобрана који су, нимало нежно, дочекивали валове океана. А Казабланка је била тако близу.

Да ли још постоји онај бар у коме је црни пијаниста Сем свирао песму за Хемфрија и Ингрид, упорно је Војводић вртео у мислима филм који је неколико пута гледао. У том

тренутку из сањарења га је тргао прилично узбуђен глас иначе мирног заповедника брода Анте Цвитана:

– Докторе, дођи да чујеш. Радио-Казабланка говори о теби... Пожури...

Мирно, верујући да је заповедник смислио још неку шалу, доктор Данило Војводић лагано је одшетао до командног моста. Успео је да чује само крај:

..... У то име честитамо посади југословенског брода, пре свега пожртвованом доктору Војводићу...

Морнар без руке

Изазов је био више него неодољив: да ли доктор Војводић, тридесетседмогодишњак који је тек окончао специјализацију опште медицине, жели да се укрца на брод и буде бродски лекар? Прво путовање, у трајању од око три месеца, биће на линији Ријека-Сједи-

ТЕ ВЕЧЕРИ ДОК
ЈЕ СМЕЈА БИО У
УОВИЧАЈЕНОМ
НОГНОМ
ОВИМАСКУ
СИЛВЕР СИТИЈА,
ИЗ РАДЊЕ
СУ СЕ
ИЗНЕНАДА
ЗАЧУЛИ
НЕКИ
СУМИЊИВИ
ШУМОВИ...

Али, следа није био ни-
шта мање вешт... и, после
дуге борбе...

ЗАМАЛО ДА МИ
ИЗБИЈЕШ ЗУБЕ!
ДА НИСИ
ВИШЕ
МРДНУО!

БЕЛОНЕ
ХОМЕРЕ!
ШТА РЕШ
ТИ ОВДЕ?

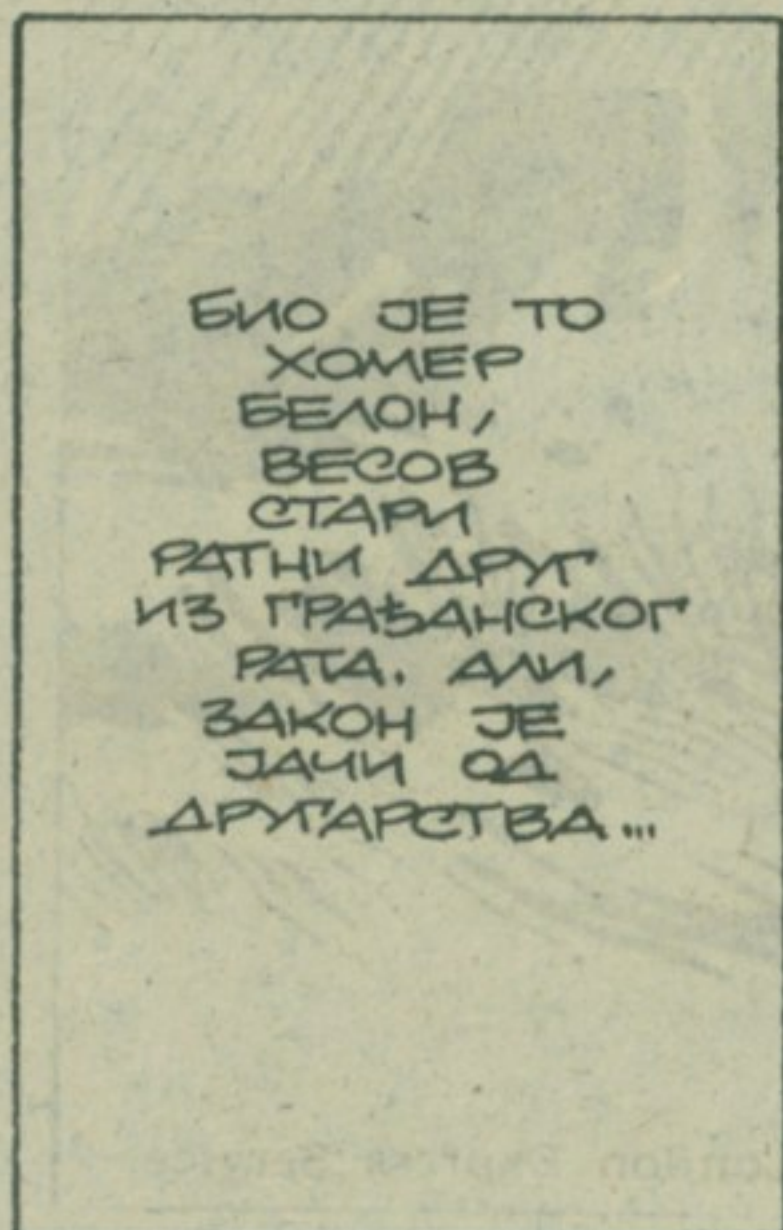
ОХО!
СТАРИ РАТНИ
ДРУЖЕ! ПА...
БИО САМ
ГЛАДАН,
И...

ДОБРО!
НАЈЕШРЕШ СЕ...
АЛИ У
БЕЛНИ!

К'О БИ РЕК'О ДА
РЕШ ТИ ПОСТАТИ ЗА-
ШТИТНИК ЗАКОНА,
БЕСЕ!

БИО ЈЕ ТО
ХОМЕР
БЕЛОН,
БЕСОВ
СТАРИ
РАТНИ ДРУГ
ИЗ ГРАЂАНСКОГ
РАТА. АЛИ,
ЗАКОН ЈЕ
ЈАЧИ ОД
ДРУГАРСТВА...

НЕ
ЗАТВАРАЈ
МЕ, СТАРИ
ДРУЖЕ! НИ-
КО НЕБЕ
ЗНАТИ!

ОВО
НИЈЕ
ДЕЧИЈА
ИГРА,
ХОМЕ-
РЕ!

НИСМО СЕ ВИДЕ-
ЛИ ДЕСЕТ ГОДИ-
НА! ШТА СИ
РАДИО
ОВЕ ОВО
ВРЕМЕ?

СКИДАО!
НЕ ДРЖИ
МЕ МЕСТО! ИМО
САМ И ЖЕНУ,
АЛ' МЕ
ОСТАВИМА...

ЕЈ, СЕГАШ
ЛИ СЕ КАД СМО
НАШИ ОНА КОЛА
ПУНА ПИВА...

КАКО
ДА НЕ!
САД БУ
ТИ ДО-
НЕТИ
ВЕЧЕРУ!

СУТРА-
ДАН...

ГАДНО
ИЗГЛЕДА,
БЕСЕ!

ОПА-
САН
ЈЕ
ТО
ТИП!
ЗНАМО
СЕ
ЈОШ
ИЗ
РАТ-
НИХ
ДАНА!

АЛИ, КАД
БИ МИ
БИЛО
ГУСТО У
ЖИВОТУ,
ВОЛЕО
БИХ ДА
СЕ
ТАКАВ
НАБЕ
КРАЈ
МЕНЕ!

СУЂЕЊЕ ЈЕ
У СРЕДУ!
МОЖДА
ДОВИЈЕ
МЕСЕЦ ДАНА!

НЕ-
МОЈ,
ФРЕНК!
ТО БИ
ГА
УВИМО!

КОД АВРЕЈА
ПРЕНВИМА,
ВЛАСНИКА
РАДЊЕ...

БУДИ
БЛАГО-
НАКЛОН
ПРЕМА
БЕЛОНУ НА
СУДУ!

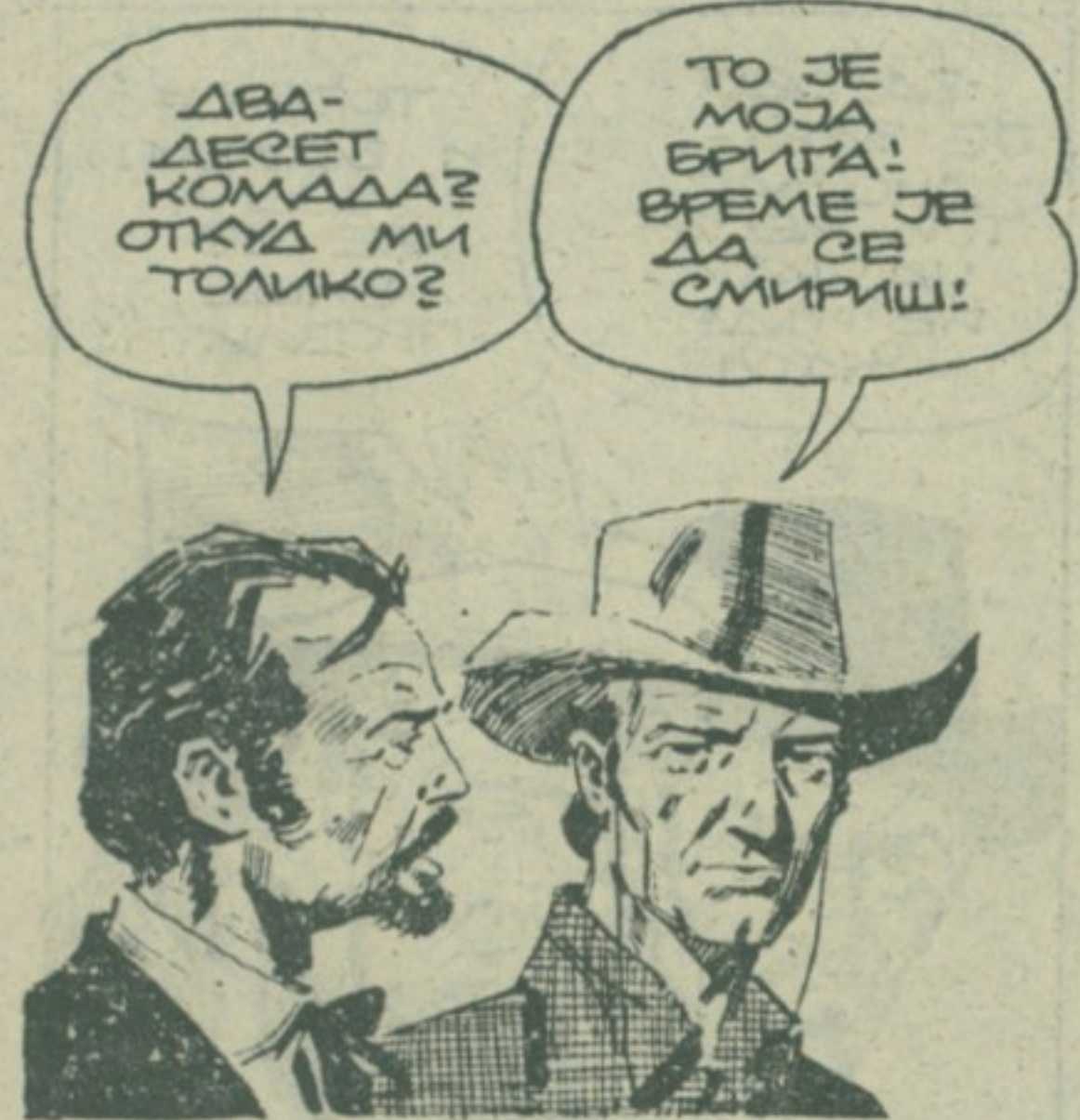
ЗАШТО?
ЗА ЛОПУЖЕ
НЕМАМ МИ-
ЛОСТИ!

ТА ЛОПУЖА
ЈЕ ЈУНАК ГРА-
ЂАНСКОГ РАТА! БО-
РИО СЕ И ЗА
ТВОЈЕ ДОБРО!

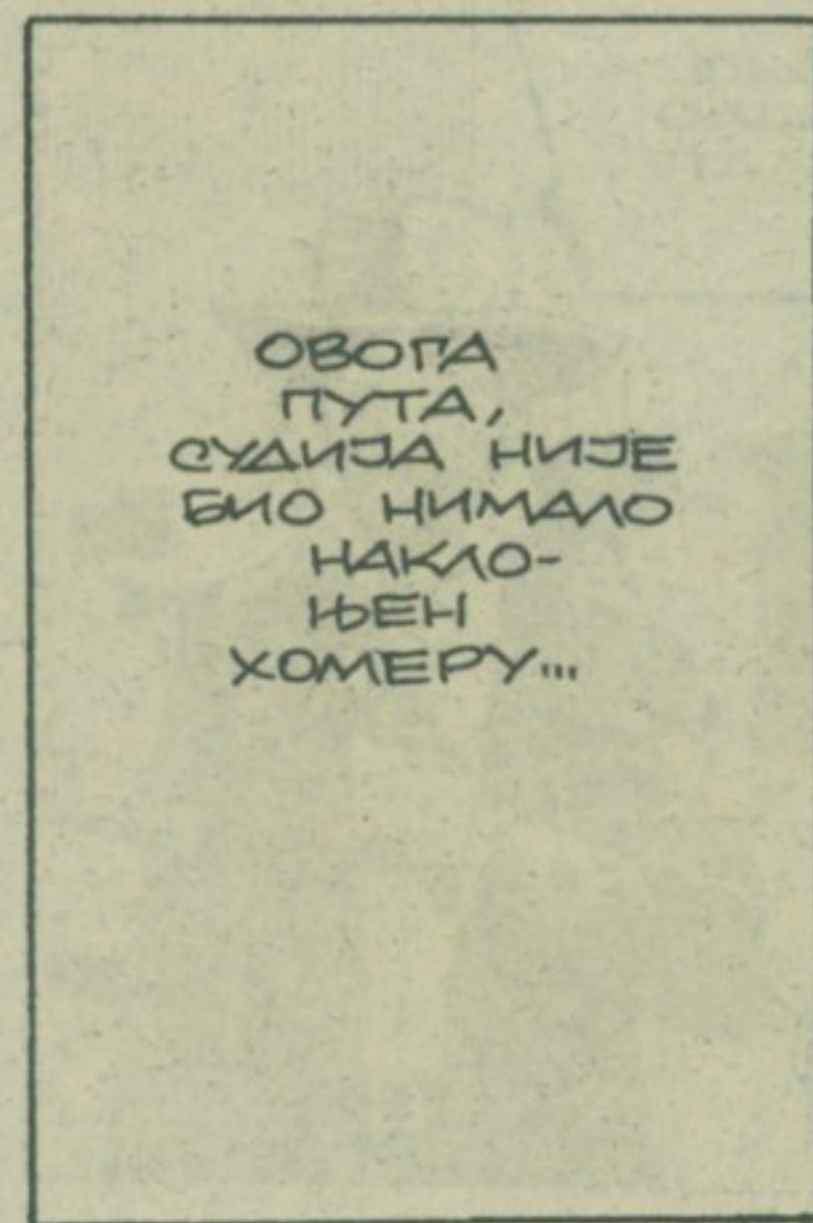
У РЕДУ!
ИМАЈУ
ТО НА
УМУ!

У СРЕДУ
ЈЕ ФРЕНК
БЕЛОН
ДОВЕДЕН
НА СУЂЕЊЕ.
БЕС ЈЕ
РЕШИО
ДА МУ
ПОМОГНЕ
КОЛИКО ЈЕ ТО
БИЛО У ЊЕГО-
ВОЈ МОЃИ...

ХОМЕР ЈЕ
ОТИШАО
ПРАВО У
САЛУН,
НАРУЧИО ЈЕ
ВИСКИ...
ЈЕДНУ БОЉУ,
А ЗАТИМ
И ДРУГУ...

ЧУО САМ
ТЕ, ЛЕН-
ШТИНО!

МАК-
НИ СЕ
ОД
МЕНЕ!

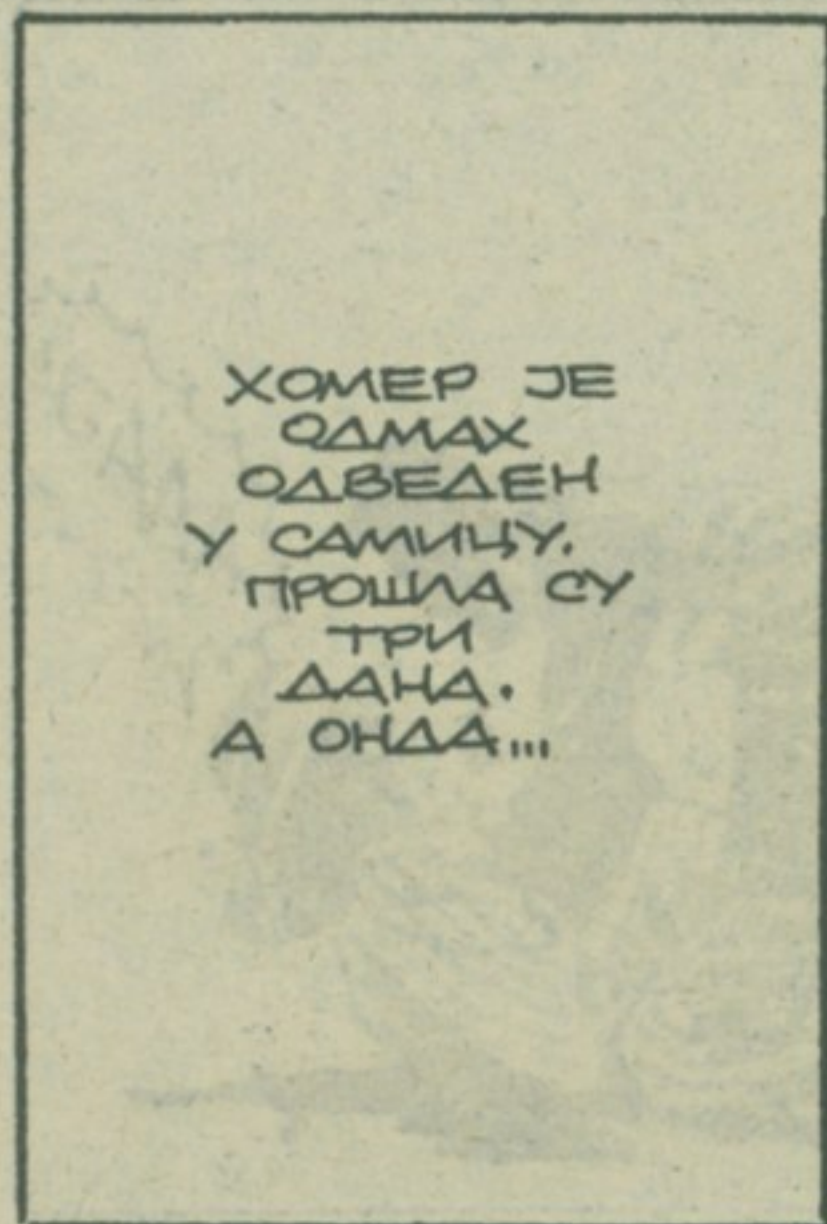

ВЕЧЕРИ
СЕ ДАНАС
НЕ НАДАЈ...
АААХ!

БАЦИ ГА У СА-
МИЦУ! БИЋЕ НА
ВОДИ И ДВОПЕКУ
ДЕСЕТ ДАНА! ИЗАБИ
ЋЕ МЕК КО ПАМЈК!

МИ КАО
ЗВЕР!
ВИДЕЋЕМО!

ХОМЕР ЈЕ
ОДМАХ
ОДВЕДЕН
У САМИЦУ.
ПРОШЛА СУ
ТРИ
ДАНА.
А ОНДА...

ЗА ВРЕМЕ
РУЧКА...

БЕЛОН
ВЕЋ ТРЕЋИ
ДАНА НЕ
ЈЕДЕ!
ТРЕБА РЕЧИ
НАДЗОР-
НИКУ!

ЈЕШЋЕ
КАД
ЈОШ
МАЛО
ОПЛАД-
НИ!

АКО
НЕ ЗЕРИ-
ШЕМ, ИЗЛУ-
ДЕЋУ!
ТРЕБА МИ
ПИШТОЛ...

СЛЕД ЈЕ БИО ЗАБРИНУТ...

МОРАМ
ДА ОБИ-
ЂЕМ
БЕЛОНА!
СТАДНО
МИСЛИМ
НА ЊЕ-
ГА!

СВА-
КАКО!
ИЛИ,
БЕСЕ!

НЕ МОЖЕТЕ ГА
ПОСЕТИТИ! ОН
ЈЕ У САМИ-
ЦИ ЗБОГ
НЕПОСЛУШ-
НОСТИ!

АХА!
СВЕ МИ
ЈЕ
ЈАСНО!

КАД ИЗЛАЗИ?

ЗА ПЕТ
ДАНА, АКО
У МЕЂУВРЕ-
МЕНУ НЕ-
ШТО НЕ
ЗАБРАД!

БЕС СЕ ВРАТИО
У СИМБЕР
СИТИ...

КАКО ЈЕ
БЕЛОН?

НИКАКО...
У САМИЦИ
ЋЕ ОД
ЊЕГА
НАПРАВИТИ
ОКРУТНОГ
УБИЦУ!

ПОСЛЕ ДЕСЕТ
ДАНА...

ВИДИ ГА!
ВКУ ГА КО
ВРЕЋУ!

И
ТЕБЕ
БИ ПОС-
ЛЕ ДЕ-
СЕТ ДАНА
САМИЦЕ!

СУТРАДАН...

ВАРДА СИ
СЕ ОПАМЕ-
ТИО, БЕЛОНЕ!

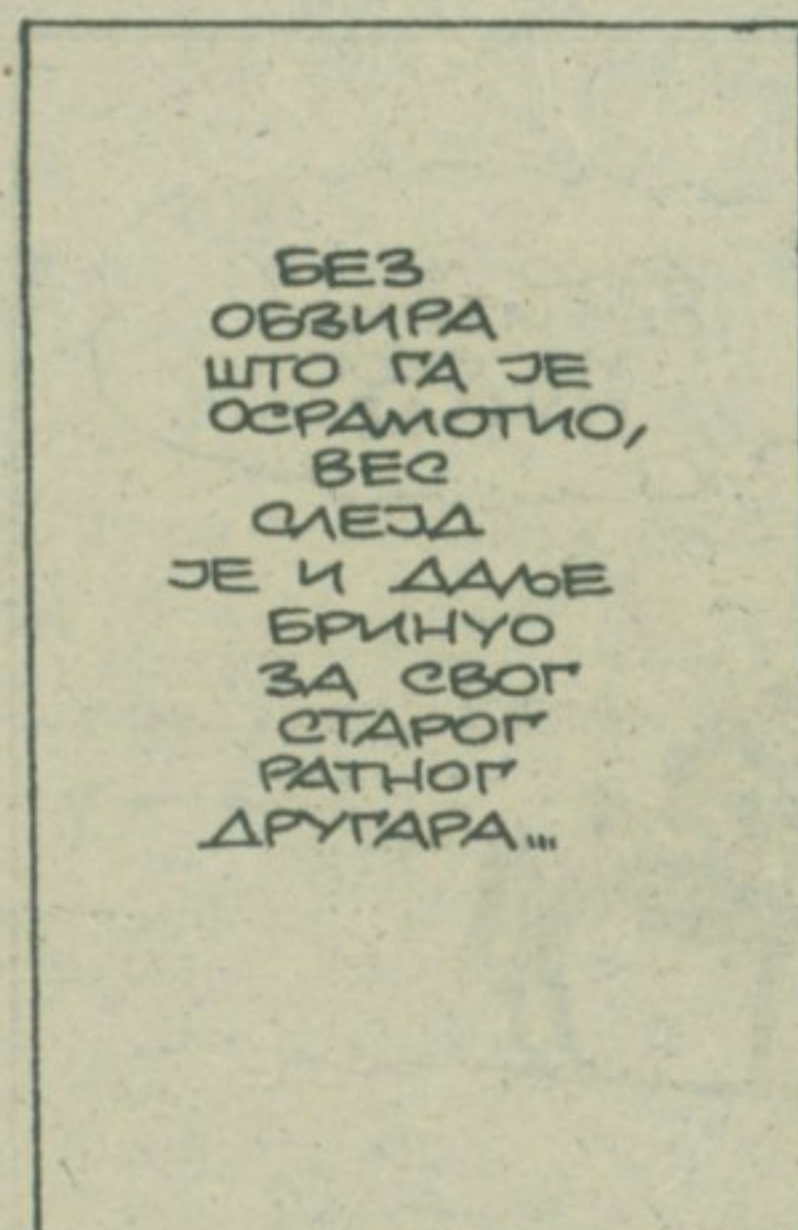
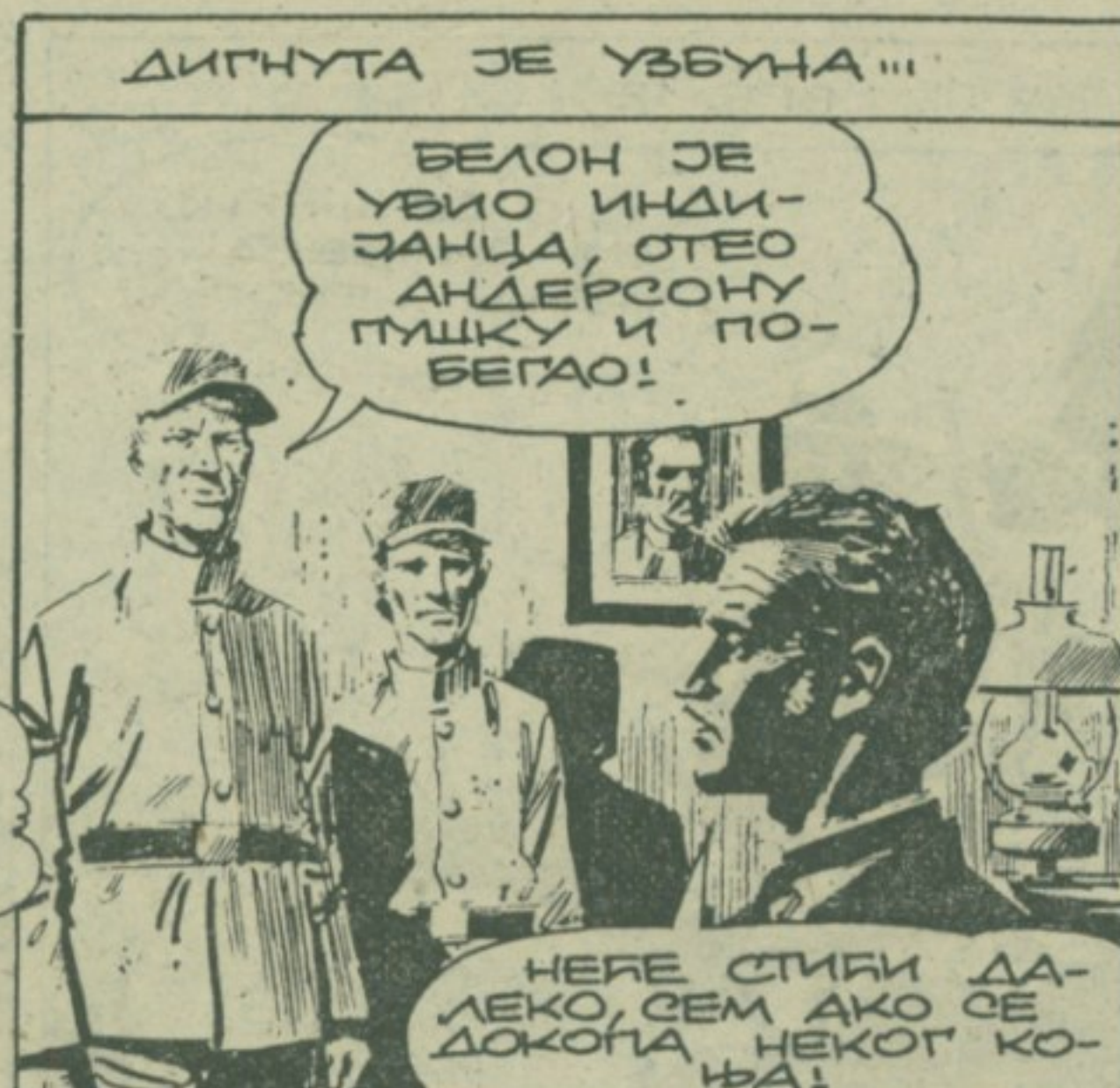
ТИ
СИ
МИ ПРВИ
НА СПИС-
КУ, ДА-
СО...

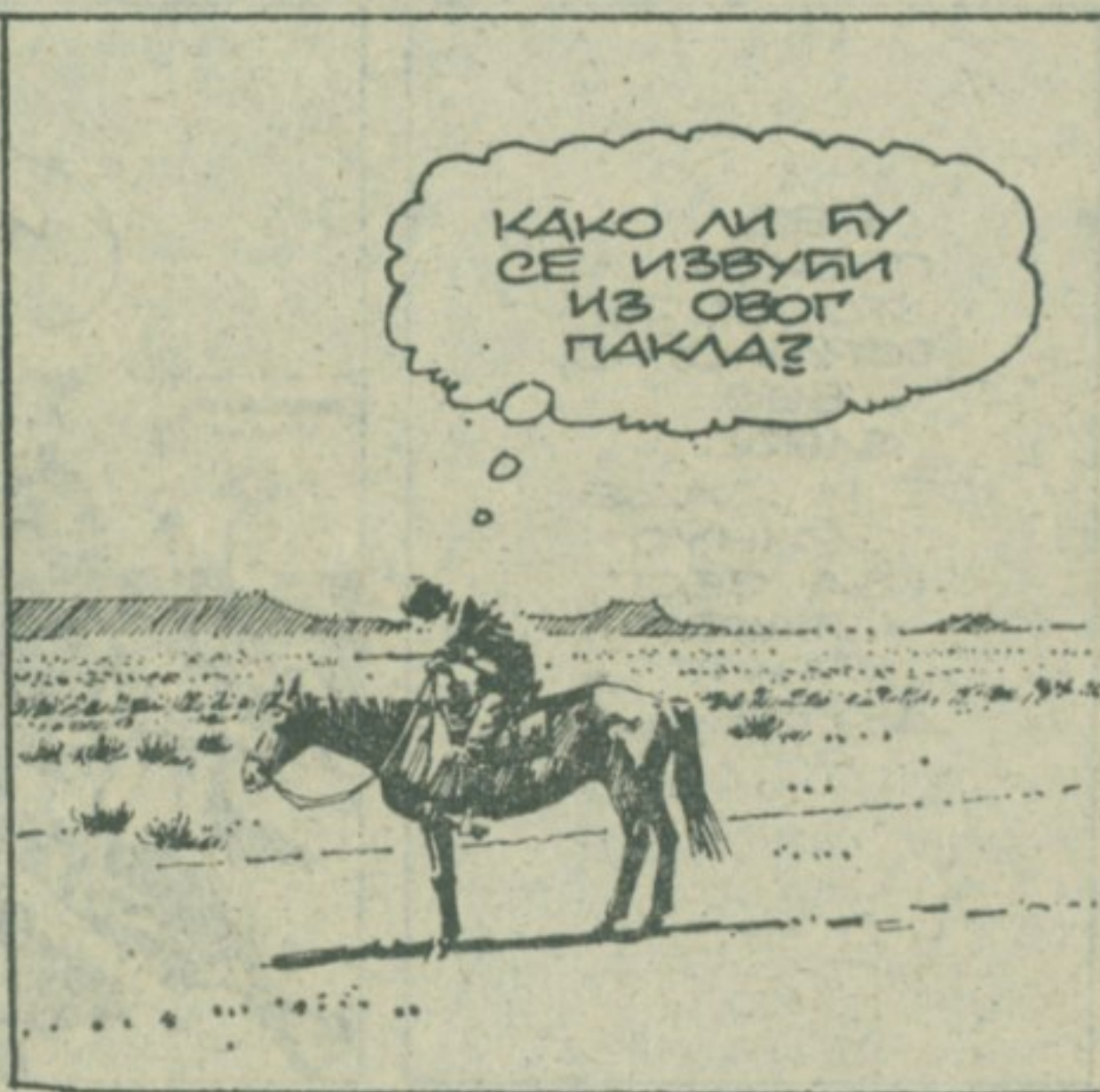
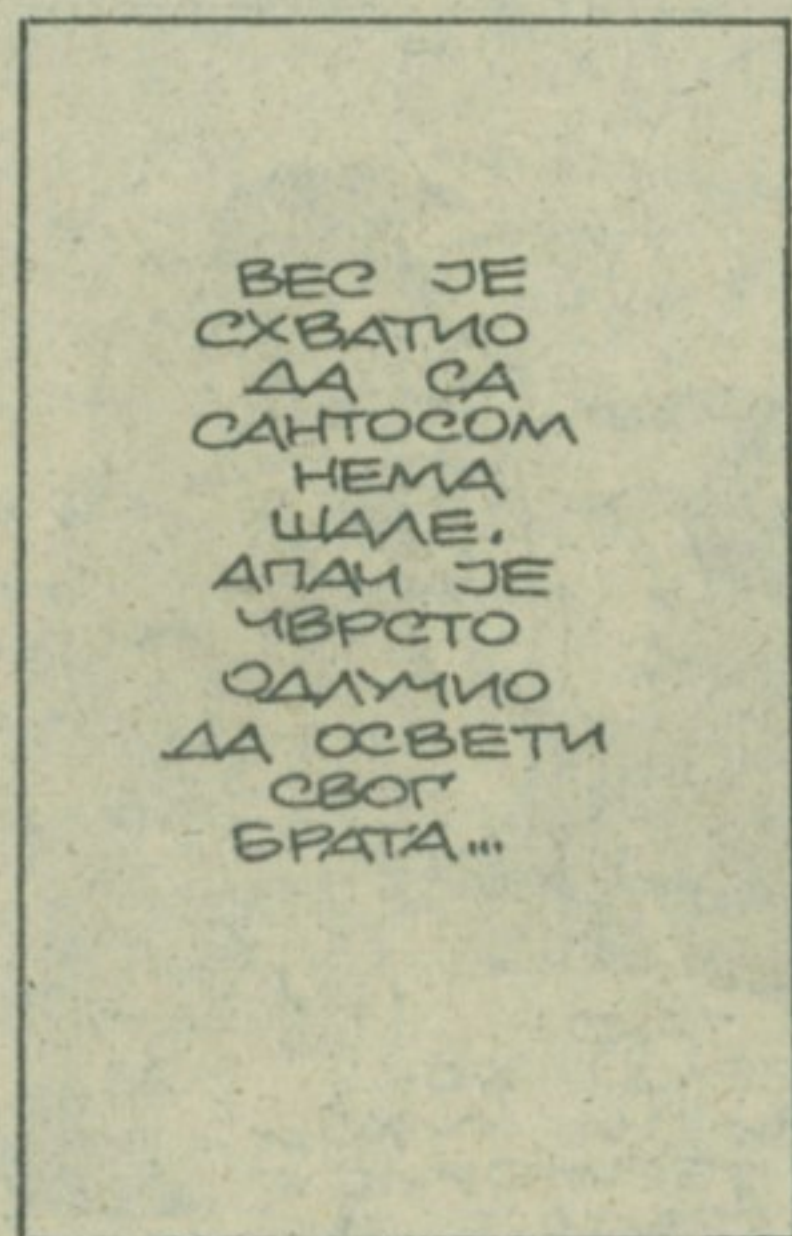
ХОМЕР
НИЈЕ
ОДУСТАО
ОД БЕГА.
ЧВРСТО
ЈЕ РЕШИО
ДА ТО
УРАДИ
ШТО
ПРЕ...

БЕГ
НЕКОЛИКО
ДАНА,
ХОМЕР ЈЕ
БУДНО
ПРАТИО
СМЕНУ
СТРАЖАРА.
И САДА
ЈЕ
ИСКОРИС-
ТИО
ПРИЛИ-
КУ...

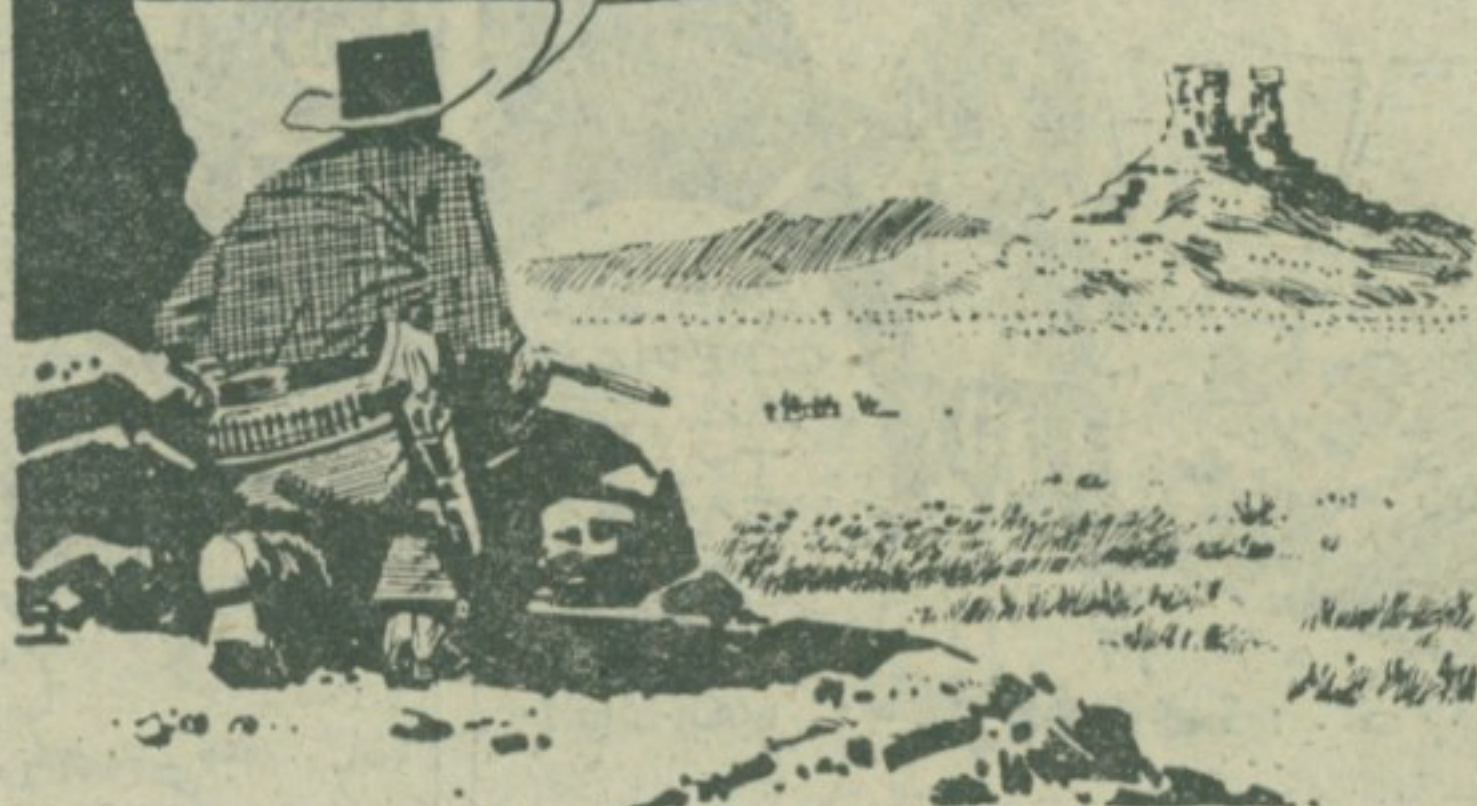

СУСРЕТ
ХОМЕРА
БЕЛОНА И
ИНДИЈАНАЦА,
БЕС СЛЕЈД
ЈЕ БУДНО
ПРАТИО
ОКРИВЕН
НЕДАЛЕ-
КО ОДГ-
ЛЕ...

УХВАТИЛИ СУ
ГА! САД МОРАМ
ДА СМИСЛИМ КАКО
ДА ГА ИЗБАВИМ!

АЛИ, БЕЛОН СЕ НИЈЕ ПРЕДАВАО...

ТО МЕНИ
НИКО НЕГЕ УИ-
НИТИ! МАКНИ
СЕ, ЦРВЕНИ
ВРАЖЕ!

Е, САМИ СТЕ
ОВО ТРАЖИЛИ!

НА
ТВРД
ОРАХ СТЕ
НАЛЕТЕЛИ!

БЕЛОН ЈЕ ПАО...

СТРАШНА ТЕ
СМРТ
ЧЕКА, БЕ-
ДОЛИКИ! ЗА-
ПАМТИ!

СЛЕЈД ЈЕ КРЕНУО
ЗА АПАЧИМА...

УСКОРО ЋЕ
МОРАТИ ДА
СЕ УЛОГОРЕ!
ВРУЋИНА ЈЕ
НЕШНОСНА...

БИО ЈЕ У ПРАВУ...

САЧЕКАЈЕМО
ВЕЧЕ! ОВОГ ПДА
ОСТАВИ НА
СУЊУ!

АПАЧИ СУ БИЛИ ОКРУТНИ...

ВОДЕ...
ВОДЕ...

ЕВО
ТИ
ВОДЕ!
УЗМИ
ЈЕ,
АКО
МО-
ЖЕШ!

СЛЕЈД ЈЕ
МОТРИО НА
СВАКИ
ЊИХОВ
ПОКРЕТ.
ИЗГЛЕДИ
ДА ОСЛОБОДИ
ХОМЕРА
БИЛИ СУ
ВЕОМА
СЛАБИ...

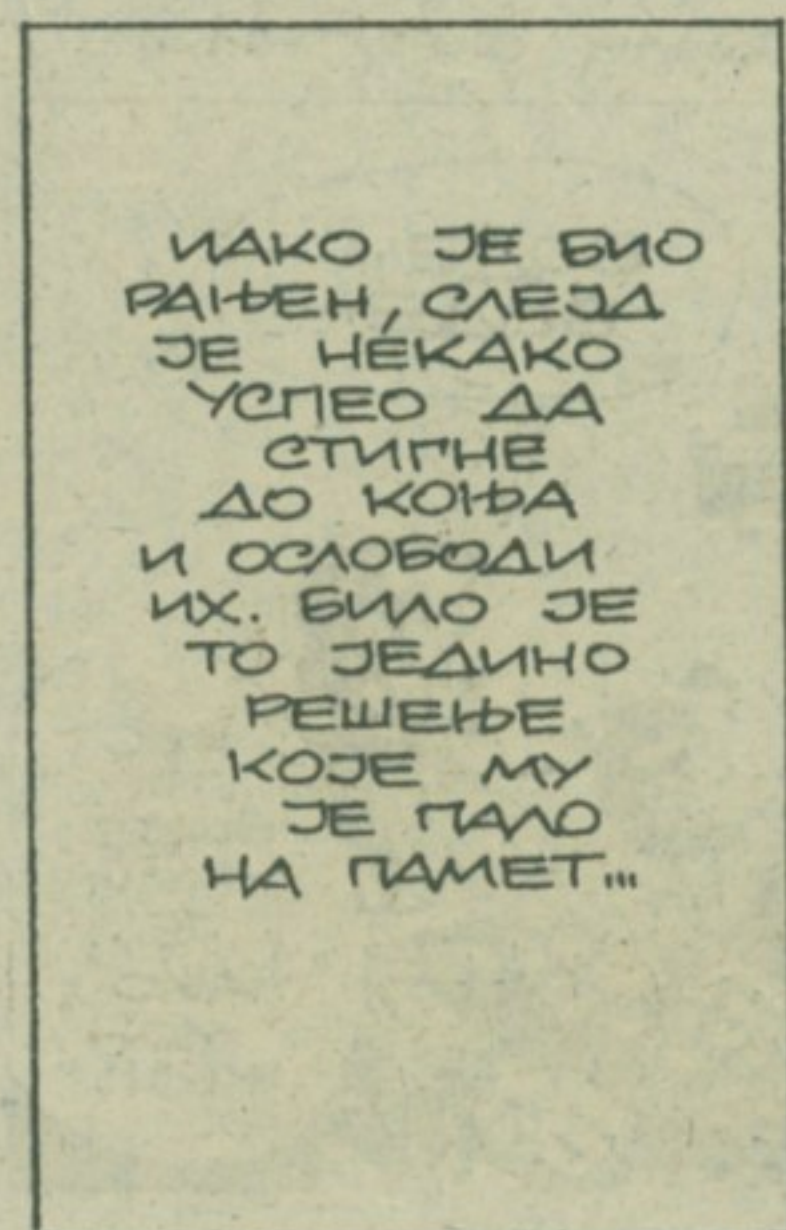
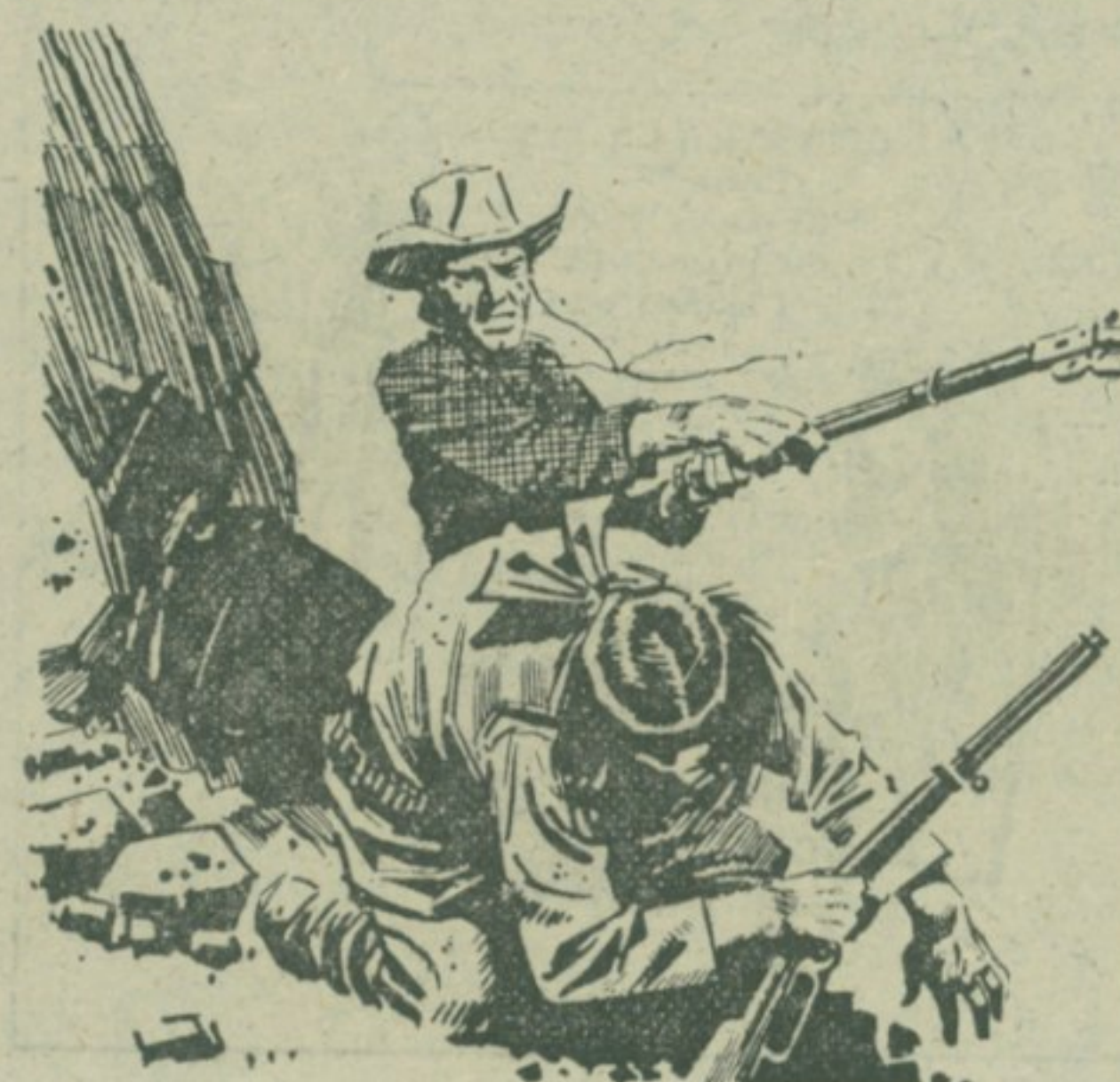
У СТВАРИ, БЕС
ЈЕ БИО ВРАО
ЗАБРИНУТ...

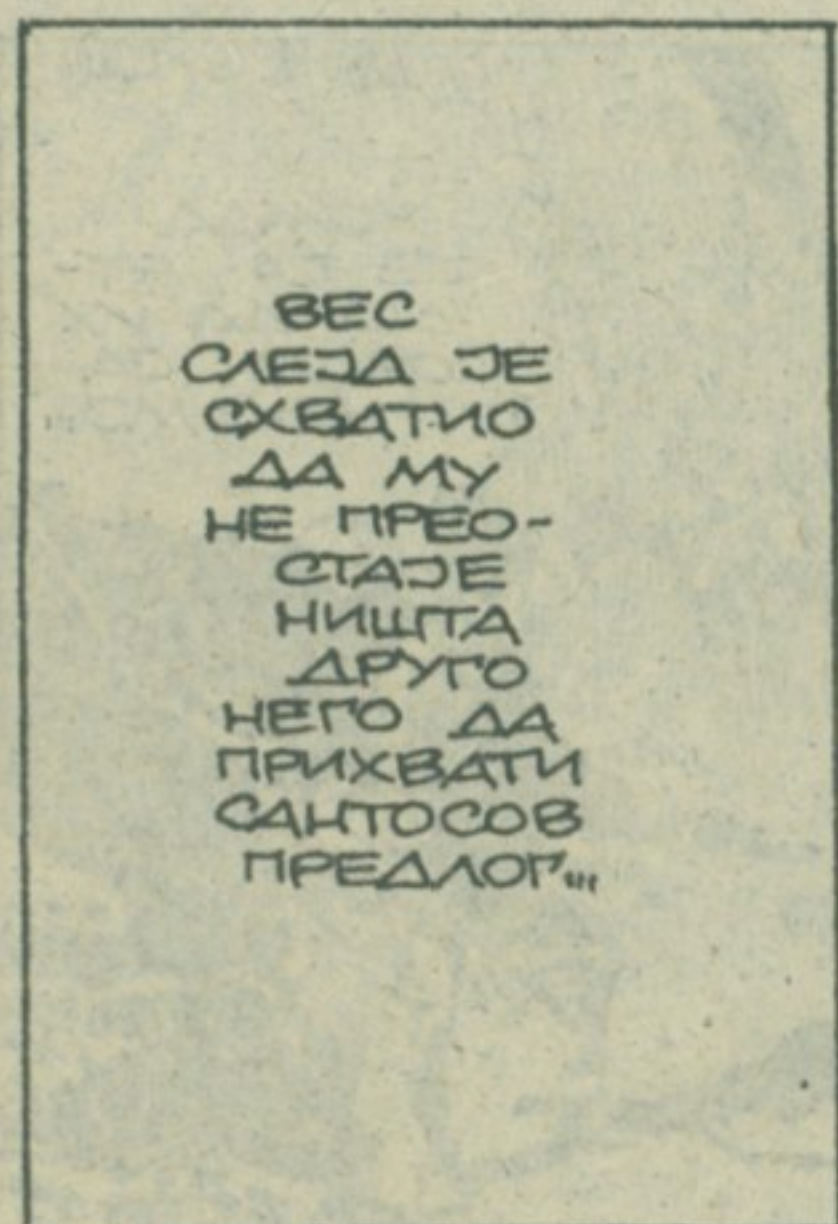

СЕДМОРИЦА
ИХ ЈЕ! НИ-
ШТА МИ НЕ
ВРЕДИ...

БЕЛОН
ЋЕ ИЗ-
ДАХУТИ
НА
СУЊУ...
ПРОКЛЕТ-
СТВО!

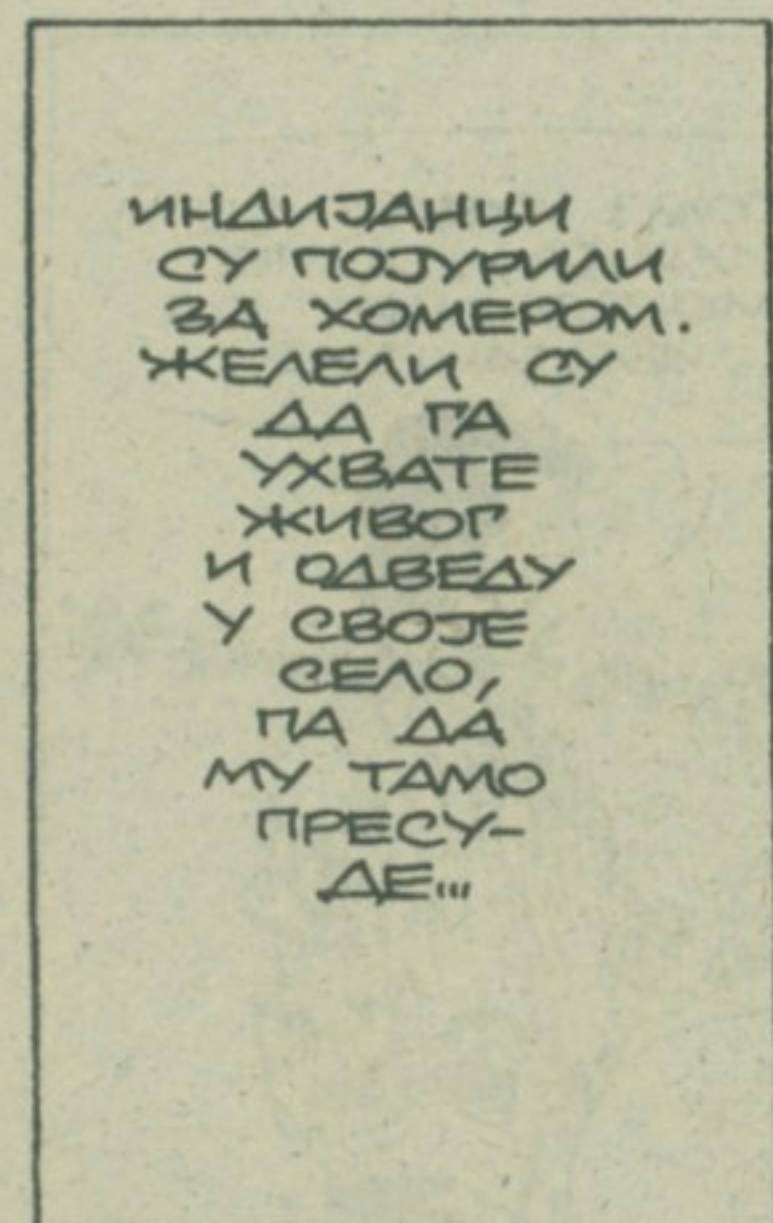

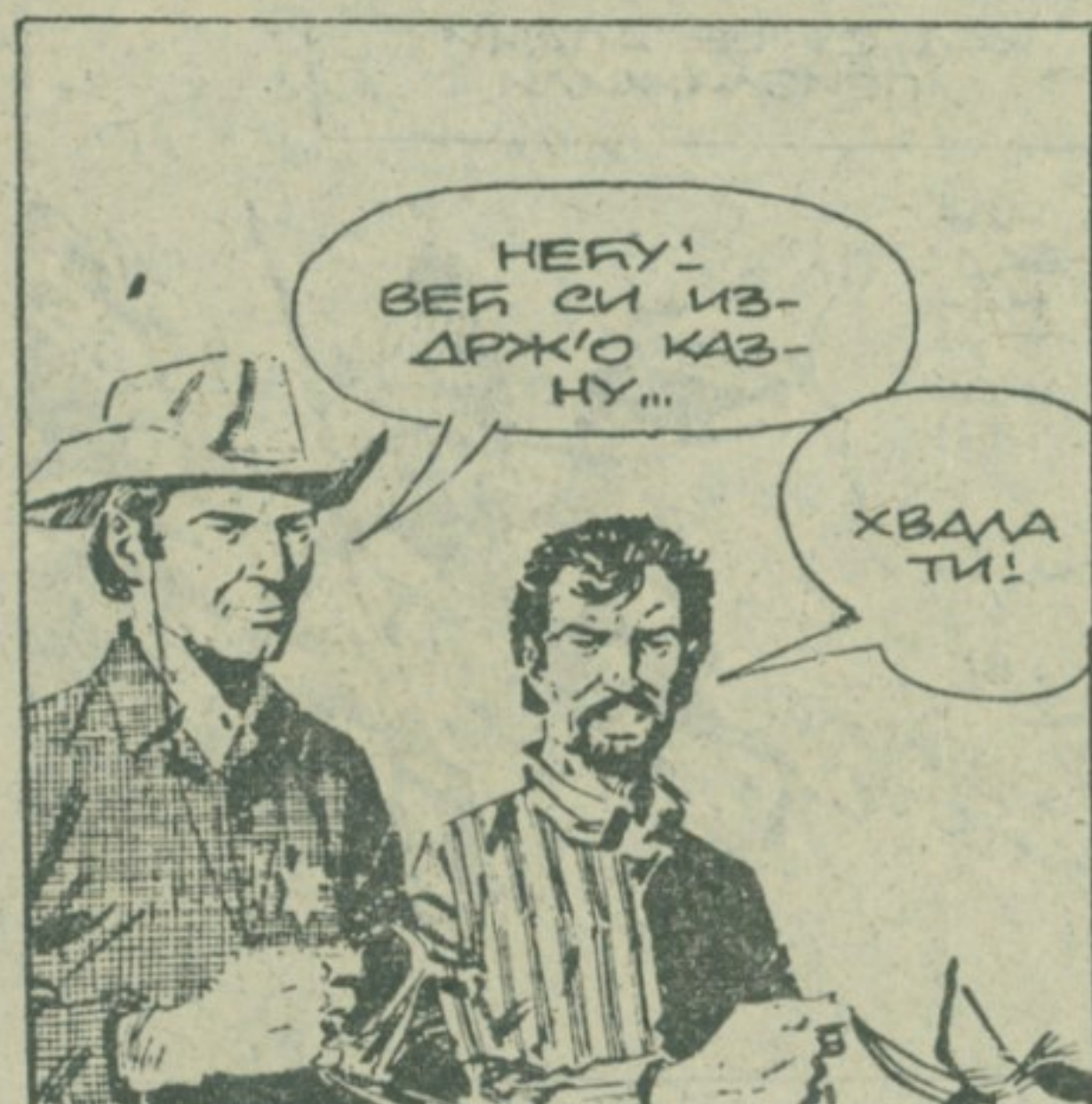
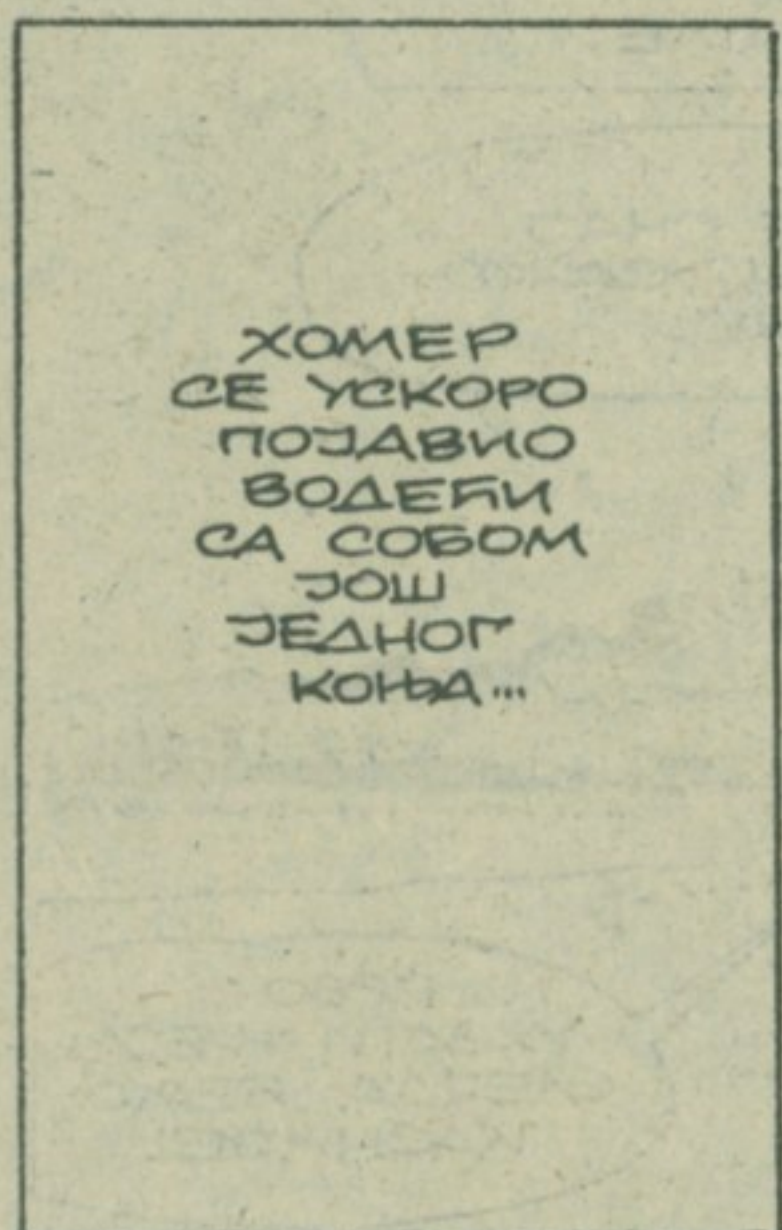
ОВО ЈЕ
БИЛО ЛОШЕ
ЗА ВЕСА
И ХОМЕРА.
КОЊ ЈЕ
БИО УМОРАН
ОД ДУГОГ
ЈАХАЊА.
ДА ЛИ
ЊЕ САДА
ИЗДРЖАТИ
ДВОЈИЦУ?

ВЕС НИЈЕ
БИО СИГУРАН
ДА ЛИ
ХОМЕР
ГОВОРИ
ИСТИНУ
ИЛИ САМО
ПОКУШАВА
ДА ГА
НАТЕРА
ДА СЕ
СПАСЕ...

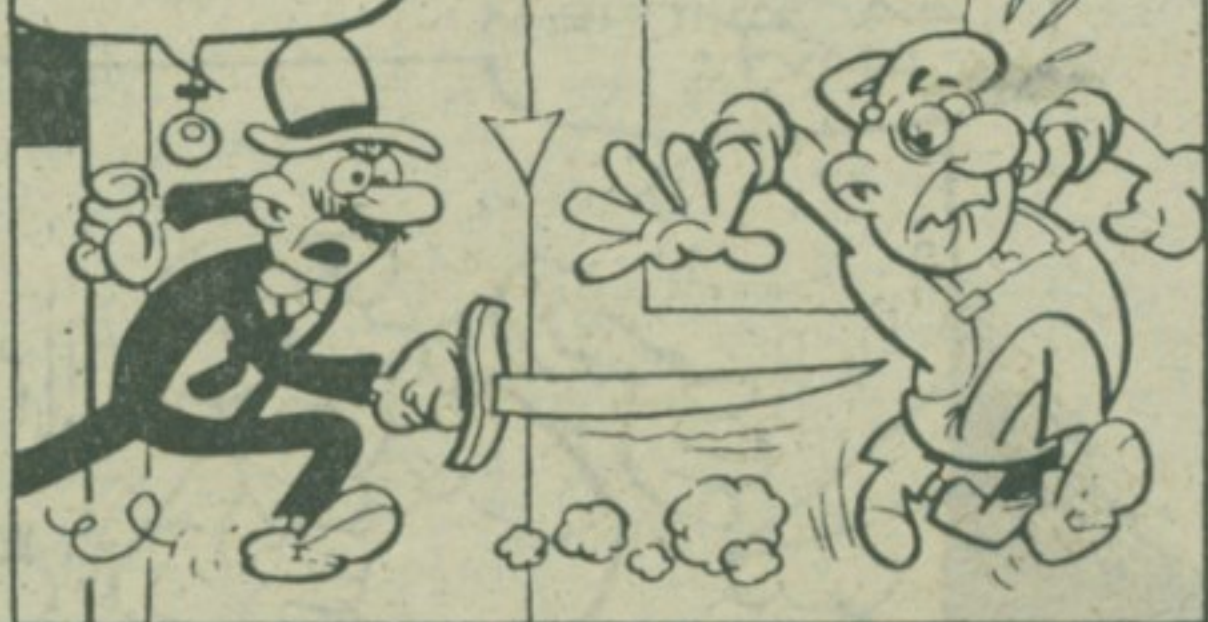

ОРТАЦИ СЛАЧНОСТ ВРЕБА

ЈА НАПРАВИО
МАЛИ РАЖИЊИ
ЗА УЖИНУ, ПА...

НАПРАВИЋУ
ЈА ОД ТЕБЕ
РАЖИЊИ,
ЖДЕРО-
ЊО!

НА ПОСАО! ТРЕБА
ДА ОТВОРИМО ЈЕДАН
ЗАГЛАВЉЕНИ
ШАХТ!

УУУУХ! НИ МАКАЈ!

ЧЕКАЈ! ЈА БУ СЕ ПРОВУКИ
КРОЗ ДРУГИ ШАХТ, ПА БУ ПУ-
ВАТИ С ДОЊЕ СТРАНЕ!

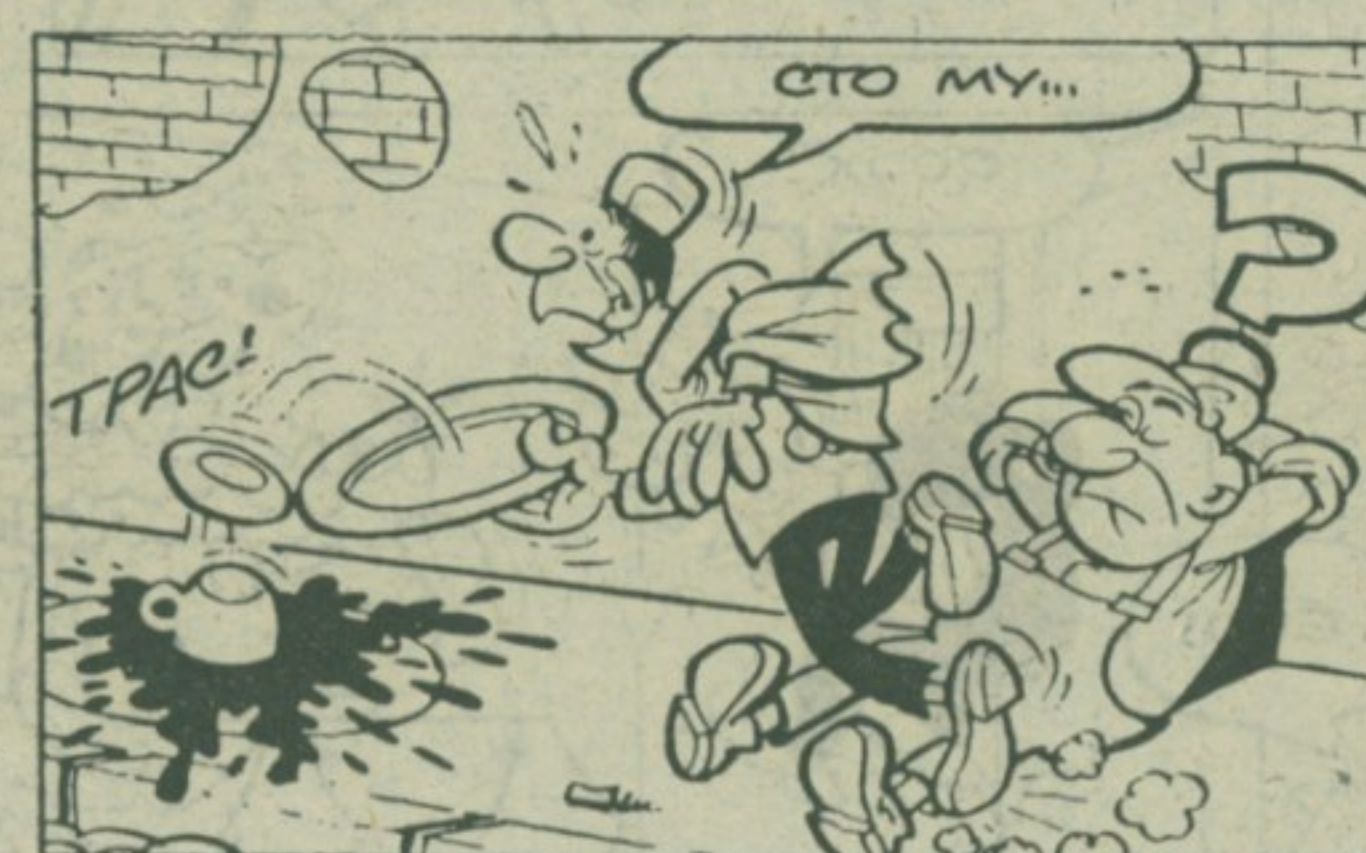
САД БЕМО
ТО СРЕДИТИ!

ЕВО КАФИЦА ЗА ГОСН КОСТУ! ВРЕЛА
ВРЕЛЦИЈАТА, К'О ШТО ОН ВОЛИ!

СТО МУ...

ЖИМЕ, ПОМОЗИ! НЕ
МОГУ САМ!

ПЛОУС!

ЈАООО! АЛ'
ПЕЧЕ!

БУБ!

ФУУУ!
ПАДОХ ПРАВО
У КАНАЛИЗА-
ЦИЈУ!

НАУЧИЋУ ЈА ПА-
МЕТИ ТОГ ДЕБЕЛОГ...

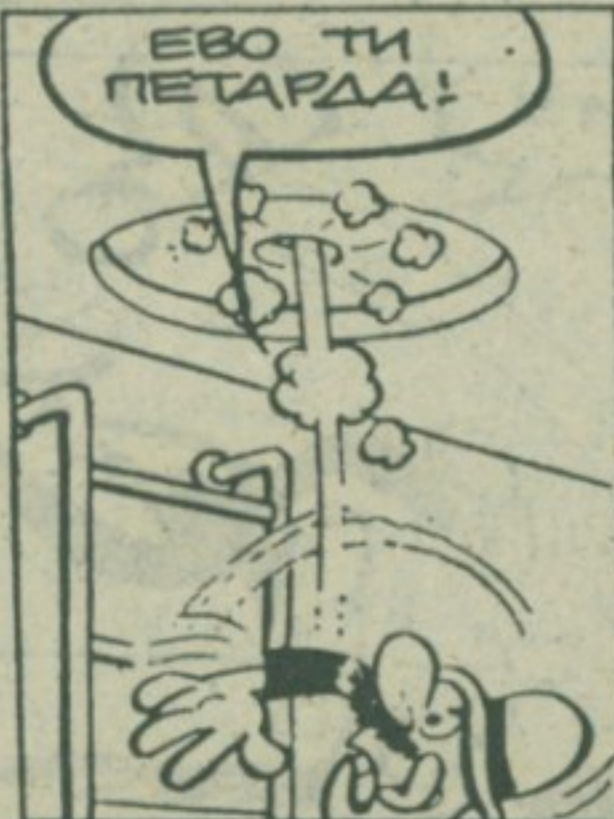
ЕВО ТИ
ПЕТАРДА!

ПОДМЕТНУО
МИ ЈЕ
НОГУ И ПРО-
СО САМ
КАФУ...

МАЖЕ!
ОН ЈЕ
НА
МЕНЕ
НАЛЕ-
ТЕО!

ДОСТА!
НИ РЕЧИ
ВИШЕ!

ЦАП!

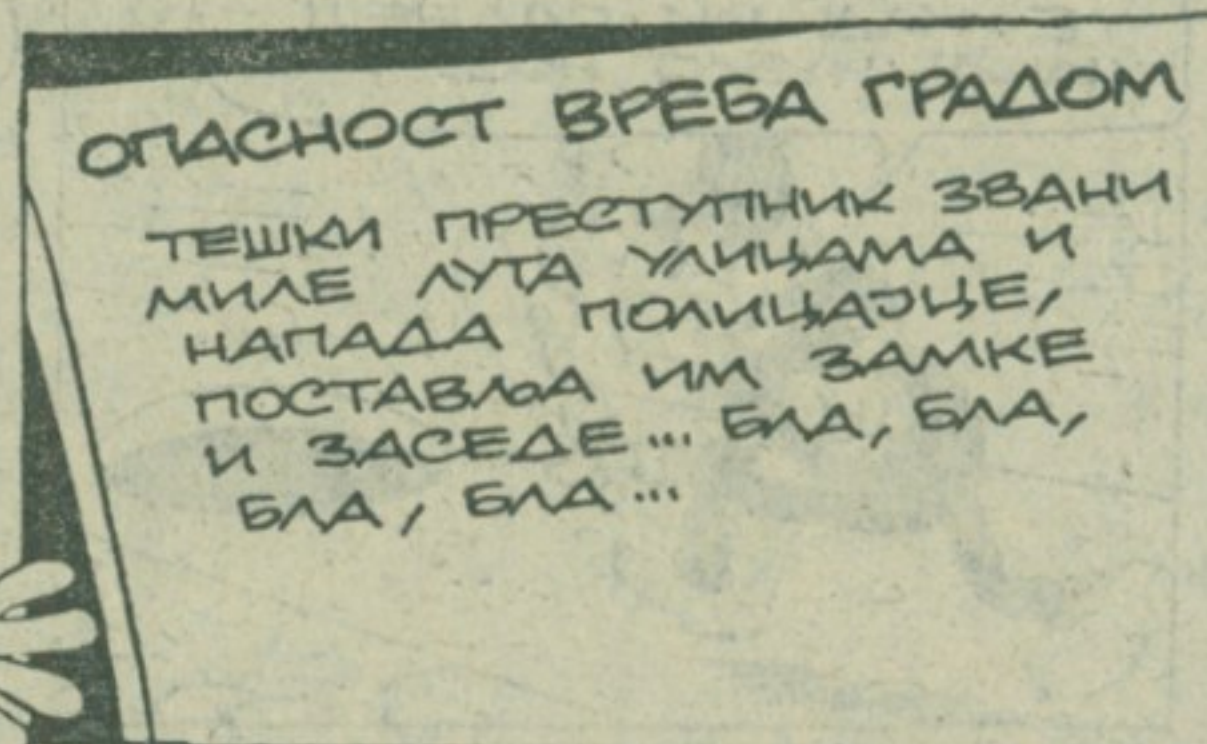
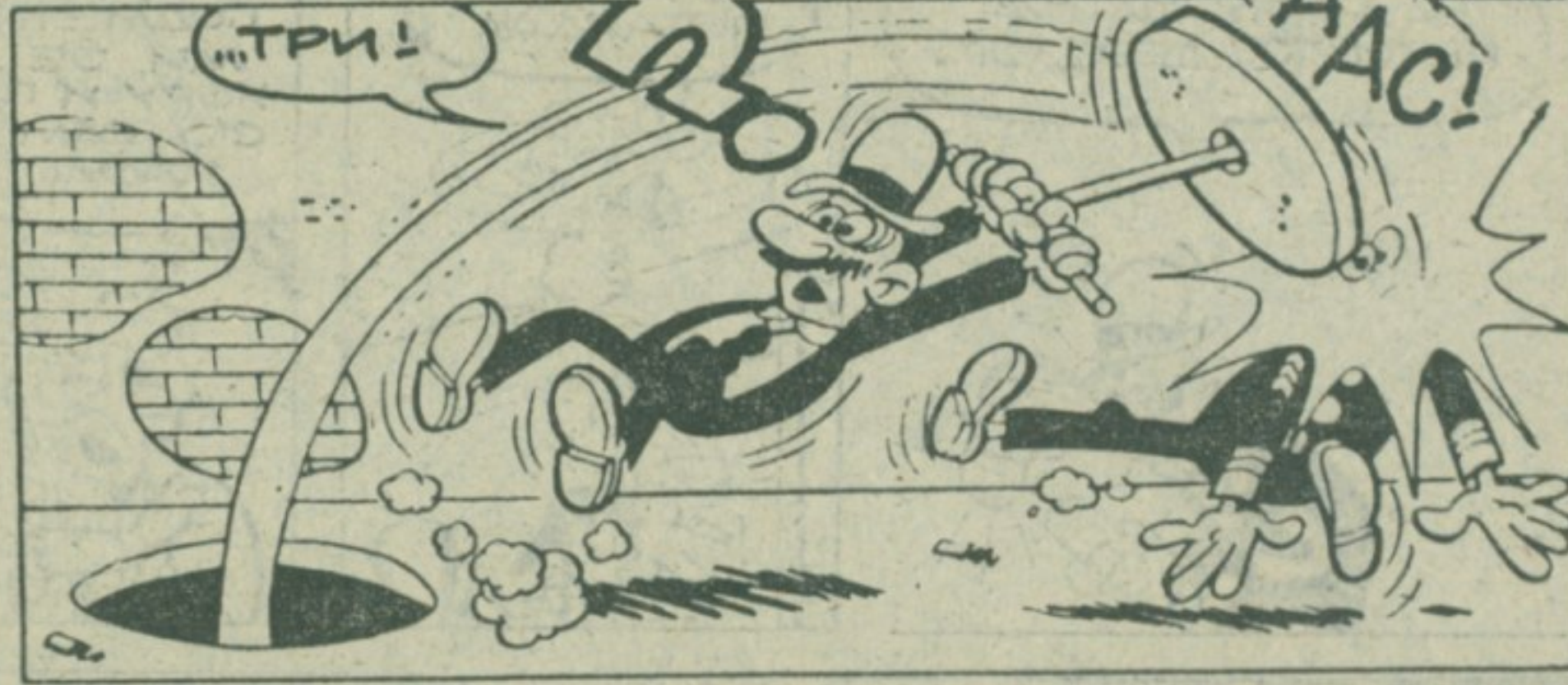
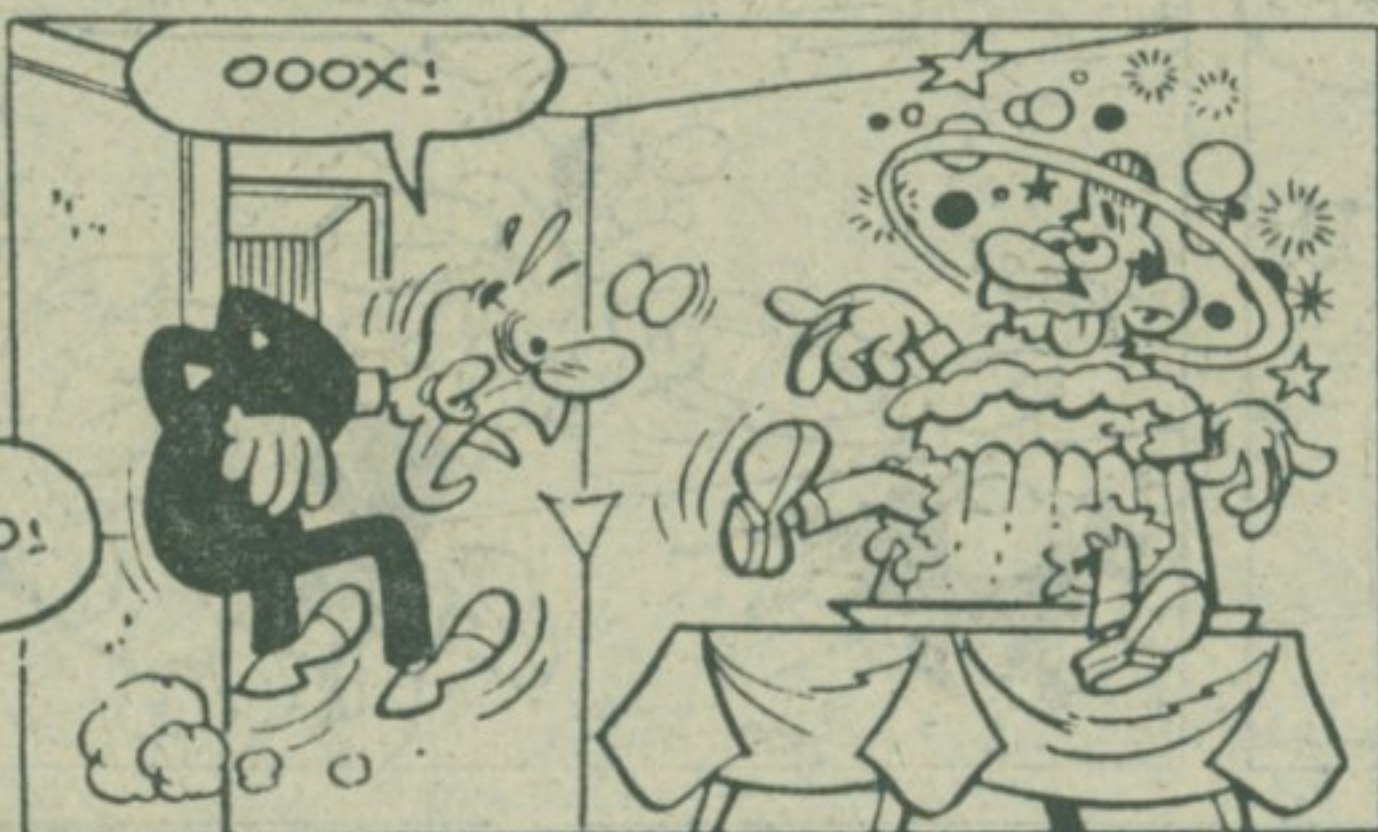
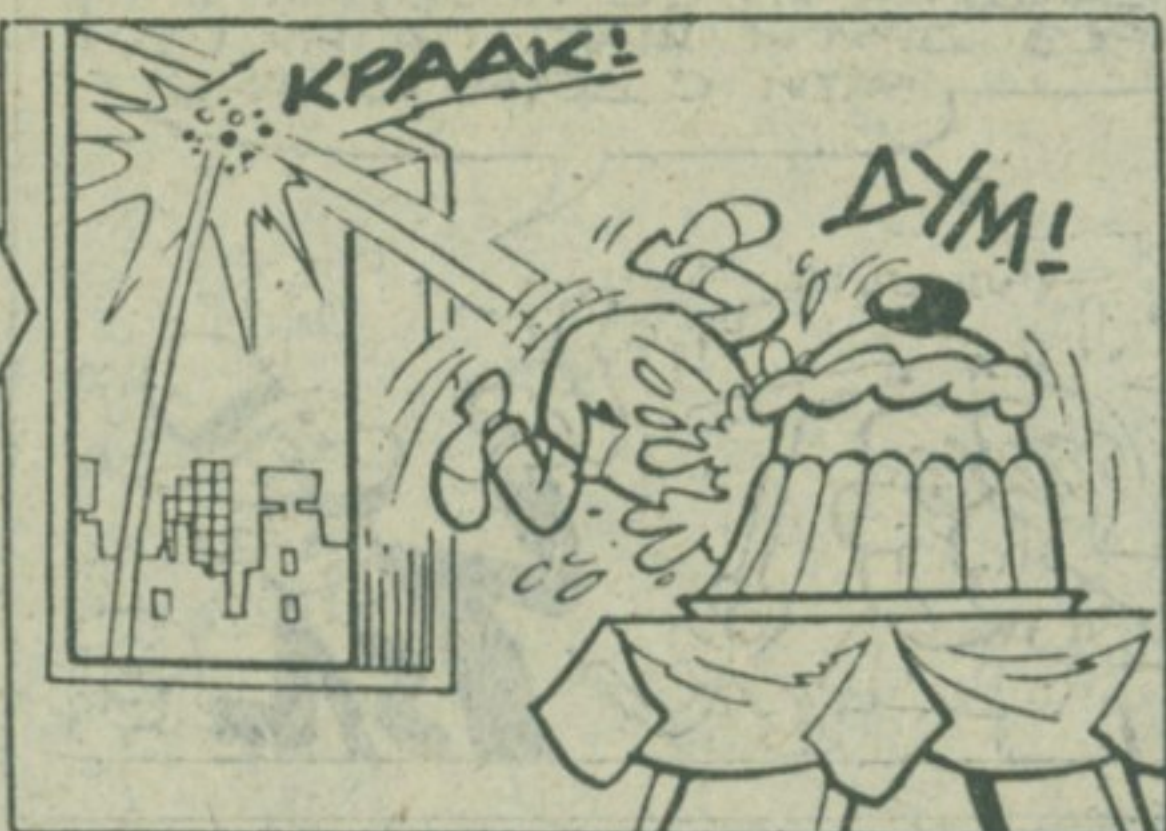
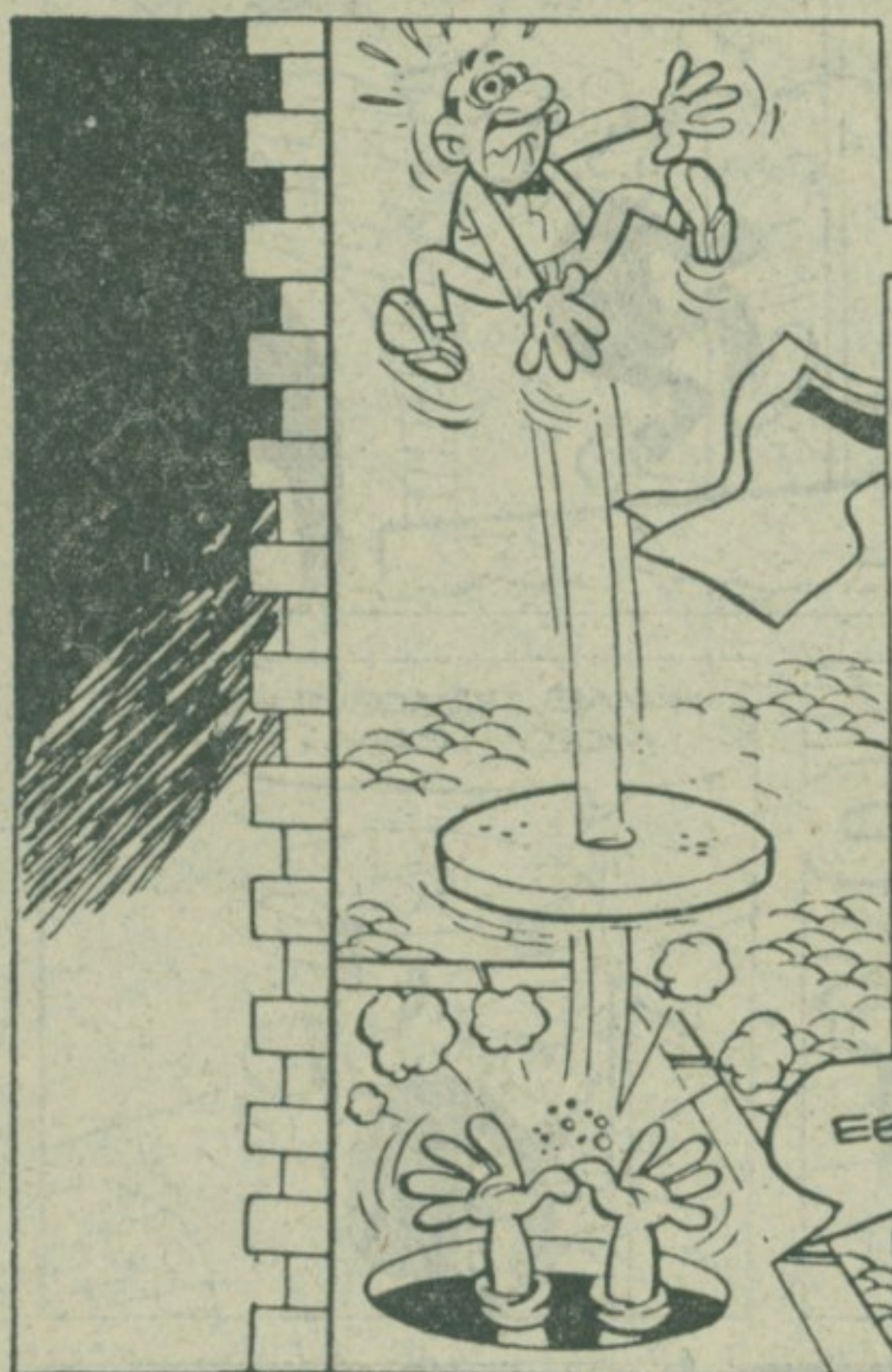
БУУУМ!

Е, КАД МИ ПАДНЕШ
ШАКА, ЧУВАЈ НОС!

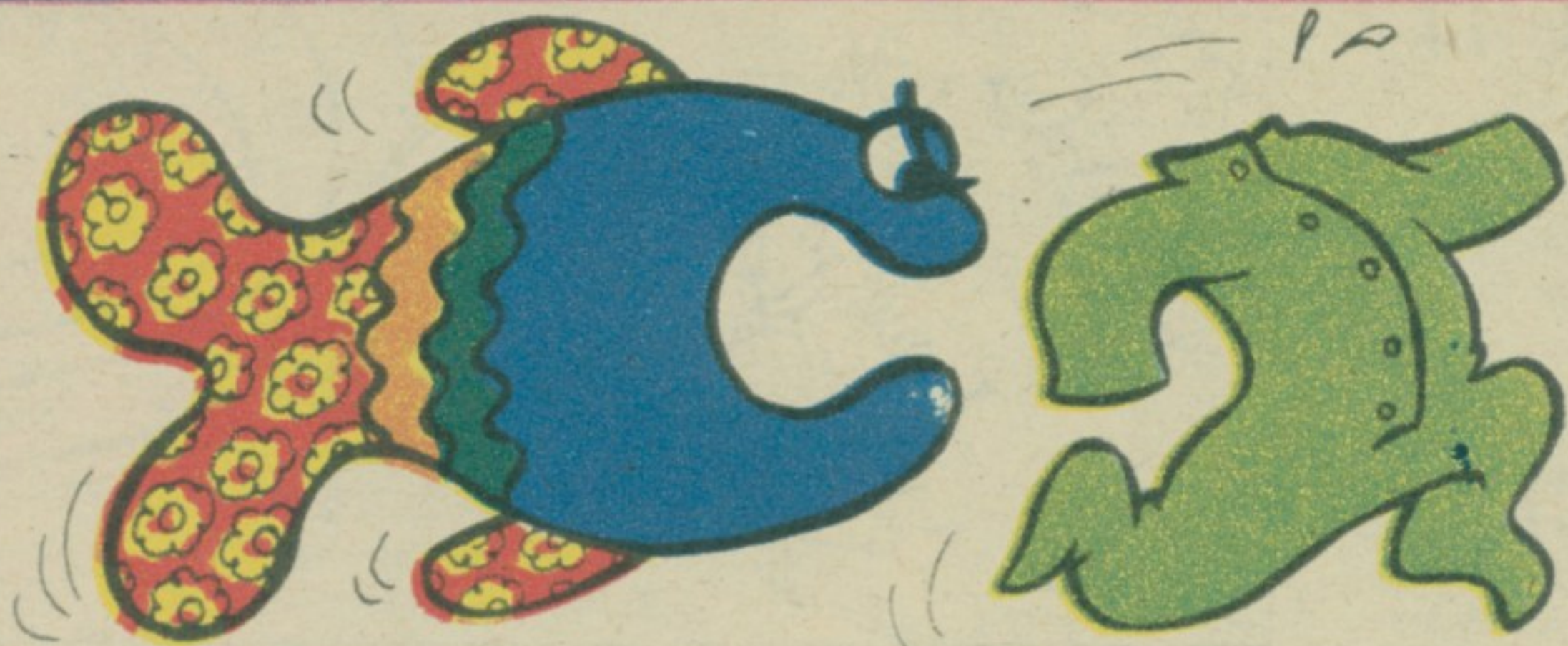
АМИ, ТО ЈЕ
ГРЕШКА...

ЈА БУ ТЕБЕ
У АПС!

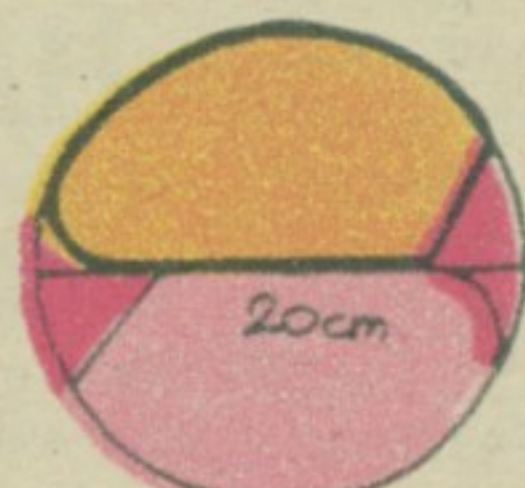
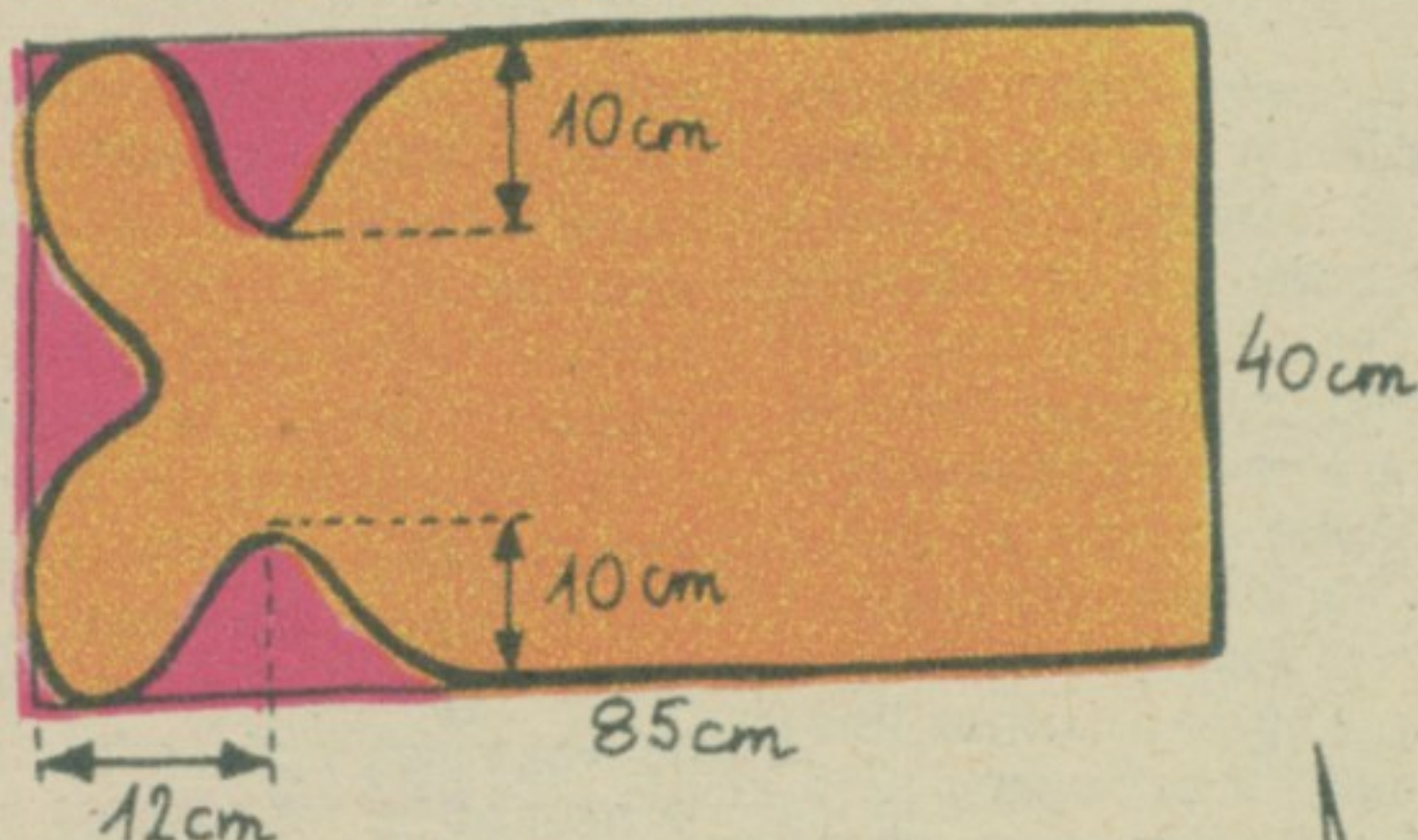

КЕСА ЗА ПРДРАВ ВЕШ

ОКРЕНИ СКРОЈЕНУ РИБУ СА НАЛИЦЈА, УВУЦИ ПЕРАЈА ГДЕ ТРЕБА И СВЕ ЗАЈЕДНО ЗАШИЈ И ПРЕВРИ НА ЛИЦЕ

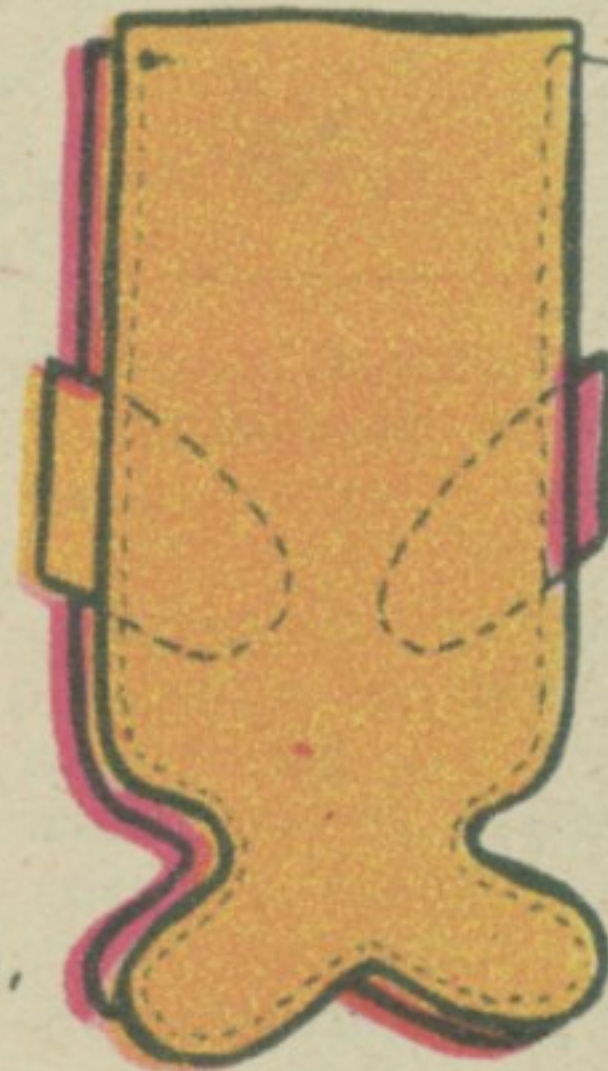
ПОТРЕБНА СУ ТИ ДВА КОМАДА МАТЕРИЈАЛА 40x85 cm

ИЗ ДВА КРУГА ПРЕЧНИКА 20 cm ИЗРЕЖИ ОБЛИКЕ ИЗВУЧЕНЕ ДЕБЕЛОМ ЛИНИЈОМ

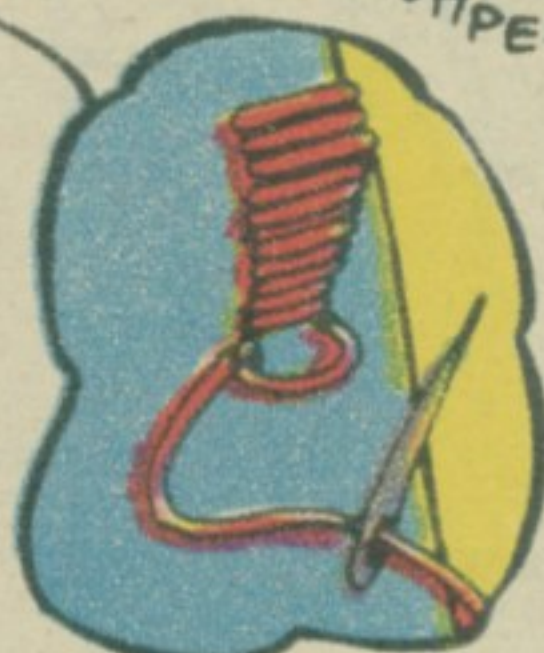
ПО ДВА ТАКВА ДЕЛА ПРИШИЈ ЈЕДАН ЗА ДРУГИ, ПРЕВРИ И НАПРАВИ ПЕРАЈА

РИБЉИ РЕП СКРОЈ ПРЕМА ШЕМИ. МАТЕРИЈАЛ МОЖЕ БИТИ САСТАВЉЕН И ОД ШАРЕНИХ КРПИЦА

ГОРЉУ ИВУЦУ КЕСЕ ПОДВРНИ 2-3 cm УНУТРА И ЗАШИЈ

ОВАКО ИЗГЛЕДА ПОРВБ ПО ИВУЦУ ПРЕСЕКУ КЕСЕ У ПОПРЕЧНОМ

НА МЕСТУ ПОРВБА СА ЛИЦА ОПАРАЈ МАЛО НА ШАВУ И ТУ ПРОВУЦИ ТРАКУ ДУГУ ОКО 2 m

КЕСУ НАПУНИ ВЕШОМ И ТРАКУ ЗАТЕГНИ

ЗАШИЈ ОЧИ И ЗЕНИЦЕ, А УСТА ИЗВЕЗИ ПУНИМ БОДОМ (РИБА МОЖЕ ДА БУДЕ И БЕЗ УСТА)

КЕСУ СА ВЕШОМ ОБЕСИ У КУПАТИЛУ

РИБА ЋЕ БИТИ ПОСЕБНО ЛЕПА АКО СЕ НАПРАВИ КАО ПАЧВОРК, ОДНОСНО ИЗ МАЊИХ ШАРЕНИХ КРПИЦА И ОПШИЈЕ УКРАСНИМ ТРАКАМА

НА РИБУ МОЖЕШ ДА ЗАШИЈЕШ И ЦЕПОВЕ СА СПОДАШЊЕ СТРАНЕ

НАЈкомичнија бекства из затвора

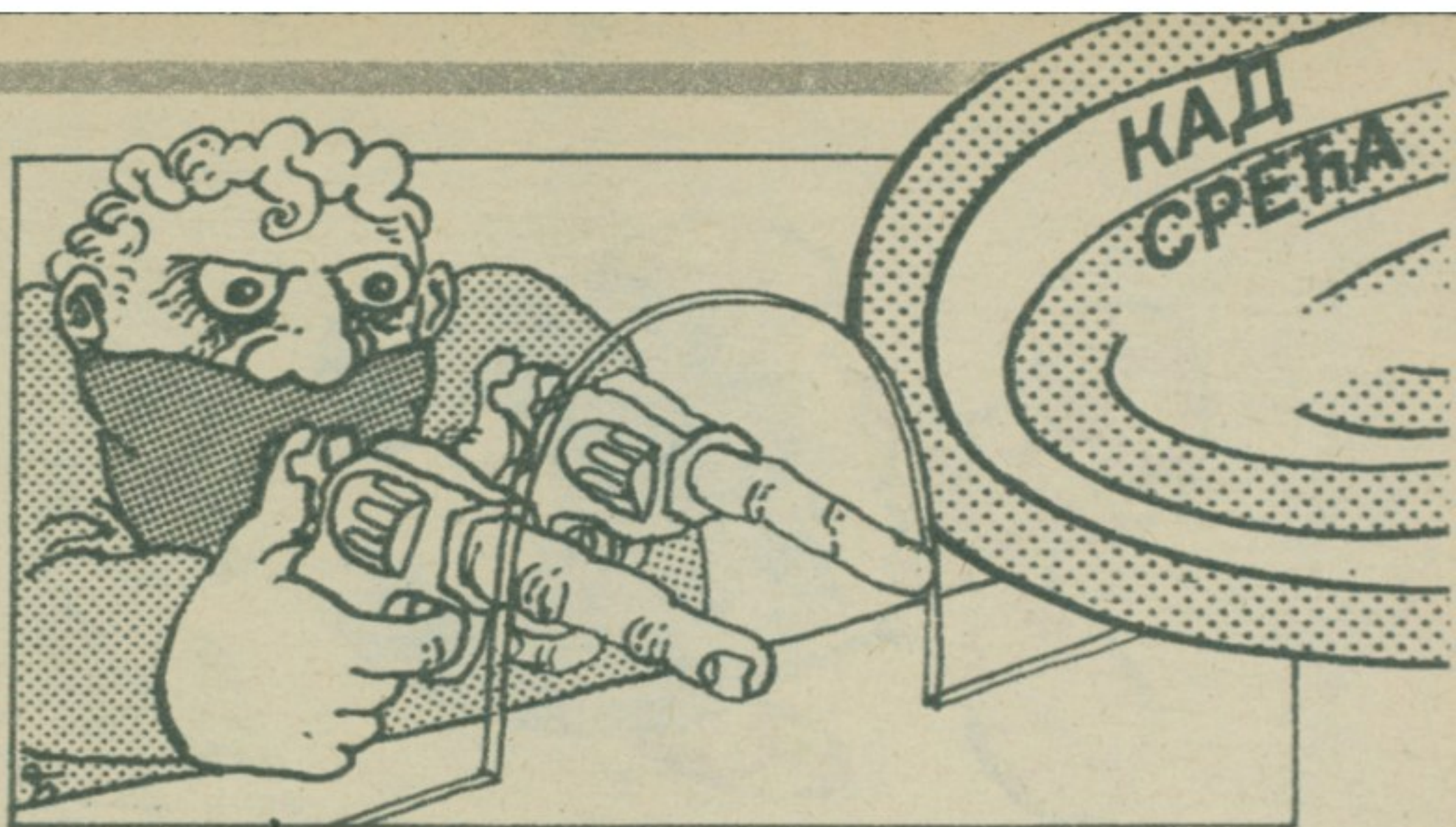
Током протекле деценије десила су се три бекства из затвора која су забавила јавност.

У првом, Тонино Лакордија без по муке је прескочио зид затвора Мадона дел фредо, Италија, али је угануо чланак приликом доскока и отхрамао у околну природу. После неколико пређених километара покуцао је на врата једне усамљене викендице. Врата му је отворио исти полицајац који га је неколико недеља раније ухапсио и који је преко

викенда изнајмио овај пријатни кутак да се одмори од напорне службе.

У другом случају, два затвореника су побегла из Гелфовог казнено-поправног дома, САД. Успентрали су се уз високу ограду, појурили низ друм и шмугнули у једну издвојену зграду иза градског парка која им се учинила као погодно склониште. На њихову несрећу, био је то полицијски школски центар, у коме је стотинак питомаца присуствовало једном семинару. Хапшење је обављено без икаквих тешкоћа.

У трећем случају, један човек је побегао из Нортијевог затвора, Енглеска, и сакрио се у камиону пуном поврћа. После подуже вожње кроз живописне пејзаже Сасекса, камион је завио иза једног угла и зауставио се. Када је човек изашао из камиона, установио је да се налази у дворишту затвора у суседном граду Луису.

НАЈпотцењенији бандит

Док је чекао своју девојку на Пикадилију, млади Дејвид Морис је смислио стопосто сигуран план да се обогати брзо и без по муке. Све што је требало да уради било је да ушета у неку продавницу и пружи парче папира на коме ће бити исписана застрашујућа порука: „Имам револвер у џепу. Пуцаћу ако ми не предате новац“. У фебруару 1986. одлучио је да свој план спроведе у дело.

Кад је ушао у једну продавницу ципела, продавачица је помислила да је посреди не-

какво дрско удварање и одбила да прочита поруку. У суседној бакалници, њен власник, Азијат пореклом, загледао се тупо у речи, одмахнуо главом и рекао да не уме да чита енглески. А у апотеци, нешто даље низ улицу, власник је изјавио да нема при руци наочари. Док их је, наводно, тражио у другој просторији позвао је телефоном полицију, која је окончала оно што се можда могло показати као једна изванредно успешна каријера.

МУВАЛИШТЕ

ДА ГА САМО ВИДИТЕ

У коју категорију сте сместили себе? У заљубљене (самим тим и нестрпљиве) брзочитаче? Или сте закључили да спадате у категорију хронично заљубав незаинтересованих радионичара?

Уколико читате споро и „незаинтересовано“, готово је сигурно да ћете у одговорима горе поменутих брзочитача наћи доказе о сопственој (помно скривеној) заљубљености. То вам говоримо из сопственог искуства, а ако грешимо – припишите то нашој заљубљености!

А сада: нај – одговори најзаљубљенијих радионичара на питање: Зашто га (је) волите?

– Да га само можете видети! Сладак је као чоколада! Има таман тен, зове се Божићар Вујић, има смеђе очи и косу, сензуална уста, једноставно – сладак је!

Има и криве ноге, али ми је због тога још слађи. Свиђа ми се док прича, кад игра кошарку, кад се свађа, кад је замишљен, кад се смеје... Један је од најбољих дечака у разреду, по успеху и по лепоти.

– Зато што има плаву косу, зато што је недостижан за друге девојчице, зато што има 14 година (више него ја). Волим га јер ме разуме, јер је са свима супер друг.

– Оно што је незгодно је то што ја не волим због поступака већ због генетски савршено изражених очију и косе. За утеху, њене поступке не бих ни могао да држим у џепу, али

Ако сте заљубљени – читајте овај текст што брже можете. А ако нисте – простудирајте лагано (ко зна, можда ћете се изненадити? Можда ћете схватити да је требало да читате много брже?)

очи и косу могу. (Мислим на њену фотографију!)

– Испрва ми се свидео зато што је сладак и зато што супер игра ногомет и скаче на главу. Касније сам открила много лепих ствари код њега: нема ништа против тога да ме испитује повијест и зна да буде велики друг. Нарано, то није све!

– Зашто га волим? Зато што има велике плаве очи, зато што је једноставно сладак! И можда зато што и он мене воли!

– Волим је због њене доброте и лепоте.

– Волим је зато што ми се увек насмеје кад ме види и не избегава мој поглед.

– Волим га јер има смисла за хумор и уклапа се у свако друштво.

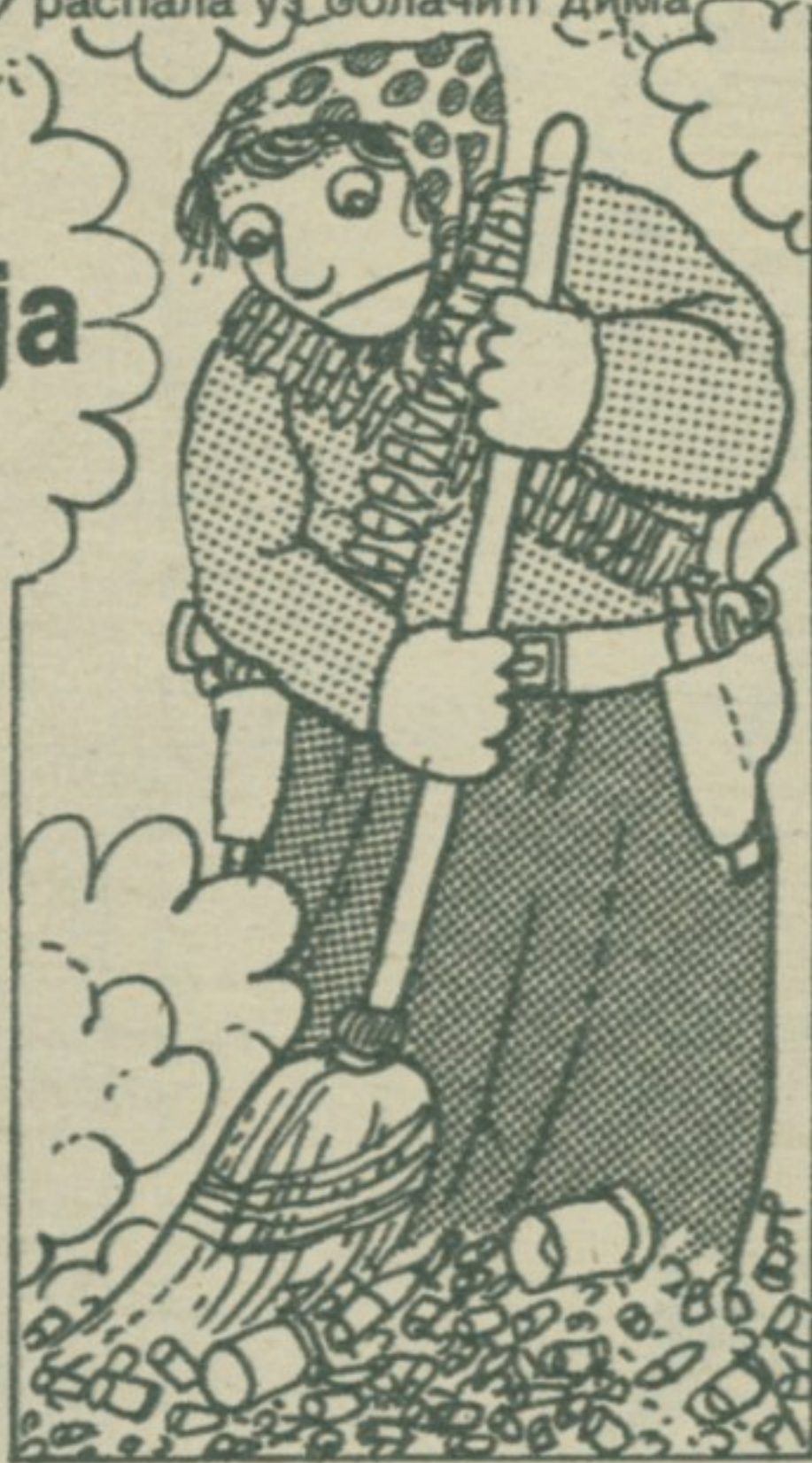

НАЈнеуспешнија церемонија отварања

Желећи да на најприкладнији начин отворе своју нову стрељану, градски оци Брингем Ситија, САД, одлучили су да 1975. године на церемонију позову екипу врхунских стрелаца из Мировних снага Јуте. Идеја је била у томе да један од њих иступи из строја и пресече траку једним јединим хицем из пиштоља.

Био је то потпун фијаско. После пет стотина испалењих

метака трака је остала нетакнута. Према изјавама очевидаца, пресечена је тек када јој је један официр пришао на свега пола метра, прислонио на њу цев пиштоља и повукао обарач, после чега се она распала уз облачић дима.

НАЈнеефикаснија електрична столица

У склопу своје енергичне кампање да модернизује Абисинију, цар Менелек II поручио је три електричне столице из Њујорка. Тек када су столице стигле он је сазнао да је за њихову употребу по-

ребна електрична струја, коју Абисинија у то време још није имала.

Две столице биле су избачене напоље, а једну је цар задржао да му служи као престо.

НАЈсмешнији тајни агенти

Два тајна агента Шпанске цивилне гарде читаве вечери су улицама Виторије пратила тројицу крајње сумњивих типова. Око поноћи ушли су за њима у један баскијски ноћни клуб. Прешли су преко подијума за плес и управо се спремали да ухапсе сумњиву тројицу кад су ови изненада ско-

чили, оборили их вештим рвачким захватима, натакли им лисице на руке и извукли их из зграде.

Та тројица били су тајни агенти Цивилне гарде који су читаво вече пратили прву двојицу зато што су им ови изгледали крајње сумњиво.

Г. В.

Илустровао: Растко Ћирић

– Ја га волим зато што мислим да је добра особа и да би умео да воли. А и свиђа ми се његов осмех и понашање.

– Волим га зато што се ошишао и што се не прави фрајер.

– Волим га зато што је једна дивна сентиментална будала.

– Због шарма, доброте и изгледа.

– Зато што је искрен, отворен, увек спреман да помогне и зато што је страшно духовит.

– Волим га зато што својим погледом обара све и што се стравља облачи. А уз то, и његов осмех!

Сетићу се једног дана

Да ли сте већ схватили да сте заљубљени? Или сте стигли само до закључка да су неки други заљубљени у вас? А можда спадате у најокорелије којима ни сви ови докази нису довољни па са нестрпљењем чекате наставак. Нећемо вас више мучити. Прелазимо на НАЈ ДОКАЗЕ: – Волим га јер је леп и супер фрајер. Увек када пролазим школским ходником, он протрчи поред мене и удари ме у главу. (?)

– Онај кога волим не може проћи у маси од милион људи, а да га моје око не запази.

Пристојно се понаша у друштву девојчица, а у свом друштву је прави даса. Зато га волим.

– Ни сам не знам зашто је волим. Њена лепота ме једноставно засенила и тако сам је заволео. Ваљда ћу се једног дана сетити и зашто је волим.

– Зашто га волим? То питање и сама себи често постављам. Волим га не зато што ја то хоћу, већ напросто зато што ми нешто у мени говори да је он једини којег могу волети. Када бих се ја питала, ја бих рекла да га не волим и могу вам рећи да би ми тако било лакше и лепше (не би морала оволико патити). Али то одређује моје срце.

– Љубав је у мени пробудио оног тренутка када ми је пришао радосно машући репом и скочио ми у крило.

(примедба редакције: Није у питању дечак! Ради се, наравно, о псу. За случај да сте заборавили – није било одређено о којој врсти љубави треба писати!)

– Волим га зато што је јединствен, што нико није такав, због дивних особина и због тога што немам у кога другог да се заљубим.

– Код њега ми се највише свиђају његове добре особине као што су: друштвеност, хумор, доброта и на крају – озбиљност. (Не волим неозбиљне момке!)

– Леп је, штити ме, са њим се осећам сигурно – мислим да бих могла и да полетим.

– Тако је добар. Има пуно другова који га воле јер је увек спреман да помогне. И није од оних који се играју са девојчицама.

– Волим га зато што: веома чудно размишља, лијепо се изражава када износи своја размишљања, помало је неспретан, воли исту музику као и ја, гледа исте филмове и чита исте књиге, није шкрт, свира гитару, чита „Забавник...“

– Једном на базену је намерно скочила на мене и замолила ме да је научим да плива. Љубав се изненада пробудила, не знам ни сам зашто, али сам одједном схватио да је то – љубав!

– Зашто? Јер је снажљив, добар, леп, јер воли да ми помаже и понекад буљи у мене цео велики одмор.

– Јер је одличан ученик (као и ја) а уз то је и zgodna.

– Јер се не „дува“ као остали дечаци у које се све ђурке (осим мене) заљубљују и волим га јер је обичан дечак, а не неки татин син (подразумева се: тате на положају!)

– Волим га зато што никада не вређа девојчице и веома их цени. Уз то дивно плеше и има предивне очи. Разликује се од осталих дечака који воле да вређају и додају глупости.

– Волим је јер је висока (виша од мене) и због још понечег.

– Због којих особина га волим? Па, углавном, онда то не мора бити љубав, ако га волиш онако уопште – онда не мислиш да ли је добар или малчице злочест.

Закључак

Но, да ли бисте ви могли да извучете неки закључак? Па зашто онда то очекујете од нас?

Једно је ипак јасно: колико људи – толико разлога за љубав!

Звучи утешно, зар не? Најзад можете да одахнете: не морате се више трудити да будете главни, да из прве прескочите „коња“ на часу физичког, да из сваке свађе изађете као победник и да пошто-пото докажете да вам конкуренција није ни до колена. Укуси су толико различити да ће вас она (или онај) због којег сте све то до сада радили (чак и по цену да добијете кеца или чворугу) можда заволет баш зато што сте неспретни. Или зато што не знате да пливате, или зато што нисте татин син (татина ћерка) или зато...

Уосталом, размислите због чега сте ви заљубљени у онога у кога сте заљубљени (разуме се: ако смете то да признате!)

Размишљајте до следећег броја. Тада ћемо заједнички открити КАКО СЕ УЗВРАЋА ЉУБАВ и шта са неузвраћеним љубавима. До тада један леп претпролећни поздрав из „Радионице“: ЉУБАВ ЈЕ ЈАКА, АЛИ...

Надежда Миленковић

Илустровао: Зоран Петковић-Петко

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

У ОДАЈАМА ПРИНЦА АДАМА...

КАСНИЈЕ...

ЗЕМЉА ЈЕ МОКРА ОД КИШЕ... СВЕ ОВО СУ САМО МОЈИ ОТИСЦИ СТОПАЛА!

СВАКОЈ ЖЕНИ У ПАЛАТИ НЕСТАЛО ЈЕ ПОНЕШТО ОД НАКИТА...

... А ЛОПОВ ЈЕ НЕСТАО НЕ ОСТАВИВШИ НИ ТРАГА!

ОРКО! ИДЕМО ДО ДИПЛОМАТСКЕ ЧЕТВРТИ ДА ВИДИМО ШТА СЕ ТАМО ЗБИЛО!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СУ ОВЕ КУКЕ БИЛЕ ПРВЕ НА НИШАНУ ЛОПОВА!

МИСЛИШ ДА ЈЕ ЛОПОВ ПОКРАО И АМБАСАДЕ?

ДА, ИДЕМО ПРВО ДО АМБАСАДОРА РОНДЕЗЛА, МИРАНДЕ!

У МИРАНДИНОЈ РЕЗИДЕНЦИЈИ...

ОРКО! ХИ-МЕН! У ПРАВИ ЧАС!

БАШ САМ СЕ УМОРИЛА И...

МИРАНДА, ДОШЛИ СМО ЗБОГ ЈЕДНЕ ЈАКО ВАЖНЕ СТВАРИ!

MASTERS OF THE UNIVERSE

НОВЕ АВАНТУРЕ
ГОСПОДАРА СВЕМИРА

Man-E-Faces

МАСТЕРСОВЦИ!

Изашла је нова СВЕСКА МАСТЕРСА. На СВИМ киосцима, као и сваког месеца авантуре Хи Мена, Орка, Скелетора и осталих ГОСПОДАРА СВЕМИРА.

МЕДИЦИНА,

КОСМОС И

ИНДИЈСКИ

ДЕЧАК

ХОЋУ

НАЈТЕЖИ СЛУЧАЈ!

Доктор Раули Пичхадзе допутовао је у град Бангалоре на крајњем југу Индије једне среде у јануару. Апарат је требало да се скине сутрадан, у четвртак. На операционом столу лежао је 14-годишњи Рави Кумар затворених очију и стиснутих зуба док су се над његовом десном ногом, у мрежи жица од титана, нагнула два искусна лекара – индијски ортопед Стаја Руп и совјетски Раули Пичхадзе.

– Немаш чега да се бојиш – обратио се дечаку др Руп. – Ово није ништа према ономе што си досад издржао. А кад устанеш, бићеш потпуно здрав.

Два сата касније Рави Кумар је стао на обе ноге, направио први, други, трећи корак и срећно се насмешио оцу.

Био је то крај читавог низа случајности, срећних и несрећних, без којих ове приче не би ни било. Како су се само укрстили животни путеви четири више него различите личности!

Наследник чувеног Илизарова

Хирург Раули Пичхадзе данас је директор Централне клинике за трауматологију и ортопедију у Москви.

Као студент треће године медицине у Смоленску (близу Москве), где је стигао из родне Грузије, први пут је чуо за чудесан апарат доктора Илизарова помоћу кога су преломи не само брже зарашћивали већ, по потреби, и расло ново коштано ткиво. Том приликом професор их је упозорио да је код прелома костију, кад се на ногу пацијента поставља апарат Илизарова састављен од металних кругова и жица, врло тешко убости жицу тако да се не оштете нервни или важни крвни судови. Већ идуће недеље Раули је професору донео своју конструкцију: апарат за провлачење жица који се могао подешавати. Студентов проналазак је одмах испробан практично и професионална судбина Пичхадзеа тиме је била одлучена. После неколико година изумео је је-

Трчећи кроз високу траву према друму на крају села дечак није приметио аутобус који је излетео иза окуке...

динствен апарат за лечење и оних најсложенијих прелома костију.

У чему се апарат младог Грузијца разликовао од Илизаровљевог? Замислите солитер у скелама. Е, док су Илизаровљеве „скеле“ биле непокретне, Пичхадзеове су могле да се окрећу „око зграде“ што је хирургу омогућавало да „зашије“ и најтеже отворене преломе, зглобове здробљене у најситније комадиће. Раули је наставио да истражује и израдио математички модел прелома костију. Шта је то значило?

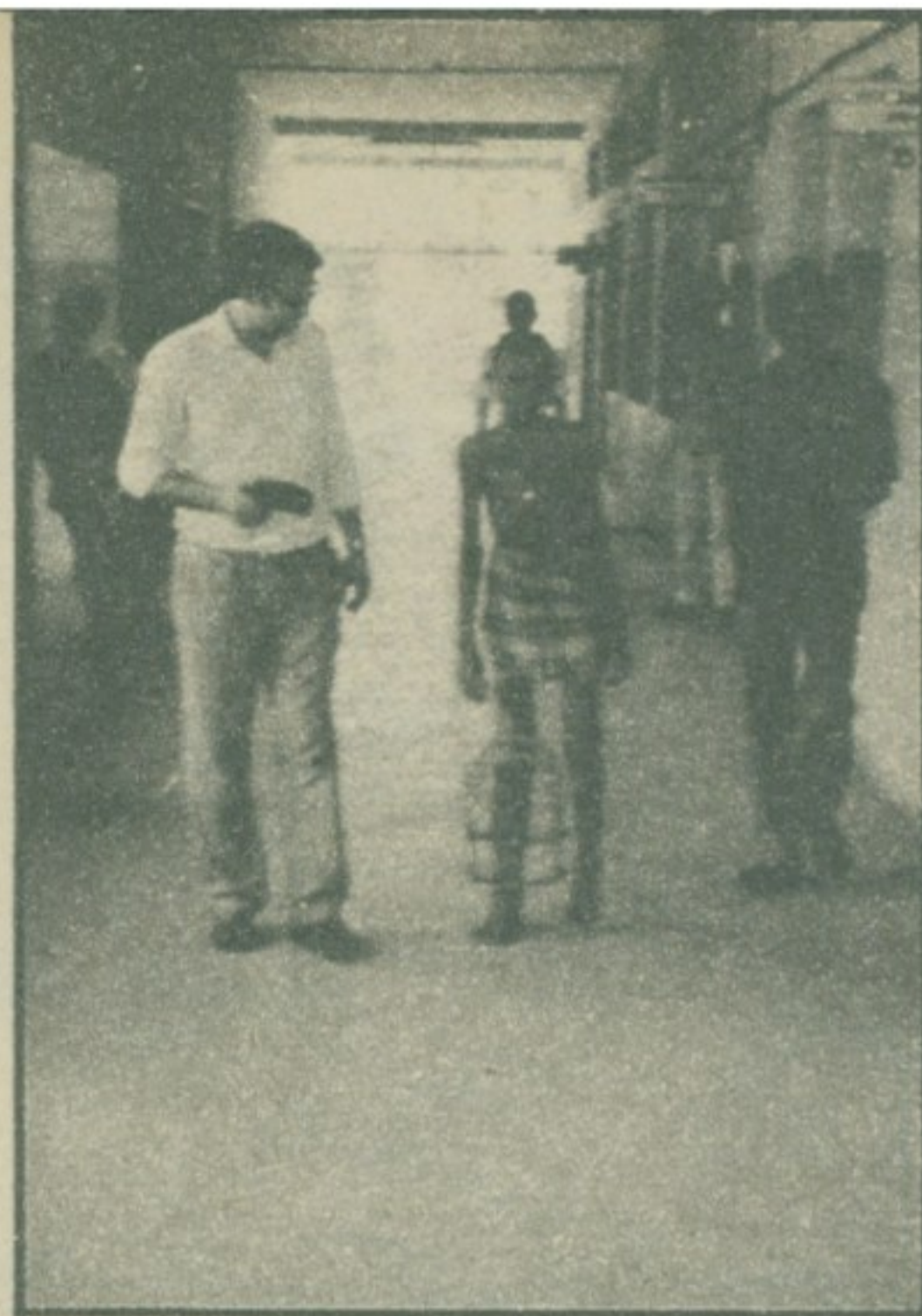
У лекарску ординацију у Владивостоку, на крајњем Далеком истоку СССР, стиже, на пример, пацијент са

тешким преломом. Лекар прави два рендгенска снимка из различитих углова и компјутерском везом шаље их у Москву Пичхадзеу. Овде је довољно неколико секунди да се ситуација анализира и издају прецизна упутства како да се постави апарат на нози пацијента. Металне жице, захваљујући готовим математичким прорачунима, пробиће ногу не дотакнувши при том нервна влакна ни важне крвне судове.

Тачно у поноћ

Иван Јегоров шеф је Одељења базе података Центра за управљање космичким летовима. У августу 1988. његова супруга незгодно се оклизнула у стану и сломила ногу. Јегоров није био задовољан

Они су учествовали у читавом низу случајности које су спасиле ногу дечака. Слева надесно: др Раули Пичхадзе, Иван Јегоров, Рави Кумар и његов отац.

дијагнозом у локалној болници и упутио се у Централну трауматолошку клинику где су му препоручили да се обавезно обрати доктору Пичхадзеу. Било је касно, прошло је 23 сата, али се Јегоров упутио докторовој кући.

У то време Јегоров је имао посла преко главе. Недавно га је позвао директор Центра за управљање космичким летовима и рекао му: „Дајем ти годину дана, ради шта хоћеш, али поред васионског морамо имати и један овоземаљски програм, перспективан и оригиналан“. Јегоров му је данас захвалан због тога. Пропутовао је целу земљу и схватио да Центар за управљање космичким летовима са модерном рачунарском техником и јаком компјутерском мрежом може да постане јединствена заједничка банка података за разне гране људског знања и то на нивоу целог СССР. Банци су одмах могли да се прикључе центри у Минску, Кијеву, Дњепропетровском и другим градовима.

И док је те августовске ноћи, негде око поноћи, Иван Јегоров возио Раулија Пичхадзеа у болницу да прегледа његову супругу, обојица су схватили да су потребни један другом, не само те вечери, него као колеге у научном послу и истомишљеници.

Ти си јунак!

Бицај Куман је индијски бизнисмен. Јегорова је упознао одавно, још пре десетак година, кад је овај долазио у Бангалоре где се налази Космички центар Индије. Јегоров је, наиме, помагао при лансирању првих индијских сателита и често био гост у кући Бицајевог оца који је највећи индијски извозник кафе у СССР.

Овога пута Јегоров је допутовао на састанак о базама информативних података и то

не сам већ са младим доктором ортопедом, са Пичхадзеом. За Биџаја је то био прави поклон: прво, и он је сам лекар, специјалиста ортопед, студирао је и радио у Лондону, а друго доктор Пичхадзе је сместа схватио да је то чувена справа и загрејао се да је одмах испроба. Окренуо је телефон директора болнице „Санџај Ганди": „Треба ми

најтежи пацијент!" — Имамо који неће да зарасте. Ако му се ускоро не помогне, нога ће морати да буде ампутирана.

Рави Кумар (није ни у каквом сродству с бизнисменом Равијем) живео је као и други основци у селу Сасвичата. Једино што није имао мајку, умрла је прошле године. Тог дана отац је био на послу, а

њему се школа завршила први истрчао на друм не приметивши да иза кривине великом брзином наилази локални аутобус... Свести је дошао већ код куће после чега га је чекало ужасно мучење: 25 километара старим таксијем до Бангалореа док је из сломљене ноге штрчала размрска кост. Тај пут неће заборавити док је жив. Никад га

да би то мало ко на његовом месту издржао.

Оперисали су га, али операција није успела. Само захваљујући случају баш на његовој безуспешно оперисаној нози нашао се Пичхадзеов апарат.

... Два месеца касније Раули је поново допутовао у Бангалоре да скине апарат. Али, не само зато. Сада су се већ водили разговори о врло конкретној сарадњи с индијским лекарима који су спремни да купе неколико Пичхадзеових апарата, али и да се користе базом података коју је направио Јегоров.

На другој операцији Пичхадзе је у ствари само асистирао доктору Сатја Рупу који је већ одлично знао како се рукује Пичхадзеовим апаратом. Дечак се вратио у село и већ свакодневно трчи до школе удаљене километар и по од куће његовог оца.

И тако, да супруга цењеног стручњака за космичке летове Ивана Јегорова није сломила ногу, да јој нису поставили погрешну дијагнозу и да се због тога није срео с Раулијем Пичхадзеом, и да није познавао индијског бизнисмена за испоруку кафе чији је син ортопед у Бангалореу, дечак Рави Кумар из сеоцета Сасвичата никад не би стао на своје ноге. Обе.

В. М.

У току је последња операција. Лево совјетски хирург, десно индијски лекар Сатја Руп.

један безнадежан случај — одговорио му је директор. — Дечак с отвореним преломом

није. Имао је пуна два сата да се игра са друговима. Из високе траве Рави је

није тако болело. У трауматолошкој болници у Бангалореу лекар му је рекао да је јунак и

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

и „ОЗОН“

Са задовољством вам саопштавају
— да се игра ускоро завршава

НАШ ИЗБОР ПРИСПЕЛИХ ГРАФИТА

1. Не бришите носеве столњацима! Чему вам служе рукави?
Динко Османчевић, Бањалука
2. Одем до Берлина да напишем графит, а они сруше зид!
Дејан и Дарко из Ћуприје
3. Једина копија која је боља од оригинала је АУТОБИОГРАФИЈА!
Зоран Милутиновић, Т. Ужице
4. Најбољи шахисти су у стању да сваког противника победе једном руком!
Стевица Шашић, Апатин
5. Зидови су дволични — затио пишите по плочницима?
Младен Врховац, Панчево
6. Зашто увек трубе шетају прве виолине?
Снежана, Београд

Графити '89.

ШЕСТ „ЗАБАВНИКОВИХ“ ПИТАЊА:

1. Ко је учинио праву ствар?
2. Шта је више пута доказано а ипак није тако?
3. Ко је јака а ко слаба личност?
4. Шта је битно а шта небитно?
5. Шта је хаос?
6. Ко се прешао у рачуну?

Откачене одговоре на ова питања шаљите и даље на адресу: РАДИО-БЕОГРАД 202, Хиландарска 2, за „ОЗОН“ — ГРАФИТИ '89, 11000 Београд!!!

Илустровао: Зоран Петканић — Петко

ДЕО
ДИНАСТИЈЕ:

ПОКРЕТ
НАЦИЈЕ

Џенет Џексон

**Пре три године Џенет
Џексон изашла је из
сенке свог великог
брата Мајкла и
албумом „Контрол”
постала некрунисана
краљица диско
клубова. Сада поново
постиже успех много
озбиљнијом плочом
„Rhythm Nation 1814”**

Иако припада успешном музичарском клану Џексонових, Џенет није дозволила да се појављује на светској сцени без свог имиџа и личности. А како је кренуло, о Мајклу Џексону могло би да се говори као о брату чувене Џенет. Њен албум „Контрол” из 1986. достигао је

шестоструки платинасти тираж и представља прави тимски рад карактеристичан за амерички музички бизнис. Џенет истиче да су успеху допринели Џими Џем и Тери Луис, продуценти из Минеаполиса.

– После претходне плоче – каже Џенет – новинари су ме једно време запиткивали да ли ћу променити продуcente. Сматрала сам да је то могуће. Била сам спремна да направим неку промену, али не и сасвим сигурна како ћу се слагати са другим продуцентима и да ли ће у том раду бити неке магије. У сваком случају, била сам решена да покушам. А онда сам се запитала зашто. Зашто састављати нешто што уопште није разбијено. Ја се са њима музички одлично уклапам, поред тога добри смо пријатељи. Они су ми као браћа.

Са албума „Контрол” скинуто је седам хит синглова које су пратили одговарајући атрактивни спотови. Џенет се представила као одлична играчица (један од кореографа била јој је Пола Абдул) а ту традицију наставља и овог пута представљајући песме са нове плоче. С том разликом што сада сама смишља кореографију.

– Одрасла сам на старим холивудским мјузиклима. Као клинци смо се играли тако што је Мајкл био Фред Астер, Ла Тоја је била Џиниер Роџерс а ја сам добијала улогу Сид Черис. Непрекидно смо гледали те филмове покушавајући да изведемо све играчке бравуре. Када сам напунила дванаест година, кренула сам у средњу школу и открила уличне играче. Живели смо у крају Лос Анђелеса где је живот на улици просто врио. Наједном сам стекла много нових пријатеља. У паузи за ручак они би само зграбили парче колача, загризли јабуку и изјурили на улицу. Тамо би, најгласније, пустили своје касетофоне и играли. То ми се допадало и једино сам желела не престано да играм.

„Rhythm Nation 1814” није плоча која позива само на игру. Џенет сада има 24 године и њени текстови говоре и о тамнијој страни живота. Сем тога, у њима има политичких порука и она почиње све директније да се обраћа својој публици. Као да жели да спасе човечанство.

– Не мислим да ме је покретала таква жеља – каже Џенет. – Али ако сам успела да променим нешто у животу бар једног човека, бићу веома срећна. А то нема никакве везе са бројем плоча које ће се продати. Једноставно, драго ми је што могу да људима скренем пажњу на нешто важно. Ако те људи поштују, пажљиво ће те саслушати, ако нешто учиниш, и они ће пожелети то да ураде.

Судећи по томе што њена плоча доноси 13 нових песама, она заиста има велику жељу да својој публици каже доста тога.

Намеће се питање шта значи наслов плоче.

– Па, 1814. је година када су се робови побунили а слово R у речи rhytm је осамнаесто у енглеској абечеди док је N из речи Nation четрнаесто. И тако се опет добија број 1814.

После дужег одсуствовања са сцене Џенет је доста ризиковала снимивши плочу која не нуди само забаву и позив на игру.

П. Ј.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

Текст и музика: Кертис Хадсон
и Лиза Стивенс
Изводи: Мадона

HOLIDAY ОДМОР

If we took a holiday
Took some time to celebrate
Just one day out of life
It would be
It would be so nice
Everybody spread the word
We're gonna have a celebration
All across the world
In every nation
It's time for the good times
Forget about the bad times
One day to come together
To release the pressure
We need a holiday
You can turn this world
around
And bring back all of those
happy days
Put your trouble down
It's time to celebrate
Let love shine
And we will find
A way to come together
And make things better
We need a holiday
Holiday, Celebrate
Holiday, Celebrate

Ако узмемо одмор
Одвојимо неко време за
прославу
Само један дан ван
свакодневице
Било би то тако лепо
Разјурите се по свету
Прослављаћемо
По целом свету
У свакој држави
Време је за добре дане
Заборавите на лоше дане
Сакупимо се сви једног
дана
И схватићемо да смо под
притиском
Треба нам одмор
Можеш покренути овај свет
И повратити све оне срећне
дане
Заборави на бриге
Време је за прославу
Нека љубав сија
А ми ћемо открити
Начин да се сакупимо
И учинимо ствари бољима
Треба нам одмор
Одмор, славље
Одмор, славље

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

"Неки људи мисле да смо ми глупа-
че. То је сасвим разумљиво, зар
не?"
Вики (Fuzzbox)

ОДСУСТВО ДО БУЂЕЊА

Брус Спрингстин је саопштио члановима
свог „E Street Banda“ да неће са њима снима-
ти следећи албум нити ће му бити потребни
на турнеји. У дугом разговору који је водио
са сваким појединачно (то је сигурно потра-
јало јер има велики пратећи састав) објаснио
им је да су на неодређено време слободни.

ДЕНИ, И ТИ ТАКОЂЕ?

По пореклу, Денијел Ланој је
пола Француз пола Канађанин
а његово име често сте могли
да видите на омотима разних
плоча. Као продуцент потпи-
сао је албуме Робија Роберт-
сона, Боба Дилана и, наравно,
„U2“. Однедавно је изузетно
тражен, нарочито откако је у
једном ирском замку групи
„U2“ снимио сјајан албум „The
Joshua Tree“. Недавно је успео
да оствари своју стару жељу:
да се нађе са друге стране
микрофона. Тако је снимио ал-
бум „Acadie“ који је урадио са
басистом и бубњаром групе
„U2“.

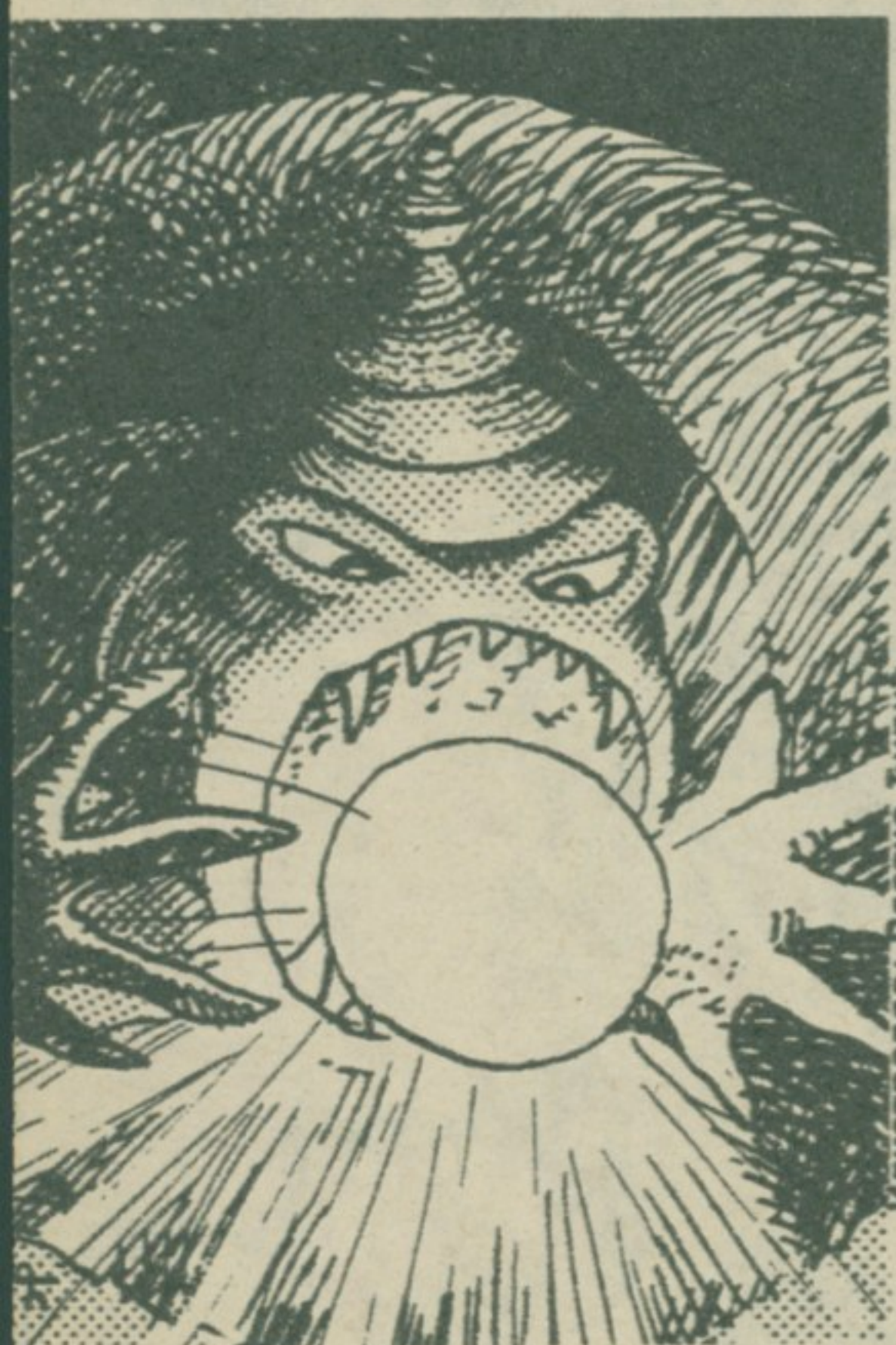

ПРОЧИТАЈ
ПРОСКИТАЈ

ДАН КАДА СЕ СУНЦЕ ДВАПУТ РОДИЛО

Двадесет првог априла 899. године пре наше ере становници Ченга, у Кини, имали су прилику да виде необичну појаву: Сунце је тога дана двапут изашло! Вековима је ово била загонетка коју су тек недавно решили астрономи НАСЕ. Користећи записе старих кинеских астронома и њихове прорачуне везане за дан када се догодило помрачење Сунца, данашњи научници су утврдили да је ова појава настала када је Месец потпуно закло- нио Сунце неколико минута пошто је оно изашло. Слично „дупло рађање“ догодиће се и овог лета, тачније 22. јула, али биће видљиво само из главног града Финске Хелсинкија.

Занимљиво је како су стари Кинези приметили ову појаву. Наиме, они су редовно пратили помрачења Сунца која су за њих била божанска појава и веровали су да то, у ствари, змај једе Сунце.

Илустровао: Растко Ђирић

НАУЧНА

Уређује:
др Зоран Живковић

ЖКЕЈ

Френк Морис је био човек са једном опсесијом. Други попут њега прикупљали су брда новина или километре конца, провели су читав живот у покушајима да измисле сигуран систем за клађење или поуздан начин да се заради на берзи. Опсесија Френка Мориса била је магија.

Живео је потпуно сам у изнајмљеној соби, а његово једино

друштво била је једна мачка. Његови столови и столице били су закрчени древним рукописима, зидови прекривени чаробњачким алаткама, а ормари напуњени магичним травама и миришљавим уљима. Људи су га остављали на миру и Френку се то допало. Знао је да ће једног дана пронаћи праву чаролију, а тада ће се демон појавити и улиштити му једну величанствену жељу. Ноћу је сањао о томе, а

изјутра се поново враћао својим формулама. Његова црна мачка лежала је у близини, упола затворених жутих очију, права слика и прилика магије. А Френк је диринчио испробавајући бесконачне пермутације својих формула.

Већ се толико навикао на промашаје да га је успех изненадио. Један прамен дима појавио се у петоуглу на поду. Демон се полако обликовао и Френк, који је

тако дуго сањао о овом тренутку, осети како дрхти од страха. На неки начин, током свих тих година, он никада није донео одлуку шта ће затражити кад се демон заиста појави.

Прамен дима израстао је у огромну сиву сподобу. Френк је корачао тамо-амо, кршио руке, миловао мачку, шкрипао зубима, гризао нокте и очајнички се упињао да мисли. Али, шта да пожели? Богатство? Или је моћ

била вреднија? Или би нека скромнија жеља била поузданија?

Демон се сада потпуно уобличио. Његова шиљата глава додиривала је таваницу, а усне су му биле извијене у ђаволско це-рекање.

– Твоја жеља! – продрао се ђаво гласом тако снажним да су и Френк и мачка устукнули.

Његова жеља... Каква би trebalo da bude? Тренуци су истицали, демон је постајао нестрпљив. Ако не požuri, он би могао отићи да се никада више не врати.

Али, после двадесет година чекања Френк је желео да изрази најбољу могућу жељу. Поново је размишљао о разним преимућствима која је нудила моћ, или богатство, или бесмртност. А онда, управо кад је био спреман да се одлучи, видео је како му се ђаво поново цери.

– То је неправилно – рекао је Ђаво. – Али мислим да испуњава услове.

Френк није знао о чему то ђаво говори. А онда га је преплавио талас вртоглавице и просторија је постала мрачна. Кад му се вид вратио, Френк је схватио да демона више нема.

Пропала ствар, мислио је. Демон је нестао и све је било као што је било.

Па, не баш сасвим као што је било. Јер, Френк је запазио да су му уши израсле дугачке а нос постао још дужи.

Имао је сиво крзно уместо ко-
же, а имао је и реп. Онај издај-
нички демон претворио га је у
животињу!

Онда је Френк зачуо неки шум
иза себе. Схватио је шта се деси-
ло и потрчао брзином очајника
док је просторија попримала ог-
роман облик.

Један једини ударац обрушио се на њега и он угледа длакаво лице са циновским зубима спрећним да загризу...

Френк је знао да је оклевање било узрок његове зле коби. Сада је било језиво очигледно да је његова мачка прва изразила жељу – жељу коју је демон испунио.

И, сасвим природно, мачка је пожелела миша.

Г. В.

Илустровала: Драгана Јовчић

ИНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	7	8	9	10	11	12
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						

ВОДОРАВНО: 1. Хитро, оштро, 2. Са предње стране, 3. Град у Италији, 4. Који је попут овог, 5. Ознака за тону – Мелез магарца и кобиле, мазга, 6. Узвик при скоку – Лопов, 7. Име и презиме сликара и књижевника са слике – Ауто-ознака за Ниш, 8. Река у Србији – совјетски космонаут, Герман, 9. Аустријски аутомобилист, Ники – Једна наша република, 10. Хладњак, чардаклија, одрина – Муслиманско мушко име, 11. Увенути – Превремени, 12. Врста пса – Онома-топеја звука ударца.

УСПРАВНО: 1. Опроштај, помиловање, 2. И једна и друга, обе, 3. Ранији румунски политичар, Јон, 4. Одликовања, 5. Символ калаја – француски писац, Жан, 6. Коњ у народној песми – Грчка богиња освете, 7. Биографија – Символ иридијума, 8. Засејано поље – Птица мочварица, 9. Насупрот – Име фудбалера Просинечког, 10. Труогао – Произвођач вина, 11. Који се тиче бубрега, бубрежни (анат.) – Народно женско име, 12. Проказивати, издавати – Врста зачина.

ХАЉИНЕ

Која је од четрнаест хаљина потпуно иста са оном коју носи девојчица?

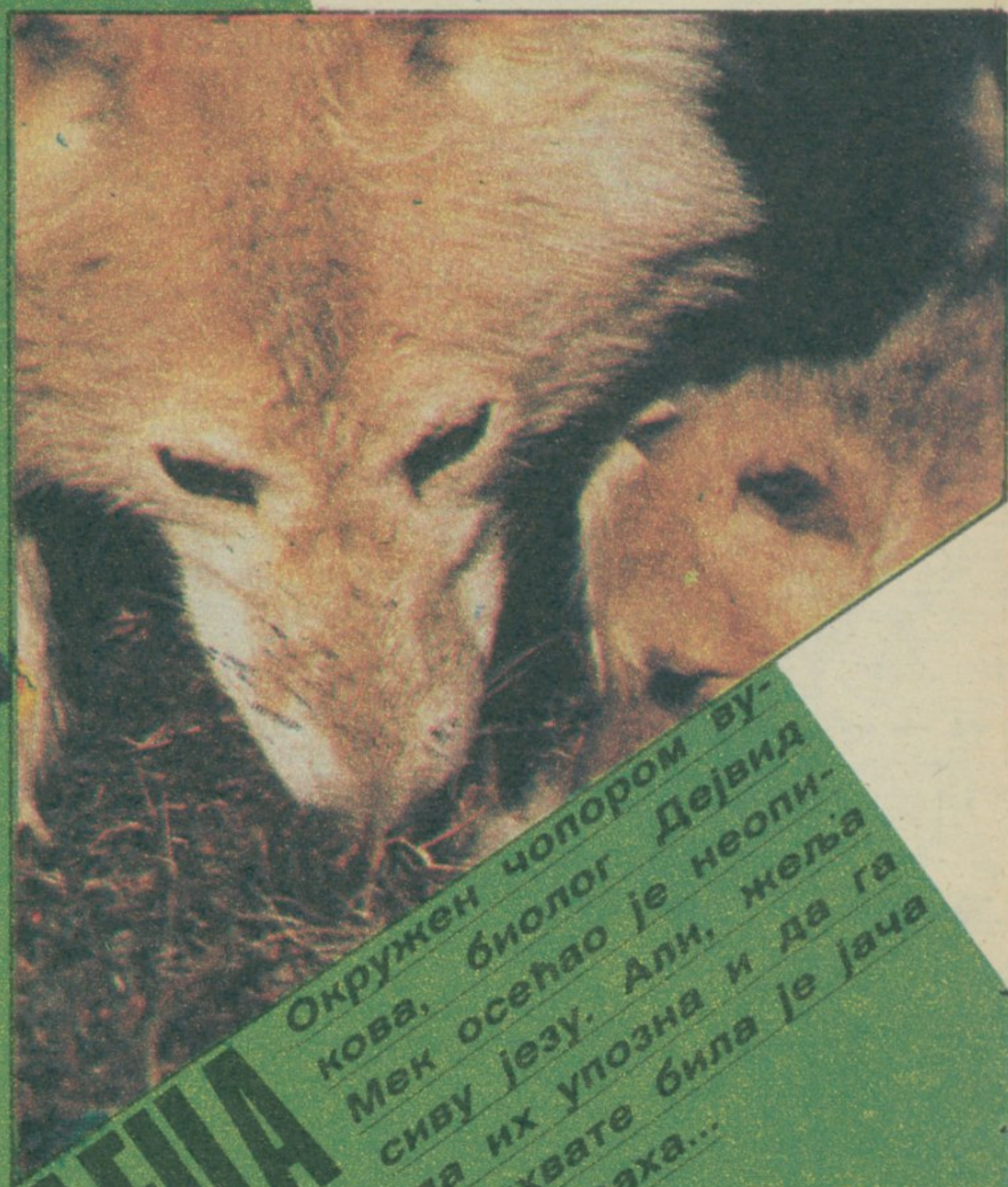

РЕШЕЊА НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ПРИЈАТЕЉСТВО
У
ДИВЉИНИ

Бели вулк с Арктика – вековима прогањан, стигао је чак до крајњег севера наше планете

Окружен чопором вукова, биолог Дејвид Мек осећао је неопи-сиву језу. Али, жеља да их упозна и да га прихвате била је јача од страха...

**ДЕНА
СУ
ПРОБИЛА
ЛЕД**

Не изгледа крволочно, али...

Ретко ко је имао прилику да сними вукове у близини њихове јазбине. Биолог Дејвид Мек је то успео, пре свега захваљујући својој храбрости

Налазим се на Елзмировом острву, у Арктичком архипелагу, где пет месеци годишње влада потпуни мрак. Најближи град удаљен је две хиљаде километара. Једино друштво су ми – вукови! Управо сам открио њихову јазбину. Мој вишегодишњи сан постао је стварност... Ово је одломак из књиге биолога Дејвида Мека који је у својој библиотеци имао сву могућу литературу о вуковима, али је желео да се сам суочи с њима у природи.

Приметили су ме!

„Стари народи су добро познавали вука“, пише даље Дејвид Мек. „Многи грчки и римски писци говоре о вуку с много гнушања, али и са страхом пред страшним и натприродним способностима ове животиње...“

Чим сам се улогорио, кренуо сам својим возилом у потрагу за вучјом јазбином. И, врло брзо налетео сам на првог вука који ми је дозволио да му се приближим на неколико метара. Желео сам да ме та вучица (утврдио сам да је женка по њеним набреклим грудима) одведе до јазбине где су сигурно били њени млади.

Пожурио сам за њом пун неке неописиве зебње. Да ли је могуће да ћу тако брзо стићи до свог циља? Вучица ми је нестала с вида, али ја сам наставио напред... Стигао сам до једне камените падине и тамо угледао три одрасла вука. То ми је говорило да је њихова јазбина у близини. Двогледом сам покушао да их што боље осмотрим. Желео сам да видим мајку, али вукови су ме приметили. Неко време су мирно стајали погледа упртог у мене а онда кренули у мом правцу...

У топлој соби своје куће у Монреалу често би ми пред очима искрснуо овакав приказ и увек сам се питао шта бих учинио у том тренутку. Одлучио сам да само мирно стојим... Вукови су се зауставили на неколико метара испред мене. Одмеравали су ме неко време, а онда наставили даље, као да сам ја сасвим обична појава у овим њиховим пустим пределима. Чекао сам десетак минута, док се нису сасвим изгубили из вида, а онда кренуо даље, у потрагу за јазбином.

Нашао сам је у подножју повеће стене: гомила вучића безбрижно је дремуцкала на сунцу. Старијих није било на виду. Застао сам на брдашћету преко пута и извадио двоглед...

Кружили су око мене

Неколико часова касније појавио се пар одраслих вукова. Малишани су их „поздравили“ махањем репа. Тада су и мене угледали. Био је то тренутак моје велике одлуке... Радознао, али и веома узбуђен, кренуо сам према њима...

Надомак јазбине један одрасли вук испречио се између мене и склоништа. Уверавао сам себе да у његовим очима читам страх. Вучићи су истовремено почели да круже око мене и да ме радознало љуше. Сигурно сам био први човек кога су те животиње икад виделе. Врхунац напетости била је појава читавог чопора који је почео да кружи око мене одмеравајући ме хладним продорним погледом који сам пре тога видео само на филму. Нисам могао да предвидим њихов следећи корак па сам одмах одлучио да кренем према свом возилу. Сви до једног пошли су за мном...

Сутрадан сам пришао јазбини с друге стране. Затекао сам шест младунаца и седам одраслих вукова како мирно спавају. Пробудили су се један сат касније и, из групе се одједном издвојила мајка и повела младе у шетњу, баш у мом правцу. Нисам имао времена да се удаљим. Само сам се притајио. Када су ми се сасвим приближили, вучица се зауставила као да је наћушила опасност. Али, грдно сам се преварио – иза мојих леђа већ се налазио читав чопор...

Први пут сам се озбиљно уплашио, али сам знао да морам да останем миран. Неколико минута су нетремице пиљили у мене оним истим продорним погледом, да би се затим, сасвим неочекивано, поделили у групе и кренули свако својим путем, вероватно у потрагу за храном.

Само су мајка и њени младунци остали крај мене. Схватио сам да је пријатељство склопљено. Упутио сам се према свом логору, а они су сви кренули за мном. Чим су угледали шатор, вучићи су јурнули унутра и за тили час направили дар-мар. Један мали се посебно окомио на моје чизме. Било је очигледно да се сви лудо забављају. Кад им је било доста игре, оставили су све и потрчали за мајком која их је стрпљиво чекала на извесној удаљености.

Кад смо се сутрадан састали испред јазбине, њима је било време за одмор. Сви присутни само су ме лењо одмерили и затим утонули у сан. Више није било дилеме – постали смо пријатељи! Осећао сам се дивно. Уживао сам у новом спокојству и чињеници да сам један од ретких у чијем су присуству, негде у дивљини, мирно спавале звери које су исто тако могле да одлуче да ме растргну...!

С. И.

Уређује: **Диего Варагић**

Заушци с трагом

У 15. години оболео сам од заушка који су оставили последице – један тестис је атрофирао. Рекли су ми да не треба да бринем, али ми то није довољна утеха. Помозите ми ви, ако можете, неким конкретним саветом.

**МИЛЕ,
Чачак**

Обрати се лекарима Уролошке клинике медицинског факултета у Београду, Генерала Жданова 51. Посаветуј се са

њима, и ако се сложе хирурзи ће, уз помоћ протезе, извршити корекцију с којом ћеш бити задовољан.

Телефон Клинике: 011/659-176.

Усијане слушалице

Не могу да се уздржим – дневно разговарам телефоном и по четири сата! Молим вас објавите колико је трајао

најдужи телефонски разговор у историји. Можда бих могла да оборим рекорд.

„ТЕЛЕФОН”,

Титоград

Боље да се не трудиш, само ћеш непотребно повећавати рачун ПТТ-а.

Према Гинису, најдужи телефонски разговор без прекида трајао је 724 сата, а вођен је од 21. јануара до 20. фебруара 1974. године – између становника студентског града у Морхеду у држави Кентаки, САД.

Чизак нам је близак

Да ли у нашим крајевима живи птица певачица по имену штиглиц? Ја тврдим да се може наћи у сваком крају наше земље, а мој друг – да је има по читавој Европи, али не и у нашој земљи.

НЕБОЈША ЈОВАНОВИЋ,
Нови Сад

Штиглиц, цајзла или чизак живи у нашој земљи, али искључиво у подбрђу и у равничарским шумовитим пределима. Има га и широм Европе, изузев најјужнијих делова, односно крајева где је осетно топлије.

С дахом и без даха

Да ли у Београду постоје ронилачки клуб и школа за рониоце и који су услови за упис?

АДАМ ЈОВАНОВИЋ,
Луја Адамича 17/12
Нови Београд

Љубитељи ронилаштва имају у Београду своје Друштво за подводне активности „УРС“ у Карађорђевој 6. У њихову школу уписује се са 12 година. До 16. се учи само пливање перајама и роњење на дах, а од 16–18, уз дозволу родитеља, може да се похађа течај за млађег рониоца.

Старији од 18 година, који су успешно завршили претходне течајеве, могу да наставе школовање и да постану старији рониоци – с дипломом, па чак и с такзваном америчком лиценцом која се веома цени.

Нови упис биће почетком марта. Течај траје месец дана, односно два месеца, ако су часови само два пута седмично, што зависи од динамике савлађивања теоријског и практичног дела програма.

Zabavniče ti si strava.
Nemam reči, boli glava.
U JE!

Sanja iz Beograda

Авион међу звездама

Занима ме како се космонаути враћају на Земљу.

СРЂАН БОЖОВИЋ,
М. Тита 101
26229 Почица

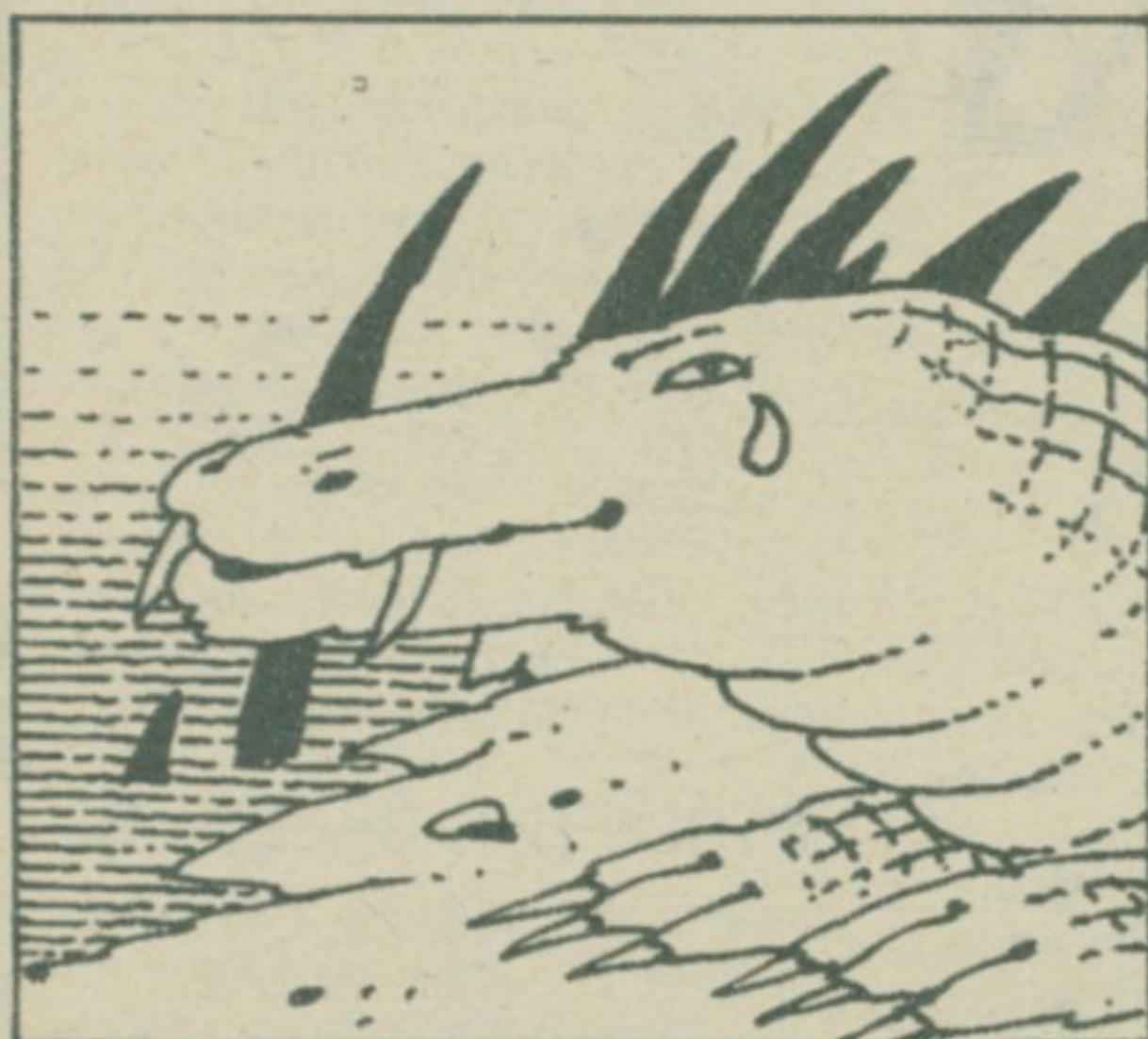
Посада совјетског „Востока“ враћала се тако што су се космонаути на висини од осам километара изнад тла катапултирали и падали падобраном, као и њихов брод. А амерички „Спејс шатл“ сада слеће на аеродромску писту као сваки авион.

Hello, friends!

Молимо вас да објавите адресу неког омладинског часописа из Аустралије.

ДРАГАН И АНА,
Београд

TEEN-AGE NEWS
191 Paterson Street
TENNANT CREEK
N. T. 861
Australia
P.O. Box 202

Ти плачеш, а мене боли

Често чујем како кажу да неко лије „крокодилске сузе“. Да ли крокодили заиста плачу и шта, заправо, тај израз значи?

СВЕТЛАНА,
Херцег-Нови

Кад неко неком каже да лије крокодилске сузе, значи да му не верује. Наиме, познато је да крокодили, док прождиру жртву, лију сузе, зато што покретањем вилице надражују сузне жлезде...

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: жустро, испред, Верона, овакав, т, мула, оп, тат, Момо Капор, ни, Ибар, Титов, Лауда, Србија, одрена, Кенан, свенути, рани, теријер, трас.

ХАЉИНЕ: број 6

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Роланд Маџари, Маршала Тита 182/6, 38300 Пећ – 13 година, воли филмове, музику, спорт и дописивање.

Татјана Станић, Палих бораца 204 6, 41040 Загреб – 14 година, сакупља значке и постере.

Philippe Seillier, 152/154 rue de Bomarsund, 62200 Boulogne sur mer, France – 20 година, жели да се дописује са вршњацима из Југославије.

Марина Ђорић, Гламочка 13/14, 18000 Ниш – 11 година, воли музику, сакупља постере, значке и папирнате луткице.

Сандра Симић, Бочац 1, 51550 Мали Лошињ – 15 година, сакупља постере из листа „Браво“.

Драгана Јовановић, Жарка Зрењанина 32/26, 26300 Вршац – 13 година, воли све што воле млади.

Биљана Икономова, Љубљанска Б-3-И/6, 91000 Скопје – 14 година, воли дописивање, сакупља постере, украсна писма, налепнице и марке.

Ивана Симић, Џемала Бједића 10/24, 34000 Крагујевац – жели да се дописује са девојчицама и дечацима од 11 до 13 година, сакупља постере, салвете и налепнице.

Ивица Вуковић, 17. октобра 22, 11300 Смедерево – 16 година, воли музику, спорт и дружење.

Дијана Манојловић, Кларе Цеткин 13/9, 71000 Сарајево – 11 година, сакупља постере и салвете, жели да се дописује са децом од 10 до 12 година.

Shantanu Kumar, Room No F 26, Students Home, M.S.R.I.T., Bangalore – 560054, India – 22 године, студент електротехнике, воли рукомет, фотографију и дописивање.

Марија Сретеновић, Чеде Васовића 74/31, 12000 Пожаревац – 10 година, сакупља салвете и постере, пише песме, воли спорт и музику.

Кармен Кнежевић, Вука Караџића 66, 76230 Босански Шамац – 13 година, воли музику, сакупља салвете и постере.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1992

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

В. д. главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илић, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Милединовић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномариновић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 33,20 динара, тромесечна 99,60 динара, полугодишња 199,20 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 66,40 динара, тромесечна 199,20 динара, полугодишња 398,40 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	34.-
СР НЕМАЧКА	DEM	56.-
ШВЕДСКА	SEK	207.-
ФРАНЦУСКА	FRF	193.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	51.-

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ОБАН (21. 3 – 20. 4)

Пријаће ти ђаскање са симпатијом, коначно ћете после дуже паузе успети да проведете неко време без свађа. Имаћеш критичан дан 2. марта, може се догодити да изгубиш новац или да ти га неко украде. У школи ће све бити у реду, твоји квалитети ће доћи до изражаја и то ће ти причинити посебно задовољство. Сјајни дани за поправљање оцена или одговарање су 2. и 5. март.

БИК (21. 4 – 20. 5)

Бићеш у одличној форми, са лакоћом ћеш да решиш невоље које су те оптеретиле у претходном периоду. На љубавном плану чека те лепо дружење са особом која би могла да буде врло значајна у твом животу. У школи ће све ићи једноставно, добићеш одличне оцене које ће ти дозволити да се дуже време „одмараш“ од учења. У кући без проблема.

БЛИЗАНЦИ (21. 5 – 21. 6)

Може се догодити да у школи направиш грешку која ће бити последица твоје брбљивости. Концентриши се, труди се да не будеш несигуран. Симпатија ће те свакодневно одушевљавати – забављаће те својим интелигентним досеткама. Пожелећеш да са њом останеш дуго времена. Сјајне дане имаћеш 4. и 5. марта. У кући ће се све одвијати по твојим правилима.

PAK (22. 6 – 22. 7)

У школи ћеш бити међу најбољима, нећеш морати да се доказујеш, твоји квалитети ће те избацили на површину. Не треба да се бринеш због приговарања симпатично, мало ће је збунити твоје самоуверено понашање. Односи у кући биће одлични, са оцем ћеш успоставити контакт пошто је то дуже време било немогуће. Са знаћеш да је у тебе заљубљена особа у знаку Девике и да жели да ти се приближи.

ЛАВ (23. 7 – 23. 8)

Уживаш да си у центру пажње, поготово у друштву особа супротног пола. Ове недеље ћеш се осећати краљевски, твој шарм ће бити просто неодољив, очеку-

ПИШЕ: ЕЛИЗАБЕТА ЛУКИЋ-ЗЕЉУГ

ХОРОСКОП ЗА МЛАДЕ

ОД 2. ДО 8. МАРТА

је те више изјава љубави од особа у знаку Водолије и Ваге. У школи ћеш покушати да избегнеш одговарање, али уради то врло опрезно, у противном се може догодити да добијеш лошу оцјену. Пази се 8. марта.

ДЕВИЦА
(24. 8 – 22. 9)

Пред тобом је једно врло важно љубавно искуство. Односи са симпатијом прилично су затегнути, покушаћеш да разговараш са њом и откријеш своје разлоге за некоректно понашање. У школи, као и обично све у реду. Пријатне дане имаћеш од 3. до 5. марта. Ситуација у кући биће идеална, успоставићеш леп однос са старијом особом из породице.

ВАГА (23. 9 – 22. 10)

Уживаћеш у сјајним односима са симпатијом. Дивиће ти се јер ћеш изненада заблистати. Пре стаћеш да је провоцираш својим јогунастим понашањем, пријаће ти да будеш у центру њеног света. У школи ће бити добро. моћи ћеш да поправиш неке оцене којима ниси био задовољан у првом полугодишту. Могућ је мали неспоразум са мајком. Не би требало да нарушаваш успостављен мир.

ШКОРПИОН (23. 10 – 22. 11)

Близак друг (другарица) покушаће да те посаветује како да решиш своје љубавне проблеме. Неће бити неопходно да правиш фрку, урадиће то из најбољих намера. Ситуација у школи ће се погоршати, стари проблеми поново ће ти задавати главобоље. Опusti се и покушај да направиш план кога ћеш се придржавати.

јер невоља је у томе што ти тешко пада да останеш доследан до краја.

СТРЕЛАЦ
(23. 11 – 21. 12)

Оптимизам, спремност на авантуре, смисао за забаву омогућавају ти да непрекидно упознајеш нове фаци, а у предстојећем периоду бићеш у топ-форми, изврсно ћеш се забављати. Пријатељи ће те позвати на дружење 3. марта. У школи ће нестати проблеми који су те до сада пратили као фантом и држали непрестано у стању напетости и страха. Љубав? По старом.

ЈАРАЦ (22. 12 – 20. 1)

На листи твојих интересовања
школа ће бити на првом, а начин

да побољшаш своју финансијску situaciju na drugom mestu. Ne treba previše da se brineš, zvezde su na tvojoj strani, tako da ћеш brzo rešiti ove problemčice. Sjaјne dane imaћеш od 2. do 6. marta. Љубавно polje je skoro prazno, ništa se posebno neће dogaђati. Nastoј da simpatiju ne optereћuješ svojim brigama.

ВОДОЛИЈА
(21. 1 – 19. 2)

Венера (планета љубави) управо улази у твоје сазвежђе. Донеће ти освежење на љубавном пољу. бићеш суперрасположен јер ће твоје „чариолије“ коначно донети плодове. Успећеш да освојиш симпатије особе која ти се већ дуго допада. Ништа друго неће ти бити важно, али настој да ипак своје обавезе колико толико испуниш, имаћеш много више времена за лична задовољства.

РИБЕ (20. 2 – 20. 3)

Доћи ће до ситних али значајних промена на љубавном плану. Коначно ћеш се упознати са особом која те већ дуже привлачи. За сада ће ваше познанство остати на овом сусрету. Ипак, теби ће и ово бити довољно јер ће то бити први озбиљнији корак који чиниш на овом пољу после дужег времена. Сјајно ћеш се дружити са пријатељима.

												
Матерњи језик	☆	□	○	△	☆	○	□	△	☆	□	☆	△
Математика	□	☆	△	□	○	☆	□	☆	△	○	△	□
Страни језик	△	□	☆	○	□	△	☆	□	○	☆	□	△
Уметност	□	☆	□	△	☆	○	□	☆	△	○	△	□
Историја	○	□	○	☆	□	△	☆	○	☆	□	☆	☆
Географија	☆	△	□	○	△	☆	□	△	□	○	△	□
Друштвене науке	△	☆	△	□	△	☆	○	□	△	☆	○	△
Физика	☆	△	□	△	☆	○	□	△	☆	□	△	○
Хемија	△	□	☆	○	□	△	☆	□	△	○	□	☆
Биологија	○	□	△	□	☆	○	□	△	☆	□	☆	○
Техничке науке	△	☆	□	☆	△	□	○	☆	○	△	□	☆

☆ - Звезде су ти врло наклоњене (5), □ - Нећеш заблистати (4),
△ - Извући ћеш се (3), ○ - Имаш мале шансе (2), x - Лоше ти се пише (1)

BATMAN, ROBIN, and Indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved

